

การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดจันทบุรี

นางสุพัตรา หริงเพ็ชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**A Development of Local Curriculum at Early Childhood Education Level
in Chantaburi Province**

Miss Suphattra Ringpet

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
ผู้วิจัย นางสุพัตรา หริ่งเพชร **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรพรณ เอี่ยมสุภาษิต (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา
 ปุญญฤทธิ์ (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันธนิย์ วิหคโต **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี และ (2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจความต้องการของท้องถิ่นประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดจันทบุรี และสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 44 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 42 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 42 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 1 จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนด้านพฤติกรรมกรเรียนรู้ และเจตคติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 กลุ่มเนื้อหา ได้แก่ สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ผลการนำหลักสูตรไปใช้พบว่าวัตถุประสงค์เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผลเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กและสามารถส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

คำสำคัญ หลักสูตรที่ใช้สาระท้องถิ่น ปฐมวัยศึกษา จังหวัดจันทบุรี

Thesis title : A Development of Local Curriculum at Early Childhood Education Level in Chanthaburi Province

Researcher: Mrs. Suphattra Ringpet ; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Thesis advisors:** (1) Dr.Prapapun Iamsupasit, Associate Professor; (2) Wattana Poonyarit, Assistant Professor; (3) Panthanee Vihokto, Assistant Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to: (1) develop an early childhood curriculum with the use of local substance of Chanthaburi province; and (2) study outcomes of the experimentation of the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Chanthaburi province.

The sample employed in the survey of local needs consisted of those involved with elementary schools under the Offices of Chanthaburi Educational Service Area and under municipality administration in Chanthaburi province as follows: 40 school administrators, 44 teachers of second year kindergarten classes, 42 second year kindergarten pupils, 42 parents of second year kindergarten pupils, 30 school board members, all of which were obtained by simple random sampling; and 4 supervisors, and 30 experts on local condition, both of which were purposively selected. The sample employed for experimentation of the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Chanthaburi province consisted of 34 purposively selected third year kindergarten pupils who were studying in the first semester of the 2007 academic year at Chanthaburi Municipality 1 School. Research instruments included a questionnaire on local needs, the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Chanthaburi province, a curriculum evaluation form, experience plans, an evaluation form for the experience plans, and an evaluation form of preschool children's formative learning behaviors and attitudes. Statistical procedures for data analysis included the percentage, frequency, mean, and standard deviation.

Research findings indicated that the developed early childhood curriculum with the use of local substance of Chanthaburi province was relevant to local needs. Its contents comprised six main topics: general geographical condition; historical background; customs and tradition; folk arts; prominent persons; and local people's way of life. As for the curriculum experimentation results, it was found that the curriculum objectives, contents, activities, and evaluation system were appropriate for the learner's age and development level, and could enhance their development in all four aspects, namely, the emotional, mental, social and intellectual aspects resulting in increasing the learners' understanding of the local conditions and enhancing their good attitudes toward the locality.

Keywords: Curriculum with the use of local substance, Chanthaburi province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา ปุณฺณฤทธิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันธณีย์ วิหคโต กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ นับตั้งแต่วันเริ่มต้น จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ไสยวรรณ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยซาบซึ้งใจในความกรุณาของท่าน และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย และได้มีเทศให้คำแนะนำในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการศึกษาทดลอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับกำลังใจ คำแนะนำ และสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยวุฒิ มนตรีรักษ์ อาจารย์ชุมพล หริงเพชร อาจารย์สุกฤตา คามะปะโน ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความสำคัญและเป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ตลอดทั้งคณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมา โดยตลอด

สุพัตรา หริงเพชร

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	7
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	16
สาระท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา.....	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
ผลการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น.....	59
ผลการตรวจสอบหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี.....	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระ ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี.....	72
ผลการปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี.....	76
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	78
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	92
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ข. แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี.....	95
ค. แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	103
ง. หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี.....	109
จ. แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา หน่วย น้ำตกพลิว.....	115
ฉ. แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา หน่วย งานประเพณีแห่เทียนพรรษา.....	143
ช. แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา หน่วย การทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง.....	169
ซ. แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา หน่วย การทำสวนผลไม้.....	196
ฅ. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรีและผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี.....	222

ณ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ญ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติและผลการประเมินพฤติกรรม	
การเรียนรู้ด้านเจตคติ.....	226
ประวัติผู้วิจัย.....	241

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบถามความต้องการของท้องถิ่น.....	50
ตารางที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร.....	51
ตารางที่ 3.3 เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	52
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยความต้องการของท้องถิ่น.....	60
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าร้อยละความต้องการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	64
ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลค่าความต้องการของท้องถิ่นและค่าความต้องการของนักเรียน ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	68
ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี.....	70
ตารางที่ 5.1 แสดงค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าความต้องการตั้งแต่ 4.0 ขึ้นไป และค่า ความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 9.00 ขึ้นไป.....	81

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้ หากคนไม่ได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก และสิ่งที่นำมาพัฒนาคนนั้นคือการศึกษา ดังนั้นประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในประเทศให้มีคุณภาพเพื่อเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ จะต้องอาศัยการให้การศึกษาทางด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย และควรเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีขึ้นมา เพื่อตอบสนองต่อสภาพท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของผู้เรียนดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (หมวด 4 มาตรา 27) ระบุไว้ว่าให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และใน หมวด 1 มาตรา 7 ระบุไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีระเบียบพระราชบัญญัติ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า "ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร" ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 23 วรรคที่ 2 มีเจตนารมณ์อย่างชัดเจนเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่นว่า "ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับ สภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ" ในส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งถือว่าเป็น

รัฐธรรมนูญฉบับมหาชนก็มีความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยได้บัญญัติไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 81 ที่ “พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะและ วัฒนธรรมของชาติ” และในหมวด 4 หน้าแรกของชาวไทย มาตรา 69 ที่ว่า “บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์ ปกป้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น” และนอกจากนี้ แผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2542-2544) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 (4) ที่ว่า “เห็นคุณค่าและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย รู้จักใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น” (สำลี รักสุทธี 2544:38) จากพระราชบัญญัติกฎหมาย ระเบียบที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ล้วนมีเจตนารมณ์ที่จะให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสร้างหลักสูตรเอง จากความสำคัญดังกล่าวปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องเนื้อหาสาระเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

สำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่เป็นสถานที่จัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งถือเป็นวัยทองของชีวิตเนื่องจากการพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และด้านสติปัญญา และเป็นวัยที่เหมาะสมในการวางรากฐานด้านความรักและภูมิใจในวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาควรนำเอาขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยอาศัยหลักการวิธีการรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถผสมผสานความรู้ตามหลักสากลกับวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทยเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมกลมกลืน ทิศนา แคมมณี และคณะ (2535 :25) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กไทยในอนาคตให้มีคุณภาพ จำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลอย่างน้อย 4 ด้าน คือ ข้อมูลด้านพื้นฐานของความเป็นไทย อันประกอบด้วย พื้นฐานทางด้านพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ข้อมูลทางด้านหลักการศึกษาระดับปฐมวัยและข้อมูลด้านความต้องการปัญหา แนวโน้มของสังคมและเด็กไทย รวมทั้งลักษณะของสังคมไทยและเด็กไทยที่พึงปรารถนา

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและมีการจัดการศึกษาระดับเด็กเล็กมาไม่น้อยกว่า 65 ปี ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานจัดการศึกษาระดับดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เอกชน และจังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียง มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด การดำรงชีวิต อาหาร การประกอบอาชีพ และยังมี ภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งมีทั้งทะเลและภูเขา นอกจากนี้คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542 : 43) กล่าวว่า จังหวัดจันทบุรีเดิมเป็นชุมชนโบราณเก่าแก่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มีอายุมากกว่า 10,000 ปี และมี

ร่องรอยอารยธรรมสมัยหินใหม่ตอนปลายที่มีอายุไม่น้อยกว่า 4,000-2,000 ปี หลักฐานที่ปรากฏทั้งด้านมานุษยวิทยา ศิลปะและประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐาน การเติบโตกว้างขวางในท้องถิ่น การขยายตัวติดต่อค้าขายกับต่างถิ่น รับและถ่ายทอดวัฒนธรรมผสมผสานพัฒนายาวนาน ทำให้มีโบราณสถาน โบราณวัตถุขึ้นมากมาย เช่น ค่ายเนินวง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2377 วัดพลับ เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นเมื่อราว พ.ศ. 2300 พระอนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม สร้างราว พ.ศ. 2424 ตึกแดงสร้างเมื่อ พ.ศ. 2436 นอกจากนี้ยังมีโบราณสถาน โบราณวัตถุอีกมากมาย ซึ่งล้วนเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและเล็งเห็นคุณค่าของขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรี มีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของนักเรียน และเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ เกิดเจตคติที่ดี เกิดความรัก ความหวงแหนและความภาคภูมิใจอันนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและยังเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องไปจนถึงการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้นไป อันจะเป็นการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงในทุกระดับชั้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

3. ขอบเขตการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาเรื่องของท้องถิ่นเกี่ยวกับ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี มาพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ประชากรที่ใช้สอบถามข้อมูลความต้องการของท้องถิ่น โดยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขต 2 และสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี มีดังต่อไปนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 202 คน
- 2) ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 223 คน
- 3) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 47 คน
- 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 47 คน
- 5) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 4,227 คน
- 6) นักเรียนชั้นอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 4,227 คน
- 7) กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3,030 คน

3.2.2 ประชากรที่ใช้ในการทดลอง

นักเรียนชั้นอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 100 คน

3.3 ระยะเวลาในการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี คือ ภาคการศึกษาที่ 1/2550

4. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพิ่มเติมในด้านสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรปฐมวัยศึกษา โดยมีสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับ สภาพชีวิต ความเป็นอยู่และการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของจังหวัดจันทบุรี

สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี หมายถึง เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับจังหวัดจันทบุรีที่นำมากำหนดสาระการเรียนรู้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของจังหวัดจันทบุรี การดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดจันทบุรี

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้หลักสูตรปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

5.2 เพื่อให้สถานศึกษาระดับปฐมวัยอื่นได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (หมวด 4) แนวการจัดการศึกษา (มาตรา 27) ไม่ปรากฏคำว่าหลักสูตรท้องถิ่น แต่ให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม แต่ในงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องในส่วนอื่น ๆ ยังคงใช้คำว่าหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงปรากฏทั้งคำว่า หลักสูตรท้องถิ่น และคำว่า สาระท้องถิ่น โดยนำเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
 - 2.1 จุดมุ่งหมาย
 - 2.2 สาระการเรียนรู้
 - 2.3 การจัดประสบการณ์
 - 2.4 การประเมินผล
3. สาระท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี
 - 3.1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
 - 3.2 ประวัติความเป็นมา
 - 3.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 3.4 ศิลปะพื้นบ้าน
 - 3.5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น
 - 3.6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา

1. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นและจากการศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มความหมายหลักสูตรท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่นคล้ายคลึงกันไว้ดังนี้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิมิเวช (2542:124) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นคือการนำหลักสูตรแกนกลางทั้งเอกสารหลักสูตรและเอกสารเอกสารประกอบหลักสูตรที่พัฒนามาจากส่วนกลาง มาปรับขยายหรือเพิ่ม หรือสร้างหลักสูตรย่อยขึ้นมาใหม่ ให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น

สุกัญญา ร้อยพิลา (2542:26) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยปรับจากหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทให้สอดคล้องตามสภาพและความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาส ให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรเท่าเทียมกับครู และผู้บริหารโรงเรียน และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรได้มาจากความต้องการของคนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นนั้น ๆ

ยุวดี กังสดาล (2542:11) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรซึ่งปรับเพิ่ม หรือขยายมาจากหลักสูตรแม่บท หรือจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ โดยศึกษาข้อมูลจากสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

นิตยา บุตรศรี (2442 : 14) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรซึ่งปรับเพิ่มหรือขยายมาจากหลักสูตรแม่บท ทั้งนี้เพื่อให้มีลักษณะของโครงสร้างหลักสูตรเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

อุบลรัตน์ กิจไมตรี (2544 : 40) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นคือการนำหลักสูตรแม่บทมาปรับขยาย สร้าง เพิ่มเติม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ เนื้อหาสาระ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของชุมชนและผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและมีเจตคติอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแม่บทกำหนดไว้

จากการให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีจุดเน้นหรือลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงกันคือการกล่าวถึงหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักแล้วนำมาปรับขยายหรือสร้างหลักสูตรเพิ่มเติมโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นโดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปดังนี้

สิริวรรณ ศรีพหล และปราณี สังขะตะววรรณ (2536 : 144) ได้กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง เนื้อหาสาระและมวลงบประมาณที่จัดให้กับผู้เรียนในท้องถิ่นที่ใดโดยเฉพาะ

รัตน์ บัวสนธ์ (2536:160) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นมวลงบประมาณ ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่หน่วยงาน และบุคคลในท้องถิ่น ร่วมกันจัดทำขึ้นเป็นเอกสารหลักสูตร เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ

กรมวิชาการ (2538 : 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นว่า หมายถึง หลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ตามข้อกำหนดในโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ เรื่องราวของท้องถิ่นของตน เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาพัฒนาชีวิต ครอบครัว และสังคมได้

นิคม ชมภูหลง (2545 : 89) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นเป็นประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยพยายามใช้ทรัพยากรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้บนพื้นฐานของสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

อุดม เขยแก้วศรี (2545 : 89) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาหรือครูหรือผู้เรียนร่วมกันพัฒนาขึ้นเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตจริง เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้อย่างมีคุณภาพ และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมอย่างมีความสุข

จากการให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าได้กล่าวถึงกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่ร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นบุคคลในท้องถิ่น โรงเรียน ครูผู้เรียน ร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

จากการศึกษาการให้ความหมายของหลักสูตรท้องถิ่นจากนักการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าถึงแม้จะมีความแตกต่างกัน แต่ในส่วนที่คล้ายคลึงกันได้แก่ การจัดทำ

หลักสูตรท้องถิ่นจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรื่องราวของท้องถิ่นของตนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 307) ได้ให้เหตุผลและความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ตามหลักการของหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ โดยเหตุนี้หากหลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นมีจุดหมายสำหรับใช้ในชุมชน แห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ก็ย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้มากที่สุด

2. ในการพัฒนาหลักสูตรได้มีการยอมรับความสำคัญของผู้ใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก และได้มีการยอมรับว่าสมควรจะให้ผู้ที่ใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วยในทางปฏิบัติ ถ้าหากหลักสูตรได้พัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ในระดับชุมชนที่ไม่กว้างขวางนักก็ย่อมจะสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ที่ใช้หลักสูตรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรได้

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2536 : 163) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ว่า เนื่องจากหลักสูตรกลางนั้นได้รับการพัฒนาขึ้นจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาซึ่งอยู่ในส่วนกลาง ภาพของหลักสูตรที่ปรากฏออกมาจึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับนำไปใช้ใน ระดับกว้างไม่เจาะจงเฉพาะกลุ่มผู้เรียนในภูมิภาค หรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ดังนั้น การมีเฉพาะหลักสูตรกลางเพียงอย่างเดียวจึงไม่อาจสอดคล้องกับนโยบายและมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งไม่อาจจะสอดคล้องและสนองตอบต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ภูมิภาคอีกด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องสนองตอบต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยเสริมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับหลักสูตรกลางให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ดียิ่งขึ้น

จินตนา สุขสมแดน (2541 : 19) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งเรื่องของสภาพและความต้องการ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านของสังคมซึ่งหลักสูตรแกนกลางไม่สามารถจัดให้เหมาะสมกับสภาพของทุก ๆ ท้องถิ่น และไม่สนองตอบความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของแต่ละท้องถิ่นได้อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ไกลตัวของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความ

รักความผูกพันกับท้องถิ่น ไม่รู้ถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ จึงไม่สามารถนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้

ไพลิน บุหพันธ์ (2541 : 21) ได้สรุปความสำคัญในการมีหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในระดับท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นจริงในแต่ละท้องถิ่น

2. หลักสูตรท้องถิ่นสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม พัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวให้เกิดความรักในท้องถิ่นของตน

3. หลักสูตรท้องถิ่นสามารถพัฒนาเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับท้องถิ่นและสอดคล้องกับหลักสูตรระดับชาติ

นิตยา บุตรศรี (2542 : 16-17) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความจำเป็นและต้องดำเนินการพัฒนาให้มีขึ้นเพราะ

1. หลักสูตรแกนกลางมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน ดังนั้นจึงไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทำให้เกิดปัญหาต่อการดำรงชีวิตของผู้คน ดังนั้นจึงต้องพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. หลักสูตรท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ดังนั้นจึงสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน และตัวผู้เรียนได้มาก ผู้เรียนได้ในสิ่งซึ่งใกล้ตัว ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้มากขึ้น

4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทำให้สามารถนำองค์ความรู้ ซึ่งเป็นทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนมีความผูกพันกับท้องถิ่น และสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542 : 124) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรจากส่วนกลางที่ได้เป็นหลักสูตรแม่บท หรือหลักสูตรแกนกลาง เป็นการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในลักษณะกว้างของประชาชนทั้งประเทศ เนื้อหาสาระบางอย่างไม่สามารถประมวลรายละเอียดให้สอดคล้องกับท้องถิ่นแต่ละแห่ง บางอย่างอาจจะไม่ตรงกับความต้องการจึง

จำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามหลักการว่า ไม่มีผู้ใดจะรู้และเข้าใจได้ดีเท่ากับคนที่อยู่ใกล้ชิด

อุดม เขยทิวศ์ (2545 :7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ตอบสนองการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่เป็นจริง
2. ตอบสนองความหลากหลายของปัญหา มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับเพศ วัย มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด และทักษะ เน้นกระบวนการสอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม
3. ทำให้การเรียนมีความหมายต่อชีวิตจริงและผู้เรียนสามารถประยุกต์ไปใช้ได้ ในชีวิตจริง สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง และมุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างบูรณาการ ไม่แยกส่วนหรือตัดตอนเป็นท่อน ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมทางวิชาการโดยผู้เรียนเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการชี้แนะของผู้สอนอันจะนำไปสู่การคิดเป็น โดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในสังคมตนเองและวิชาการอย่างเหมาะสม
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อที่จะมาใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาในชีวิตของตนเองในวันข้างหน้า รวมทั้งวิธีวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม กับชีวิตของตนเอง
5. ชุมชนเป็นภูมิปัญญาเบื้องต้นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกในชุมชนเอง
6. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้จากท้องถิ่นของตน เป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับชีวิตจริง และการทำงานรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและ
7. ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน มีการส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
8. ส่งเสริมความเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคมในด้านศีลธรรม จริยธรรม การธำรงไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย การร่วมรักษาสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดศรัทธาเชื่อมั่น ภูมิใจในภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ชุมชนและชาติ
9. สามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลาและเมื่อเรื่องนั้น ๆ ไม่เป็นที่สนใจและต้องการของท้องถิ่นรวมทั้งล้ำสมัยแล้วสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที

จากความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นที่นักการศึกษาได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแต่ละท้องถิ่นมีสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเชื่อ ความต้องการของชุมชนแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรนำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางมาปรับและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ สภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นของตน เพื่อนำความรู้มาแก้ปัญหาพัฒนาชีวิตของตน ครอบครัวและสังคมได้

1.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายควรทำอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 310-311) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังนี้

- ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงาน
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่นว่าจะทำการพัฒนาโดยการปรับหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมา
- ขั้นที่ 4 พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น
- ขั้นที่ 5 ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลางและ/หรือจัดสร้างกระบวนการวิชาขึ้นใหม่

ขั้นที่ 6 ดำเนินการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

กรมสามัญศึกษา (2535 : 32) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรแม่บท
2. วิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น ปัญหาและอุปสรรคของชุมชน
3. วิเคราะห์เป้าหมายหรือความคาดหวังของชุมชน ที่ต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน
4. วิเคราะห์นโยบายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียนด้านบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ ฯลฯ
6. จัดทำคำอธิบายรายวิชา หรือเนื้อหา หรือกิจกรรม
7. จัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ

8. ปรับปรุงและพัฒนา
จินตนา สุขสมแดน (2541 :28) ได้สรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงาน
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. ดำเนินการพัฒนาและ/หรือจัดทำหลักสูตร
4. นำหลักสูตรไปใช้
5. ประเมินผลหลักสูตร
6. ปรับปรุงแก้ไข

ไพรินทร์ บุหลัน (2541 : 25-26) ได้สรุปขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้
ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรกลาง และสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่น
2. พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลาง กับสภาพของท้องถิ่น
3. กำหนดรายละเอียดในโครงสร้างของหลักสูตรกลางที่สอดคล้องกับท้องถิ่น
4. กำหนดวิธีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ที่จะทำหลักสูตรขึ้นเองเพื่อเสริม

หลักสูตรกลาง หรือจะทำการปรับจากหลักสูตรกลาง

5. จัดทำแผนการสอนและคู่มือครู
6. ดำเนินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น
7. ประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและปรับปรุงแก้ไข

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542:51-153) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างหลักสูตร
ท้องถิ่นมีดังนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
3. ออกแบบหลักสูตร
4. การร่างหลักสูตร
5. การตรวจสอบคุณภาพและการทดลองใช้หลักสูตร
6. การขออนุมัติใช้หลักสูตร
7. การนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตร

นิตยา บุตรศรี (2542 : 28-29) ได้สรุปขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้เป็น 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น
4. การกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
5. การกำหนดแนวทางวัดผลและประเมินผลของหลักสูตร
6. การนำหลักสูตรไปใช้
7. การประเมินผลการใช้หลักสูตร

ชญชญา ดอนทอง (2544 : 29-30) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การจัดตั้งคณะทำงาน หรือคณะกรรมการในการดำเนินงาน
2. การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน
3. การกำหนดความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่น
4. การกำหนดจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตรท้องถิ่น
5. การวิเคราะห์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนจากหลักสูตรแม่บท หรือ

จัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อ

6. การปรับปรุงและพัฒนา

ลำลี รักสุทธิ (2544 : 34-36) ได้กำหนดจุดเน้นและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นควรมีจุดเน้น 3 ประการด้วยกันคือ

1. เนื้อหาสาระ เป็นสิ่งที่ต้องกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้ สภาพความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม กลุ่มชนของตนเองและท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้ ที่สำคัญคือต้องมีส่วนร่วมส่งเสริม รักถิ่นฐาน ภูมิใจในภูมิปัญญาของตนเอง
2. กระบวนการเรียนการสอน เป็นเรื่องที่จะต้องเน้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนออกไปเรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง ได้สัมผัสและต้องกระทำจริงและมุ่งการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นสำคัญ
3. ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อหาต้องมุ่งเน้นที่การใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาช่วยอย่างใกล้ชิด เช่น คำสอน สุภาษิตท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนกิจกรรมโครงการตาม
แผนพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีดังนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแม่บท
3. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา
4. กำหนดจุดมุ่งหมาย
5. พิจารณาความเหมาะสม
6. กำหนดรูปแบบหรือวิธีการ
7. จัดทำแผนการสอน
8. จัดทำคู่มือครู
9. จัดทำแบบฝึก หรือแบบประเมิน
10. ทดลองและใช้หลักสูตร
11. ประเมินผล
12. ปรับปรุงแก้ไข
13. ขออนุญาตใช้

อุดม เขยทิวศ์ (2545 : 33-37) ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ไว้ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัญหาชุมชน
2. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดความต้องการ
3. การจัดทำผังหลักสูตร หรือ กรอบความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การเขียนแผนการสอน
5. การจัดการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัย

ศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรกลาง เอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2. ศึกษาเอกสาร ข้อมูลของจังหวัดจันทบุรี

3. กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัด
4. กำหนดโครงร่างหลักสูตร
5. จัดทำตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ แล้วนำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการไปทดลองใช้
6. ประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด จันทบุรีและปรับปรุงแก้ไขจากการใช้แผนการจัดประสบการณ์

2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2.1 จุดมุ่งหมาย

การทรวงศึกษาธิการ (2546 :31) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ไว้ว่า มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย มีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2.2 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม และทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น สารการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.2.1 ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่
 - 1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
 - 1.1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 1.1.2 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
 - 1.1.3 การเล่นเครื่องเล่นสนาม
 - 1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
 - 1.2.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
 - 1.2.2 การเขียนภาพและการเล่นกับสี
 - 1.2.3 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน
- 1.3 การรักษาสุขภาพ
 - การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย
- 1.4 การรักษาความปลอดภัย

แห่งไม้ เศษวัสดุ ฯลฯ

การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

2.1 ดนตรี

2.1.1 การแสดงปฏิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

2.1.2 การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ

ประเภทตี ฯลฯ

2.1.3 การร้องเพลง

2.2 สุนทรียภาพ

2.2.1 การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

2.2.2 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และ

เรื่องราว/เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

2.3 การเล่น

2.3.1 การเล่นอิสระ

2.3.2 การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

2.3.3 การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.4 คุณธรรม จริยธรรม

การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ

3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การเรียนรู้

ทางสังคม

3.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

3.2 การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.3 การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ

3.4 การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของ

ตนเองและผู้อื่น

3.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

3.6 การแก้ปัญหาในการเล่น

3.7 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

4.1 การคิด

- หรือสถานที่จริง
- 4.1.1 การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- 4.1.2 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- 4.1.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของ
- 4.1.4 การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 4.1.5 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ
- 4.2 การใช้ภาษา
- 4.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 4.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 4.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- 4.2.4 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- 4.2.5 การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
- 4.2.6 การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ
- 4.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
- 4.3.1 การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.2 การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- 4.3.3 การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ ฯลฯ
- 4.3.4 การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.5 การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.6 การตั้งสมมติฐาน
- 4.3.7 การทดลองสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.8 การสืบค้นข้อมูล
- 4.3.9 การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.4 จำนวน

4.4.1 การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน

4.4.2 การนับสิ่งต่าง ๆ

4.4.3 การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง

4.4.4 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)

4.5.1 การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก

4.5.2 การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน

4.5.3 การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

4.5.4 การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย

และรูปภาพ

4.6 เวลา

4.6.1 การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ

4.6.2 การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้

พรุ่งนี้ ฯลฯ

4.6.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ

4.6.4 การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

2.2.2 สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเอง ให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สารที่เด็กอายุ

3-5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารให้ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาส รู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้อง เกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้ง ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จัก สี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

2.3 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดใน รูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทรงด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2.3.1 หลักการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่าง ต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการ และ ผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็น ส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2.3.2 แนวทางในการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะกับ อายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำ เสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

2.3.3 การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

- 1) หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน
 - (1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
 - (2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

(3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

(4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

2) ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

(1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

(2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจัดชิ้นลิ่ม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

(3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

(4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

(5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้ สนทนาอภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาสถานประกอบการ หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสม กับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่ม ย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

(6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรม ทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัด กิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

(7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้ พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่น ต่าง ๆ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เล่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

2.4 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่ง ของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การ ประเมินพัฒนาการควรยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้

แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

จากสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับล่าสุด เป็นการจัดการศึกษา ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ โดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งหน่วยงานหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. สาระท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี

ข้อมูลท้องถิ่นแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่หน่วยงาน องค์กร และนักวิชาการนำมากำหนด เช่น

สำลี รักสุทธี (2544 : 48-49) ได้จำแนกหัวข้อ/ขอบข่ายของข้อมูลท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัด
 - 1.1 ที่ตั้ง/อาณาเขต
 - 1.2 ลักษณะภูมิอากาศ
 - 1.3 ลักษณะภูมิประเทศ
 - 1.4 ทรัพยากรธรรมชาติ
 - 1.5 สภาพแวดล้อม
2. ประวัติความเป็นมา/อาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 นิทาน/ตำนาน/นิยาย
 - 2.2 ประวัติชนชาติ/เมือง
 - 2.3 โบราณสถาน โบราณวัตถุ
 - 2.4 อนุสรณ์สถาน
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 3.1 ประเพณีทางศาสนา

- 3.2 ประเพณีเกี่ยวกับวันสำคัญ
- 3.3 การละเล่นของพื้นเมือง
- 3.4 วิถีชีวิต และความเป็นอยู่
- 4. ศิลปะพื้นบ้าน
 - 4.1 งานประดิษฐ์
 - 4.2 งานปั้น
 - 4.3 งานแกะสลัก
 - 4.4 งานจักสาน
 - 4.5 งานแสดง
 - 4.6 งานถักทอ/เย็บปัก
- 5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น
 - 5.1 บุคคลสำคัญในอดีตและผลงาน
 - 5.2 บุคคลสำคัญในปัจจุบันและผลงาน
- 6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น
 - 6.1 การประกอบอาชีพ
 - 6.2 คตินิยม/วิถีชีวิต

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2533 : 37-38) ได้กำหนดรายละเอียด

ข้อมูล ท้องถิ่นไว้ดังนี้

- 1. สภาพแวดล้อมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่น
 - 1.1 ลักษณะภูมิประเทศ
 - 1.2 แม่น้ำ ภูเขา ที่สำคัญ ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ
 - 1.3 ทรัพยากรน้ำ
 - 1.4 ลักษณะภูมิอากาศ
 - 1.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 1.6 ประชากรและการตั้งถิ่นฐาน
 - 1.7 การคมนาคม การขนส่ง
 - 1.8 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติ
- 2. ประวัติและความเป็นมาของท้องถิ่น
 - 2.1 ประวัติและความเป็นมาของจังหวัด

- 2.2 ประวัติศาสตร์ไทยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด
- 2.3 ความสำคัญของจังหวัดในประวัติศาสตร์
- 2.4 อาณาจักรไทยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด
- 2.5 ตำนานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น
3. โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญของจังหวัด
4. ขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัด
 - 4.1 ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา
 - 4.2 ประเพณีเกี่ยวกับวันสงกรานต์
5. ศิลปะพื้นบ้านของจังหวัด
 - 5.1 เครื่องปั้นดินเผา
 - 5.2 การแกะสลัก การจักสาน
6. บุคคลสำคัญของจังหวัด
 - 6.1 ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - 6.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด
 - 6.3 วีรบุรุษของจังหวัด
 - 6.4 ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ ของจังหวัดทั้งในอดีตและปัจจุบัน
 - 6.5 ผู้นำท้องถิ่นที่ทำความประโยชน์ให้แก่จังหวัดทั้งฝ่ายบรรพชิตและฆราวาส
7. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพที่สำคัญ ๆ ของจังหวัด
 - 7.1 เศรษฐกิจแบบพอเพียง การเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ผลผลิตทาง เกษตรที่สำคัญ
 - 7.2 การประมง
 - 7.3 การเลี้ยงสัตว์
 - 7.4 การอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ในท้องถิ่นและหัตถกรรมในครัวเรือน
 - 7.5 การบริการและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ที่สำคัญ

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อรายละเอียดข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี

โดยยึดแนวการจำแนก หัวข้อ/ขอบข่ายของข้อมูลท้องถิ่น ตามความสนใจและเหมาะสมกับนักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
 - 1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

- 1.2 สถานที่ท่องเที่ยว
2. ประวัติความเป็นมา
 - 2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี
 - 2.2 โบราณสถาน
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 3.1 ประเพณีสำคัญ
 - 3.2 การละเล่นพื้นเมือง
4. ศิลปะพื้นบ้าน
 - 4.1 งานจักสาน
 - 4.2 งานทอ
5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น
 - 6.1 การประกอบอาชีพ
 - 6.2 อาหารพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้จำแนกหัวข้อข้อมูลของจังหวัดจันทบุรีให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542 : 2) ได้ให้ข้อมูลของจังหวัดจันทบุรีไว้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดจันทบุรี มีภูมิประเทศอาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1.1.1 ภูเขาสูงและเนินเขา ได้แก่ ด้านตะวันตกเฉียงเหนือติดต่อกับจังหวัดระยองและจังหวัดฉะเชิงเทรา มีภูเขาชะมูด ชะอม และเขาลำปลายพระเกศในเขตพื้นที่อำเภอแก่งหางแมว ในตอนเหนือและตะวันออกของจังหวัดมีทิวเขาจันทบุรี ซึ่งประกอบด้วยเขาสอยดาวเหนือ เขาตะเคียนทอง เขาพระบาทพลวง เขาปล้อง เขาสอยดาวได้ทอดตัวจากเขตติดต่อจังหวัดสระแก้วลงมาตอนกลางของจังหวัดบรรจบกับเขาสามง่ามที่ยื่นออกจากทิวเขาบรรทัดมาทางตะวันตก ทิวเขาจันทบุรี ครอบคลุมพื้นที่ด้านตะวันออกของกิ่งอำเภอเขาฉิมชุก ตะวันตกของอำเภอสอยดาวและอำเภอโป่งน้ำร้อน ส่วนเขาสามง่ามอยู่ทางใต้ของอำเภอโป่งน้ำร้อน ตะวันออกของอำเภอมะขาม และตอนเหนือของอำเภอขลุง นอกจากนี้มีภูเขาสูง ได้แก่ ภูเขาสระบาปอยู่ใน

พื้นที่เขตติดต่ออำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอมะขามและอำเภอขลุง นอกนั้นเป็นเนินเขาที่อยู่กระจายทั่วไปในทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ

1.1.2 ที่ราบสูงและที่ราบเชิงเขา ได้แก่ ด้านตะวันออกของเขาสอยดาว คือ อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน ด้านใต้ของเขาสามง่าม คือ ตอนกลางของอำเภอขลุงและตะวันออกของอำเภอมะขาม อีกบริเวณหนึ่งระหว่างเขาสอยดาวกับทิวเขาชะมุล ได้แก่ อำเภอแก่งหางแมว กิ่งอำเภอเขาฉกรรจ์ และทางตอนเหนือของอำเภอท่าใหม่

1.1.3 ที่ราบลุ่มน้ำและชายฝั่งทะเล ได้แก่ ลุ่มน้ำจันทบุรีไหลผ่านทางตะวันตกของอำเภอมะขาม อำเภอเมืองจันทบุรี ลุ่มน้ำคลองโตนดไหลผ่านอำเภอแก่งหางแมว ท่าใหม่ ลุ่มน้ำเวฬุไหลผ่านอำเภอขลุง ส่วนที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่ตอนใต้ของอำเภอนายายอาม ท่าใหม่ แหลมสิงห์และอำเภอขลุง

1.2 สถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีมีอยู่หลายแห่งด้วยกัน สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ และมีชื่อของจังหวัดจันทบุรีมีดังนี้

1.2.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตั้งอยู่ในกลางเมืองจันทบุรี มีพื้นที่ 30 ไร่ โดยบริเวณรอบนอกขุดเป็นบึงล้อมรอบสำหรับพายเรือเล่น และยังใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาของประมงจังหวัดอีกด้วย ภายในเกาะกลางบึงแห่งนี้ยังเป็นที่ประดิษฐานพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงตั้งตระหง่านอยู่ท่ามกลางทวารเอกคู่พระทัยทั้งสิ้น คือ พระเชียงเงิน หลวงพิชัยอาสา หลวงพรหมเสนา หลวงราชเสนาห์ ซึ่งชาวจันทบุรีได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานสำหรับการกู้เอกราชของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่ได้ออกเลือกเอาจังหวัดจันทบุรีเป็นแหล่งสำคัญในการชองสู้รบกำลัง เสี่ยงอาวุธในการกู้เอกราชคืนจากพม่า

1.2.2 ถนนอัญมณี บริเวณถนนศรีจันทร์และตรอกกระจ่าง ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงนับเป็นถนนเศรษฐกิจของจังหวัดที่ผู้ประกอบการธุรกิจด้านอัญมณีจะมาซื้อขายพลอยและอัญมณีต่าง ๆ เป็นประจำทุกวัน นับเป็นตลาดพลอยที่เจียระไนแล้วที่ใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศ นอกจากนี้ในวันศุกร์ เสาร์และอาทิตย์ ยังมีการค้าขายพลอยดิบอีกด้วย

1.2.3 น้ำตกคลองนารายณ์ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “น้ำตกสระบาป” อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 11 กม. น้ำตกแห่งนี้อยู่บนเนินเขาสูง ต้องเดินป่าลัดเลาะขึ้นไป ตัวน้ำตกสูงประมาณ 25 เมตร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยเสด็จประพาสเมื่อ พ.ศ.2419

1.2.4 วัดเขาสุกิม เป็นวัดที่มีทัศนียภาพสวยงามมาก สร้างเมื่อปี พ.ศ.2509 ด้วยแรงศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ที่มีต่อพระอาจารย์สมชาย ฐิตวิริโย โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นที่พักพิงภรรยาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป บริเวณวัดกว้างขวางตั้งสูงขึ้นไปอยู่บนเชิงเขา มีพื้นที่ประมาณ 3,280 ไร่ ภายในวัดมีศาสนสมบัติ ศาสนาวัดถุ และวัตถุโบราณล้ำค่าต่าง ๆ มากมาย ส่วนหนึ่งได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ์เก็บรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาล้วนแล้วแต่มีค่าทั้งทางด้านศิลปะและราคา มีโรงทานเลี้ยงอาหารแก่ผู้ที่มาวัดตลอด 24 ชม. และมีที่พักจัดไว้ให้ผู้ที่มาปฏิบัติกิจทางศาสนาได้พักหลับนอนอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีโรงเรียน โรงพยาบาล ที่พระอาจารย์สมชาย ได้สร้างให้เป็นสมบัติของทางราชการด้วย

1.2.5 หาดคุ้งวิมาน ตั้งอยู่อำเภอนายายอาม เป็นหาดสีทองมีโขดหินผุดเป็นแห่ง ๆ แต่งแต้มชายหาดให้สวยงามยิ่งขึ้น ตลอดเส้นทางที่ผ่านสามารถชมวิถีทัศนียภาพ

1.2.6 หาดแหลมเสด็จ อำเภอคูกระเบน ตั้งอยู่ อำเภอท่าใหม่ เป็นหาดทรายขาวสะอาดยาวเหยียดสุดตา ในบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของศูนย์การพัฒนารักษาอำเภอคูกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีการบริหารจัดการดำเนินการตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในการพัฒนาอาชีพราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณอำเภอคูกระเบน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเน้นในเรื่องการประมงชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งและเกษตรอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมโดยมีสะพานทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าไม้ชายเลนเพื่อให้ผู้มาท่องเที่ยวได้ศึกษาเกี่ยวกับนิเวศน์ป่าไม้ชายเลน

1.2.7 หาดเจ้าหลาว ตั้งอยู่อำเภอท่าใหม่ มีลักษณะเป็นชายหาดที่สวยงามยังคงเป็นธรรมชาติที่ยังสดใสอยู่ บรรยากาศอบอุ่นไปด้วยไอแดด ชายหาดและขุนเขา นอกจากนี้ยังมีแนวประการังน้ำตื้นให้ชมตามธรรมชาติเป็นแนวประการังติดฝั่งลากสีใหญ่ที่สุดมีพื้นที่ 14 ตารางกิโลเมตร

1.2.8 หาดแหลมสิงห์ อยู่ที่ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ ห่างจากตัวเมืองจันทบุรี 34 กม. บนหัวแหลมสิงห์มีหินลักษณะคล้ายสิงห์หมอบ หันหน้าออกสู่ทะเลจึงเรียกว่า “เขาแหลมสิงห์” บนเขามีส้อมปืนที่สร้างในรัชกาลที่ 3 คือ ป้อมไพร่พินาศ และป้อมพิฆาตปัจจามิตร ปัจจุบันคงเหลือเพียงป้อมไพร่พินาศเพียงป้อมเดียว บริเวณชายหาดยาวเหยียดไปจนสุดลูกหูลูกตา มีทิวสนทอดยาวไปตลอดหาด เหมาะสมหรับใช้เป็นแหล่งพักผ่อน

1.2.9 อำเภอกระทิง เป็นชายหาดเล็ก ๆ อยู่ตรงข้ามกับหาดแหลมสิงห์ การเดินทางอาจเช่าเรือจากหาดแหลมสิงห์ไปประมาณ 15 นาที ใกล้ ๆ กับอำเภอกระทิงมีเกาะนมสาว ซึ่งอยู่ไม่ไกลมากนักที่เป็นแหล่งปะการัง

1.2.10 โอเอซีเอส-ซีเวิลด์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแหลมสิงห์ ห่างจากตัวเมือง 25 กม. ตั้งอยู่บนพื้นที่กว่า 68 ไร่ เป็นสถานที่เพาะพันธุ์และอนุรักษ์ปลาโลมาน่านน้ำจันทบุรี ซึ่งมีอยู่ 2 พันธุ์ คือ พันธุ์หัวบาตร และพันธุ์หัวขวด ซึ่งเป็นฟาร์มปลาโลมาแห่งแรกของประเทศไทย ผู้ที่มาเที่ยวฟาร์มแห่งนี้ จะได้เห็นปลาโลมาอย่างใกล้ชิดขณะโผล่ขึ้นมาจับปลาเป็นอาหารจากเจ้าหน้าที่ และชมปลาโลมาว่ายน้ำไปมาในท่าการแสดงต่าง ๆ

1.2.11 น้ำตกพลิว ตั้งอยู่ที่อำเภอแหลมสิงห์ ระยะทาง 17 กม. จากตัวเมือง มี 3 ชั้น จากทางขึ้นไป 300 เมตร มีถ้ำถ้ำลอดเจดีย์อยู่ทางขวามือ เป็นเจดีย์ศิลาแลง รัชกาลที่ 5 โปรดให้พระยาจันทบุรี เป็นแม่กองสร้าง เมื่อ พ.ศ.2419 นอกจากนี้แล้ว บริเวณใกล้เคียง ๆ กัน ยังมีปิรามิด อีกแห่งหนึ่งชื่อ "ปิรามิดพระนางเรือล่ม" หรือ "สถูปพระนางเรือล่ม" เป็นที่บรรจุพระอังคารของพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ ซึ่งเคยเสด็จประพาสน้ำตกพลิวเมื่อ พ.ศ.2417

1.2.12 อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ อยู่ห่างจากตัวเมืองจันทบุรี 30 กม. อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏเป็นต้นน้ำสำคัญของแม่น้ำจันทบุรี มียอดเขาพระบาทเป็นภูเขาสูงสุด สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร มีเนื้อที่ 36,687 ไร่ สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา และป่าไม้ผลัดใบ มีสมุนไพรชนิดต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีกล้วยไม้ป่านานาชนิด และพันธุ์ไม้ที่หายาก คือ ไม้กฤษณา เนื่องจากสภาพป่าอยู่ในเขตเทือกเขาสูงชัน มีสัตว์ป่าชุกชุม เช่น กระต๊อง เสือ หมี กวาง เก้ง เลียงผา และนกชนิดต่าง ๆ ตามลำห้วยก็ยังมีปลาพลวง ปลาก้าง ปลาหนวด ปลาดุก รำพัน อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

1.2.13 อุทยานยอดเขาพระบาท เขาพระบาทอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 5 กม. ไปตามเส้นทางแยกเข้าวัดพลวง และต้องเดินเข้าชั้นสู่ยอดเขาอีก 3 กม. ทิวทัศน์บนยอดเขาคิชฌกูฏ หรือ เขาพระบาทนี้มีปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยาที่เกี่ยวข้องกับตำนานทางพุทธศาสนา อาทิเช่น ศิลา เจดีย์ รอยพระพุทธรูป หินรูปบาตรคว่ำ ถ้าฤกษ์ ลานแข่งรถพระอินทร์ หินเป็นรูปคล้ายเต่าและช้างขนาดยักษ์บนยอดเขาพระบาทซึ่งมีอากาศเย็นสบายนั้น สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเทือกเขาสระบาป เขาสุกิม เกาะนมสาว และตัวเมืองจันทบุรีได้อย่างชัดเจน ในวันมาฆบูชาประชาชนขึ้นไปนมัสการรอยพระพุทธรูปทั้งกลางวันและกลางคืนเป็นจำนวนมาก

2. ประวัติความเป็นมา

2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี (2545 : 1-2) ได้ให้ข้อมูลประวัติจังหวัดจันทบุรีไว้ดังนี้

จังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองเก่าแก่จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เชื่อว่ามียุข
 ไม่ต่ำกว่า 1,000 ปี เป็นเมืองที่ชนชาติขอมสร้างขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกับเมืองพิมาย เพชรบูรณ์
 และลพบุรี ตามศิลาจารึก เรียกเมืองจันทบุรีในสมัยนั้นว่า "ควนคราบุรี" ชาวบ้านเรียกว่า "เมืองกา
 ไว" ตามชื่อผู้ครองเมือง ตัวเมืองตั้งอยู่บริเวณหน้าเขาสระบาป ชาวพื้นเมืองดั้งเดิมเป็นชนชาติของ
 มีภาษาพูดของตนเองแตกต่างจากภาษาไทยและภาษาเขมร ชนชาติขอมปกครองเมืองจันทบุรี
 อยู่ประมาณ 400 ปี จนเสื่อมอำนาจลง ใน พ.ศ.1800 ชนชาติไทยทางอาณาจักรฝ่ายใต้ ซึ่งมีราช
 ธานีอยู่ที่เมืองสุพรรณภูมิ (เมืองอ่างทอง) เข้ายึดเมืองจันทบุรีรวมอยู่ในอาณาจักรไทยฝ่ายใต้
 เรื่อยมา โดยในสมัยพระเจ้าอู่ทอง ได้ย้ายเมืองจันทบุรีจากเชิงเขาสระบาป (ตำบลคลองนารายณ์
 อำเภอเมือง ในปัจจุบัน) มาสร้างเมืองใหม่ที่บ้านหัววัง ตำบลพุงทลาย (ในปัจจุบันเป็นตำบลจันท
 นิमित) เพราะเมืองเดิมติดภูเขาไม่สามารถขยายออกไปได้ และที่ตั้งเมืองแห่งใหม่อยู่ใกล้แม่น้ำ
 จันทบุรี สะดวกในการคมนาคม ต่อมาประมาณ พ.ศ.2200 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 ได้ย้ายเมืองจากบ้านหัววัง ตำบลพุงทลายเนื่องจากถูกน้ำท่วมทุกปี มาสร้างเมืองใหม่ที่บ้านลุ่ม
 ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี ในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้า
 ตากสินมหาราชเมื่อครั้งยังเป็นพระยาวชิรปราการ ได้นำกำลังพลประมาณ 500 คน ฝ่าวงล้อม
 ของทหารพม่าออกไปทางทิศตะวันออก ผ่านจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ
 ระยอง เข้ายึดเมืองจันทบุรี ไว้ เพื่อเป็นแหล่งสะสมเสบียงอาหารและรวบรวมกำลังพลเป็นเวลา 5
 เดือน ได้ทหารประมาณ 5,000 คน ต่อเรือรบได้ประมาณ 100 ลำ เพื่อไปกอบกู้กรุงศรีอยุธยา
 ประมาณ พ.ศ. 2377 สมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ไทยเกิดกรณีพิพาทกับญวน
 เรื่องเจ้าอนุวงศ์จึงโปรดเกล้าให้สร้างป้อมค่ายและเมืองใหม่ที่บ้านเนินวง ตำบลบางกะจะซึ่งอยู่ใน
 ที่สูง ลักษณะของชัยภูมิ เหมาะแก่การสร้างที่มั่นต่อสู้กับข้าศึก จนเมื่อสงครามระหว่างไทยกับ
 ญวนสงบลงแล้ว ถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดให้ย้ายเมืองจันทบุรี
 จากบ้านเนินวงกลับมาอยู่ที่เมืองเก่าที่บ้านลุ่มตามเดิม และได้อยู่มาจนทุกวันนี้ ในปี พ.ศ.2436
 สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไทยมีกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส ด้วยเรื่อง
 ดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง มีการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ ฝรั่งเศสยื่นคำขาดให้ไทยยอมสละสิทธิใน
 ดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง และเสียค่าปรับให้แก่ฝรั่งเศส โดยยึดเมืองจันทบุรี และตราดไว้เป็น
 ประกัน ไทยต้องยอมสละดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้ฝรั่งเศส เพื่อแลกเอาเมืองจันทบุรี และตราด
 กลับคืนมา รวมระยะเวลาที่ฝรั่งเศสยึดเมืองจันทบุรีไว้ยาวนานถึง 11 ปี ปราบปรามหลักฐานการยึด
 ครองของฝรั่งเศสเหลือให้เห็นอยู่ เช่น ตึกแดง คุกขี้ไก่ เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2449 มีการจัดระเบียบ
 บริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล จึงจัดตั้งมณฑลจันทบุรีขึ้น โดยมีเมือง

จันทบุรี ระยอง และตราด อยู่ในเขตปกครอง จนถึง พ.ศ. 2476 ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญและจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคออกเป็นจังหวัดและอำเภอเมืองจันทบุรี จึงมีฐานะเป็นจังหวัดมาจนถึงปัจจุบัน

2.2 โบราณสถาน

สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี (2543:5-11) ได้กล่าวถึงโบราณสถานของจังหวัดจันทบุรีไว้ดังนี้

2.2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตั้งอยู่ที่ถนนท่าหลวง บริเวณฝั่งขวาของค่ายตากสิน ฝั่งซ้ายมือเป็นที่ตั้งของศาลหลักเมือง

2.2.2 วัดคาทอลิกจันทบุรี เป็นวัดคาทอลิกที่เก่าแก่ มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล ตามหลักฐาน ในเอกสารได้บันทึกไว้ว่าเริ่มสร้างวัดระหว่าง พ.ศ.2254-2285 โดยบาทหลวงคาทอลิกชาวฝรั่งเศสและสัตบุรุษชาวญวน ที่อาศัยอยู่ในเมืองจันทบุรี ขณะนั้น และทำการปรับปรุงมาโดยตลอด ครั้งสุดท้ายได้บูรณะวัดในปี พ.ศ.2487-2528 ได้ชื่อว่าเป็นวัดคาทอลิกที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีรูปทรงทางสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกที่เรียกว่า ศิลปะแบบโกธิค ตกแต่งด้วยกระจกสีติดผนังเป็นภาพทางคริสต์ศาสนาที่สวยงามมาก

2.2.3 วัดไผ่ล้อม เป็นวัดเก่าแก่สมัยอยุธยาตอนปลาย ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือช่างสมัยอยุธยาตอนปลาย แสดงถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของพระเจ้าลิขชาติ หรือถ้าหากสนใจภาพจิตรกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพชีวิตชาวบ้านในยุคก่อน ๆ

2.2.4 โบราณสถานเมืองเพนียด มีสิ่งสำคัญคือมีกำแพงก่อด้วยศิลาแลง สถานที่แห่งนี้สันนิษฐานว่า เดิมเป็นที่ตั้งตัวเมืองจันทบุรี ยุคแรกตั้งแต่ 1,000 ปี ล่วงมาแล้วในปี พ.ศ. 2499

2.2.5 วัดพลับ เดิมชื่อ วัดสุวรรณคัมภรฐาราม แปลว่าอารามที่มีผลมะพลับทอง เนื่องจากมีต้นมะพลับสาขาใหญ่โต เมื่อเวลาที่มีผลสุกเหลืองอร่ามเหมือนสีทอง ต่อมาประชาชนนิยมเรียกว่า วัดพลับ มีสิ่งสำคัญคือ วิหารไม้เจดีย์กลางน้ำ หอไตรกลางน้ำ หอสดมภ์ และพระปรางค์ ในเจดีย์มีพระยอดธงบรรจุอยู่ ต่อมาเจดีย์ได้แตกออกปรากฏว่ามีพระยอดธงเป็นจำนวนมากซึ่งมือภินหารป้องกันภัยได้ทั้งภาคพื้นดินและอากาศ

2.2.6 คู่มือเรือพระเจ้าตากสินมหาราช เชื่อว่าเป็นสถานที่ซึ่งสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชให้เป็นที่ต่อเรือรบ เมื่อครั้งเตรียมยกทัพไปตีพม่า เพื่อกู้เอกราชชาติไทย พ.ศ.2310 โดยทางหน่วยโบราณคดีได้นำ กองโบราณคดี กรมศิลปากร ได้ทำการขุดค้นซากเรือและตรวจสอบชั้นดินทางโบราณคดี พบส่วนประกอบต่าง ๆ ของเรือโบราณ และสันนิษฐานว่า น่าจะเป็นเรือ

ลำภาจิ้นแบบฟูเจียนขนาดเล็ก มีใบสามเถา ใช้หางเสือเรือ ขนาดเรือ 24 เมตร กว้าง 5 เมตร และบริเวณรอบ ๆ มีแอ่งน้ำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่ตามริมฝั่งยาว ลักษณะคล้ายคูเรืออยู่หลายแห่ง

2.2.7 วัดทองทั่ว อยู่ใกล้กับเมืองเพนียด มีพระอุโบสถอายุนับร้อยปี และเป็นแหล่งหลักฐานศิลปะแบบเขมร ได้แก่ ทับหลังแบบศิลปะกาลาปริวัต ทับหลังแบบศิลปะไพรกเมง เสาอิงประดับกรอบประตูแบบ ศิลปะกาลาปริวัต และแบบศิลปะนครวัดตอนปลาย กับภาพสลักลายเส้น พระพิฆเนศ และงวงหูช้างหิน อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 17-18

2.2.8 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ในเขตสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี โดยแต่ก่อนตัวอาคารของศูนย์วัฒนธรรม คือ พระตำหนักสวนบ้านแก้ว พระราชนิเวศน์ของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 และต่อมาได้ทรงพระราชทานให้เป็นที่ตั้งสร้างวิทยาลัยจันทบุรี และเมื่อครั้งพระองค์เสด็จสวรรคต ทางวิทยาลัยจันทบุรี ได้จัดบูรณะพระตำหนักทั้ง 3 หลังขึ้น เพื่อจัดเป็นอนุสรณ์สถานแห่งการประทับอยู่ที่จันทบุรีของพระองค์ โดยส่วนหนึ่งของพระตำหนักเขาได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ของพระองค์ขึ้นโดยรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นอนุสรณ์ของพระองค์เอาไว้และสิ่งของต่าง ๆ อันเป็นโบราณวัตถุที่เก็บจากท้องถิ่นจันทบุรีและอีกส่วนหนึ่งได้จัดเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ในเวลาต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ขอพระบรมราชานุญาตนำพระนามของพระองค์มาเป็นชื่อวิทยาลัยแทนชื่อวิทยาลัยจันทบุรีเป็นวิทยาลัยรำไพพรรณี ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสถาบันราชภัฏรำไพพรรณี

2.2.9 ค่ายเนินวง เป็นโบราณสถานอันเก่าแก่ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ถูกสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2377 ในรัชสมัยของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ทรงโปรดเกล้าให้สร้างค่ายที่บ้านเนินวง เพื่อใช้เป็นที่มั่นต่อสู้กับญวน ต่อมาป้อมนี้ชำรุดทรุดโทรมไปมาก ใน ปี พ.ศ.2516 จึงได้มีการบูรณะตัวป้อมและประตูค่ายทางด้านทิศตะวันออกใหม่ เมื่อขึ้นไปยืนอยู่ตรงป้อมและมองออกไปจะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของท้องทะเลได้อย่างชัดเจน และสองฟากของตัวป้อมเป็นกำแพงวัด ปัจจุบันทางกรมศิลปากรได้นำป้อมโบราณมาตั้งแสดงไว้ โดยหันกระบอกปืนสู่ทะเลอย่างเตรียมพร้อม ส่วนภายในบริเวณค่ายซึ่งปัจจุบันกลายเป็นสวนยาง และสวนผลไม้ ยังมีวัดที่สำคัญอีกวัดหนึ่งที่สร้างขึ้นมาพร้อมค่ายแห่งนี้คือ วัดโยธานิมิต นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์การพาณิชย์นาวีตั้งอยู่ มีการจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเดินทาง การค้าทางทะเล แสดงการสำรวจการขุดค้นพบโบราณคดีใต้น้ำแสดงเครื่องถ้วยชามสังคโลกที่ได้จากซากเรือโบราณที่จมในอ่าวไทย

2.2.10 เจดีย์ยอดเขาพลอยแหวน สร้างเมื่อ พ.ศ. 2375 ในรัชกาลที่ 5 โดยพระยาจันทบุรีเป็นผู้สร้าง เดิมเป็นแหล่งขุดพลอยที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี มีพลอยต่าง ๆ

ที่ขึ้นชื่อ เช่น บุษราคัม, เขียวไพลิน, มรกต, สตาร์ บนยอดเขาพลอยแหวนที่เป็นยอดเขาสูงสุด นั้นจะมีเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุประดิษฐานอยู่ และเทือกเขาที่เตี้ยที่สุดยังมีมณฑปประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลองของพระพุทธเจ้า ซึ่งปวงชนทั่วไปนิยมขึ้นไปกราบไหว้นมัสการกันเสมอ โดยเฉพาะเดือน 5 ของทุกปี

2.2.11 คุกซีไก สร้างเมื่อ พ.ศ.2436 (รศ.112) อยู่บริเวณแหลมสิงห์ ก่อนถึงท่าเทียบเรือ 1 กม. เมื่อฝรั่งเศสได้เข้ายึดจันทบุรีในกรณีพิพาทกันด้วยเรื่องดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ระหว่างนั้นฝรั่งเศสได้ยกกองทหารเข้าสู่เมืองจันทบุรี ประมาณ 600 คน แยกกันอยู่สองแห่ง แห่งแรกตั้งอยู่ที่เมืองจันทบุรี บริเวณที่เป็นค่ายทหารในปัจจุบัน อีกแห่งอยู่ที่ปากน้ำแหลมสิงห์ ฝรั่งเศสได้สร้างคุกซีไกเพื่อใช้กักขังคนไทยที่ต่อต้านฝรั่งเศส มีลักษณะเป็นหอสี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างยาวด้านละประมาณ 4.40 เมตร สูงประมาณ 7 เมตร หลังคาโปร่ง เล่ากันว่าเป็นคุกที่ทรมานมาก เพราะชั้นบนใช้เป็นที่เลี้ยงไก่ ซึ่งจะถ่ายมูลราดศีรษะนักโทษที่ถูกคุมขัง

2.2.12 ตึกแดง ตั้งอยู่ที่หัวหาดแหลมสิงห์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2436 (รศ.112) เดิมเป็นที่ตั้งของป้อมพิฆาตปัจจามิตร แต่ฝรั่งเศสดัดแปลงป้อมให้เป็นที่พักของกองบัญชาการ ลักษณะเป็นตึกชั้นเดียวสีแดง หลังคามุงกระเบื้อง

3. ขนบธรรมเนียมประเพณี

3.1 ประเพณีสำคัญ

ประเพณีที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรีมีดังนี้

3.1.1 งานประเพณีของดีเมืองจันทวันผลไม้ จัดในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ณ สนามกีฬาากลางจังหวัด ภายในงานมีการประกวดผลไม้ แห่งขบวนรถผลไม้ ประกวดธิดาชาวสวน แข่งขันกินทุเรียน ประกวดสุนัขพันธุ์ไทยหลังอาน ออกกร้านจำหน่ายอัญมณี แข่งขันตะกร้อลอดบ่วง การออกกร้านของกลุ่มเกษตรกร

3.1.2 งานนมัสการรอยพระพุทธรูปหลวง จัดในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 2 ณ บริเวณเขาศิขณู ภายในงานมีการจัดบวงสรวงเทวดาอารักษ์ พิธีปิดทองรอยพระพุทธรูป การจัดเดินป่าขึ้นยอดเขาศิขณู

3.1.3 งานปิดทองพระพุทธรูปไสยาสน์ จัดประมาณช่วงใกล้เทศกาลตรุษจีน บริเวณวัดไผ่ล้อม มีการแสดงธรรมเทศนา และจัดแสดงมหรสพ

3.1.4 ประเพณีชักพระบาท จัดในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ณ วัดตะปอนใหญ่ ภายในงานมีการรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และมีการแข่งขันการชักคะเย่อเกวียน โดยมีม้วนภาพเขียนรอยพระพุทธรูปอยู่ตรงกลาง ช่วงกลางวันมีมหรสพ

3.1.5 งานตากสินรำลึก จัดในช่วงปีใหม่ ณ สนามกีฬาากลางจังหวัด

ภายในงานมีการออกร้านจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน จัดแสดงนิทรรศการและจำหน่ายสินค้ามากมาย

3.1.6 ประเพณีการแข่งขันเรือวัดจันทนาราม จัดในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน

12 ของทุกปี การแข่งขันเรื่อนั้นมีมาช้านานแล้วในสมัยก่อน ซึ่งในสมัยก่อนประเพณีการแข่งขันเรื่อนั้นนิยมแข่งกันโดยเชิญเรือที่ต่าง ๆ เช่น วัดบางสระเก้า, วัดพลับและวัดน้ำรัก ฯลฯ มาร่วมในการแข่งเรือด้วย เรือแต่ละลำที่จะแข่งขันจะต้องมีการเซ่นไหว้แม่ย่านางเรือก่อนเพื่อความเป็นสิริมงคล และเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้พายเรือ

3.1.7 ประเพณีการทอดผ้าป่าโจร ผู้ที่จัดทอดผ้าป่าโจรจะต้องเตรียมผ้าขาว

ซึ่งยาวเป็นหลายนมสีกรัก ในการจัดทำต้องทำกันภายในครอบครัวและญาติที่นับถือกันเท่านั้น เวลาที่ใช้ทอดผ้าป่าโจร จะทำกันในเวลาใกล้รุ่ง คือก่อนที่พระจะบิณฑบาตร โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่จัดเตรียมไว้ไปวางที่ทางสามแพร่ง หรือตามบริเวณที่พระออกบิณฑบาตร และจุดธูปปักเป็นระยะ ตั้งแต่กองผ้าป่าออกไปยังบริเวณที่พระออกบิณฑบาตรจะมองเห็นและทราบที่ตั้งของกองผ้าป่า เมื่อพระรูปใดพบเห็น ท่านก็จะไปยังที่วางกองผ้าป่า และเมื่อพระรูปใดได้พบกองผ้าป่า ก็จะเป็นสิทธิ์ของพระรูปนั้นทันที

3.1.8 งานประเพณีแห่เทียนพรรษา จะจัดช่วงกลางเดือนกรกฎาคมของทุก

ปี มีส่วนราชการร้านค้าจัดตกแต่งรถเทียนพรรษา เพื่อเข้าประกวดขบวนรถแห่เทียนพรรษา และมีการประกวดนางเทียนพรรษา ซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชนจำนวนมาก มีการทำบุญตักบาตรถวายเทียนพรรษาในวัดต่าง ๆ

3.1.9 ประเพณีสงกรานต์ จัดในวันที่ 13 เมษายนของทุกปี มีการรดน้ำดำ

หัวผู้ใหญ่ที่นับถือ และในส่วนราชการร้านค้าได้จัดตกแต่งรถสงกรานต์เพื่อเข้าประกวดมีการประกวดนางสงกรานต์ และในตอนกลางคืนตามวัดต่าง ๆ มีการแสดงมหรสพต่าง ๆ เช่น วัดใหม่ มีการแข่งตะกร้อลอดบ่วง แข่งสะบ้าล้อ ประกวดหุ่นน้อยสงกรานต์ เป็นต้น

3.2 การละเล่นพื้นเมือง

นิภา เจียมโมสิต (2533 :82-88) ได้กล่าวถึงการละเล่นพื้นเมืองไว้ดังนี้

3.2.1 การเล่นสะบ้าล้อ เป็นการเล่นของไทยที่มีมาแต่โบราณ เขาจะเล่น

กันในวันตรุษต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนาน การเล่นสะบ้าจะเริ่มเล่นตั้งแต่เดือน 3 (ตรุษจีน) ไปเรื่อย ๆ จนถึงเดือน 4 (ตรุษไทย) และเดือน 5 (ตรุษสงกรานต์) จะเล่นกันจริงจังในแต่ละวันสำคัญที่กล่าวมาแล้วถึง 3 วัน 3 คืน ในตอนกลางคืนจะจุดตะเกียงเล่นกัน ต่อมาในระยะหลัง ๆ การเล่น

สะบ้าค้อย ๆ หายไป เพราะปัจจุบันมีการคมนาคมสะดวกสบายประชาชนนิยมไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ จึงทำให้การเล่นสะบ้าลดน้อยลงไป แต่ก็ยังพอจะหาดูได้บ้าง

3.2.2 การละเล่นอโย เป็นการเล่นพื้นบ้านของหมู่บ้านตามูลล่าง ชาวบ้านแห่งนี้ใช้ภาษาเขมร การเล่นอโยมีการเล่นมานานปี ซึ่งได้รับการเผยแพร่มาจากเขมรที่อพยพมาจากประเทศกัมพูชา ได้ทำมาหากินที่ตำบลแห่งนี้ และนำเอาการละเล่นมาเผยแพร่ ก็มีชาวไทย เขมรในประเทศไทย ชื่อติดฮัม กับติดบูนได้ร่ำเรียนวิธีการละเล่นและได้เผยแพร่ต่อ ๆ กัน มาจนปัจจุบันนี้ จนกลายเป็นการละเล่นพื้นบ้านของชาวตามูลล่างหมู่ที่ 3 ตำบลทรายขาว

3.2.3 การโห่ข้าว เป็นการละเล่นพื้นบ้านของชาวอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ทั้งนี้เพราะอำเภอแหลมสิงห์มีการปลูกข้าวมากที่สุด และเมื่อปลูกข้าวแล้วจนกระทั่งเก็บเกี่ยวงวดลานข้าว ส่วนที่เหลือคือฟางซึ่งชาวนาจะเก็บไว้เป็นลอมฟาง เครื่องมือคือไม้กระดองไหหรือขอคั้นฉาย โดยทุกคนจะเข้าแถวเรียงกัน 2 แถว หันหน้าเข้าหากัน และมีขอคั้นฉายอยู่ในมือทุกคน จะเริ่มโดยคนที่ 1 จะเกี่ยวฟางส่งให้คนที่ 2 และคนที่ 2 จะส่งให้คนที่ 3 เป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย ฟางก็จะกองอยู่เป็นกอง ๆ และขณะที่ทำงานสมาชิกของทั้งสองแถวจะร้องเพลงโต้ตอบกันเป็นเพลงเกี่ยวพาราครีหรือการแสดงความรัก ความสามัคคี

4. ศิลปะพื้นบ้าน

4.1 งานจักสาน

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542:37-38) ได้กล่าวถึงงานจักสานของจังหวัดจันทบุรีไว้ว่า งานจักสาน นับเป็นหัตถกรรมที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของชาวบ้านในท้องถิ่นที่นำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาผลิตเป็นเครื่องใช้ไม้สอยในครัวเรือนซึ่งมีมาแต่เดิมแล้ว แหล่งผลิตงานจักสานของจันทบุรีมาพบในชุมชนชนบท ซึ่งมักจะผลิตขึ้นใช้เอง แต่บางบ้านก็ยึดงานจักสานเป็นอาชีพรองเพื่อหารายได้เสริมให้กับครอบครัวในยามว่างจากการปฏิบัติงานประจำ งานจักสานที่พบในจันทบุรีมีดังนี้

4.1.1 เครื่องสานจากไม้ไผ่ ไม้ไผ่เป็นพืชที่มีประโยชน์ใช้สอยหลายประการ นอกจากจะใช้สอยโดยตรง เช่น นำมาทำมาเป็นกระบอกรัดก้นน้ำ ชาวจันทบุรีในสมัยก่อนนำมาเจาะรูที่ก้นกระบอกรัดแล้วนำมาเพาะเมล็ดทุเรียน เป็นต้น และการนำไม้ไผ่มาจักเอาแต่ผิวมาสานเป็นเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ รูปร่าง ลักษณะขนาดแล้วแต่งานที่จะใช้ ที่พบเห็นทั่วไป ได้แก่ ช้อง กระบุง ปุ้งกี๋ กระดัง ตะแกรง ฯลฯ ส่วนมากผลิตขึ้นใช้ในครัวเรือน จะมีผลิตจำหน่ายบ้างแต่น้อย

4.1.2 เครื่องจักสานจาก "ต้นคล้า" หรือ "ต้นคุ่ม" ต้นคล้าเป็นพืชที่ชอบขึ้นในที่ชุ่มชื้นตลอดปี และที่ชุ่มชื้นแถบเชิงเขา ลำต้นกลมผิวของเปลือกมีสีเขียวถ้าต้นแก่จะมีสีเขียว

เข้ม ดอกสีขาว ลักษณะที่ขึ้นเป็นกอ ๆ ละหลายต้นแล้วแต่ปริมาณปีที่ขึ้น ผิวของต้นกล้าที่แก่จะเหนียวสามารถนำมาจักเอาแต่ผิวฝั่งแดดให้แห้งแล้วจึงสานเป็นเสื่อ เรียก "เสื่อคล้า" ซึ่งอาจสานเป็นลายขัดหรือลายสอง กว้างยาวไม่กำหนดแล้วแต่ความต้องการ เวลาสานต้องสานบนไม้พื้นกระดานที่ไสกบเรียบ เสื่อคล้าไม่เป็นสินค้าที่ซื้อขายแก่กัน ผู้ใดต้องการก็สั่งให้ทำหรือเป็นส่วยเป็นของกำนัลเท่านั้นเสื่อคล้าจะแข็งแรงทนทานแต่พกพาลำบาก จึงนิยมทำใช้แต่ในครัวเรือนเท่านั้น

4.2 งานทอ

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542 : 38-40) ได้กล่าวถึงงานทอของจังหวัดจันทบุรีไว้ว่า งานทอเป็นหัตถกรรมที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตและอารยธรรมที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาชาวบ้านเช่นเดียวกับงานจักสาน งานทอในจันทบุรีที่มีชื่อเสียงมีดังนี้

4.2.1 งานทอผ้าพื้นเมือง จันทบุรีมีการทอผ้าพื้นเมืองมาแต่โบราณกาลตามประวัติในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็มีการทอผ้าแล้ว ผ้าของจันทบุรีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ คือ ผ้าพื้น ผ้าไหม ผ้าตาสมุก ผ้าราชวัตร โดยเฉพาะผ้าไหม ผ้าราชวัตรของจันทบุรีมีความดีเด่นเป็นพิเศษ คือ มิได้นิยมเฉพาะเพียงคนธรรมดา สามัญเท่านั้นแม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ก็โปรดตั้งพระราชนิพนธ์ เรื่องเสด็จประพาสจันทบุรี ในรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2419 ทรงชมผ้าไหมของจันทบุรีว่าเป็น "ผ้าไหมเนื้อดีใช้ทนทานดีกว่าที่ทำมาจากเมืองจีน เมืองญวนเสียอีกและมีมือการทอผ้าดีกว่าที่กรุงเทพฯ ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ผ้าไหมของจันทบุรีเคยเป็นผ้าทรงพระราชอาภรณ์และเจ้านายในราชตระกูลคู่กันมากับผ้าม่วงหากกระรอกของเมืองนครราชสีมาและทรงใช้เรื่อยมาจนกระทั่งเลิกประเพณีนิยมการใช้ผ้าม่วง เปลี่ยนวิธีการแต่งกายใหม่ตามแบบตะวันตก ปี พ.ศ.2475 จึงทรงเลิกใช้ นอกจากนี้ยังมีการทอผ้าเช็ดปากหรือผ้าห่อหมากและผ้าอาบน้ำด้วย ชาวจันทบุรีนิยมนุ่งผ้าพื้น การทอผ้าจะทอเป็นผ้าสำหรับนุ่งโจงกระเบน หลังจากการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายไม่นานสินค้าผ้าทอของจันทบุรีเริ่มลดปริมาณลง ในอำเภอแหลมสิงห์ก็มีการทอเช่นกัน ผ้าที่อยู่ในความทรงจำของคนรุ่นอายุประมาณ 60-90 ปี คือ ผ้าทออ่างหิน

ปัจจุบันการทอผ้าของจันทบุรีเหลือเพียงความเป็นมาให้ชนรุ่นหลังได้สืบค้นและเป็นความทรงจำที่ปู่ ย่า เล่าให้ลูกหลานบางคนฟัง บางคนอาจมีผ้าทอ ก็ทอผ้า และกระสวยที่เป็นอุปกรณ์การทอผ้าเก็บไว้เป็นอนุสรณ์ของตระกูล ดังนั้นผ้าที่ทอจากฝีมือช่างทอชาวจันทบุรี จึงยังพอมีหลงเหลือเพื่อให้พอฟื้นความทรงจำอยู่บ้างเล็กน้อยแต่นับวันก็จะหมดไป

4.2.2 งานทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง ชาวจันทบุรี รู้จักการทอเสื่อมาไม่ต่ำกว่า 120 ปี ผู้ริเริ่มกลุ่มแรกคือ กลุ่มผู้นับถือศาสนาคริสต์ ที่อาศัยอยู่บริเวณวัดญวน หรือที่

เรียกว่าหมูบ้านญวน ซึ่งในปี พ.ศ.2254 บาทหลวงเอ็ดได้มาดูแลคาธอลิกและได้นำพวกญวนที่มีฝีมือในการทอเสื่อมาด้วย และจากพระนิพนธ์ เรื่องเสด็จประพาสเมืองจันทบุรีในรัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2419) ทรงบันทึกถึงเสื่อกกแดงนั้นมีแต่พวกญวนทำแห่งเดียว ทอเป็นผืนบ้าง เป็นเสื่อสวดบ้าง ในสมัยนั้นการทอเสื่อต้องซื้อกก และปอจากชาวบ้านตำบลต่าง ๆ มาจักมาลอกนั่นเอง กกที่ใช้ทอเสื่อ คือ กกกกลมจะมีลำต้นกลวง ผิวมันและเหนียว ปลายลำต้นมีดอกแต่แพร่พันธุ์ด้วยหัว ด้วยการแทงหน่อ เมื่อทอเป็นเสื่อจะได้สัมผัสที่นุ่มนวล ชัดดูได้ มั่นคงงาม ผู้คนจึงนิยมเมื่อนำกมาจักเป็นเส้นเล็ก ๆ แล้วนำผึ่งและตากให้แห้งสนิท หลังจากนั้นจึงลงมือย้อมสีก ระยะเวลา ๆ ใช้สีธรรมชาติจากเปลือกไม้หรือหัวพืชซึ่งมี 3 สีคือ สีแดงได้จากเปลือกยาง สีดำได้จากลูกมะเกลือและจากการนำกไปหมักโคลน สีเหลืองได้จากหัวขมิ้นโขลกเอาน้ำมาต้มย้อม ต่อมาจึงนำสีวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ ส่วนมากเป็นสีเยอรมันชนิดที่ใช้ย้อมแพรและไหม การย้อมสีกจึงสะดวกขึ้น หลังจากเส้นกกที่ย้อมสีแห้งแล้ว จึงเริ่มกระบวนการทอเสื่อ พวกญวนมีความสามารถในการคิดประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ เช่น รูปกุหลาบ รูปครุฑ ลายไทย ฯลฯ เอกลักษณะอย่างหนึ่งของเสื่อ จันทบุรีในเรื่องสีก็ต้อง สีดำ แดง และใช้ปอเป็นเส้นผืน ซึ่งจะทนทานกว่าเส้นยีนที่ใช้พลาสติก กิจการทอเสื่อเริ่มรุ่งเรืองอีกครั้งเมื่อประมาณ พ.ศ.2493 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงส่งเสริมให้ข้าราชการบริพาร ในวังสวนบ้านแก้ว ปัจจุบันคือ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี ทอเสื่อกกแล้วนำไปประดิษฐ์ดัดแปลงเป็นเครื่องใช้แบบต่าง ๆ มากขึ้น เช่น กระเป๋าถือแบบต่าง ๆ เข็มขัด แผ่นรองจาน ฯลฯ ผู้ทอเสื่อได้เห็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่แปลกตาก็เกิดความคิดที่จะประดิษฐ์ของใช้ใหม่ ๆ ขึ้น เช่น เสื่อม้วน เสื่อแม่ริม และกระเป๋าแบบหูหิ้วธรรมดาสำหรับเด็กใส่หนังสือไปโรงเรียน ฯลฯ

5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542 : 100) ได้กล่าวถึงบุคคลสำคัญในอดีตของจังหวัดจันทบุรีได้ดังนี้

5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

พระราชประวัติ เดิม ชื่อ สิน เป็นบุตรนายโสมอง แซ่แต้ นายอากรบ่อนเบี้ยกับนางนกเอี้ยง ทรงพระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 5 ขึ้น 15 ค่ำ ปีชวด จุลศักราช 1096 ตรงกับวันที่ 17 เมษายน พุทธศักราช 2277 ในแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยา เป็นบุตรบุญธรรมเจ้าพระยาจักรีศรีสุหนายก ต่อมาเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในวังหลวงกระทำ ความชอบได้เลื่อนเป็นหลวงยกกระบัตร เมืองตาก และพระยาตาก เจ้าเมืองตากโดยลำดับ ครั้งเมื่อพระยาวชิรปราการเจ้าเมืองกำแพงเพชร ถึงแก่กรรม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งเรียกพระ

ยาดาก (สิน) เข้าเฝ้าเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นพระยาวชิรปราการ แต่ยังมีได้ไปรั้งเมือง ก็มีสงครามกับพม่า พระยาวชิรปราการ (สิน) จึงต้องอยู่รับราชการ ณ กรุงศรีอยุธยา ขณะที่พม่าล้อมกรุงศรีอยุธยาอยู่ พระยาวชิรปราการ (สิน) ได้ออกรบด้วยหลายครั้ง ประจวบกับบ้านเมืองระล่ำระสายมิได้ศึก ทั้งพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงอ่อนแอ เมื่อพิจารณาแล้วก็รู้กำลังข้าศึก เห็นว่ากรุงศรีอยุธยาคงเสียแก่พม่าจึงรวบรวมสมัครพรรคพวกทหารไทยจีนได้ 500 คน ตีฝ่าวงล้อมพม่าไปทางทิศตะวันออก ระหว่างทางได้ต่อสู้ข้าศึกได้รับชัยชนะเป็นที่กล่าวขานของคนทั่วไป ต่างก็สวามิภักดิ์ทำให้มีกำลังมากขึ้น พระยาวชิรปราการ (สิน) ซึ่งต่อมาตั้งตนเป็นเจ้าตากเพื่อสะดวกในการรวบรวมกำลังกองทัพชาติ ทรงพิจารณาชัยภูมิเห็นว่าเมืองจันทบุรีเป็นเมืองสำคัญมีความอุดมสมบูรณ์ไม่ได้รับผลกระทบจากภัยสงคราม เหมาะเป็นจุดยุทธศาสตร์ สะดวกในการตั้งปวง จึงได้ใช้เมืองจันทบุรีเป็นที่มั่น รวบรวมหัวเมืองชายฝั่งทะเลตะวันออกได้ทั้งหมด การที่ใช้เมืองจันทบุรีเป็นศูนย์กลางอำนาจ สามารถรวบรวมเรือ และต่อเรือรบขึ้นได้ประมาณ 100 ลำ กับรวบรวมกำลังไพร่พลอีก 5,000 คน ยกกองทัพไปทางน้ำข้ามไล่พม่าจากกรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จทำให้ประเทศชาติได้รับอิสรภาพ ชาวไทยทั้งหลายถวายพระราชสมัญญาเรียกขานพระองค์เป็นที่รู้จักว่า "สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช"

5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7

พระราชประวัติ เดิมทรงพระอิสริยยศเป็น หม่อมเจ้ารำไพพรรณีเป็นพระธิดาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัดนวิศิษฎ์ และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงอาภา-พรรณี สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถได้ทรงพระเมตตาเข้ารับเข้าไปประทับอยู่ด้วย ณ วังพญาไทย เมื่อหม่อมเจ้ารำไพพรรณีเจริญพระชันษา ได้ทรงอภิเษกสมรสกับสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้า-ประชาธิปกศักดิเดชน์ กรมขุนสุโขทัยธรรมราชา ซึ่งต่อมาเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ฯ จึงได้โปรดเกล้าฯ สถาปนาพระราชชายาขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในปี พ.ศ. 2493 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีได้เสด็จประทับที่จังหวัดจันทบุรี ณ บริเวณบ้านแก้ว ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี พระองค์ทรงดำเนินชีวิตประจำวันอย่างสามัญชน ทรงทำสวนผลไม้ ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งต่อมาบริเวณแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันโดยเรียกว่า "สวนบ้านแก้ว" พระองค์ประทับอยู่สวนบ้านแก้ว จังหวัดจันทบุรีเป็นเวลาถึง 20 ปี ทรงพระราชกรณียกิจที่สำคัญและเป็นประโยชน์กับชาวจันทบุรี ได้แก่

1. อุตสาหกรรมการทอเสื่อ โดยทรงริเริ่มการออกแบบลวดลาย ปรับปรุงเทคนิคการทอและย้อมสีทรงคิดประดิษฐ์เสื่อเป็นวัสดุอื่น ๆ เช่น ทำเป็นที่รองจาน รองแก้ว

กระเป๋าทือ กลองใส่กระดาษเช็ดหน้า ฯลฯ อันเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดความเจริญกับอุตสาหกรรม
ทอเส้นนารายได้มาสู่จังหวัดจันทบุรีมากขึ้น

2. ด้านสาธารณสุข พระองค์ทรงเห็นว่าโรงพยาบาลจันทบุรีมีตึกเก่าหลัง
เดียวประชาชนคงไม่ได้รับความสะดวกยามเจ็บไข้ได้ป่วย จึงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สร้าง
ตึกศัลยกรรมพร้อมเครื่องมือผ่าตัด ได้พระราชทานชื่อว่า ตึกประชาธิปไตย ซึ่งต่อมาโรงพยาบาล
จันทบุรีได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

3. ด้านการศึกษา เมื่อทรงเสด็จกับไปประทับ ณ วัง ศุโขทัย ทรงเห็นว่า
บริเวณสวนบ้านแก้ว ควรจะใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชาวจังหวัดจันทบุรี ได้พระราชทานให้กับ
กระทรวงศึกษาธิการตั้งเป็นวิทยาลัยครูจันทบุรี ปัจจุบัน คือ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี

สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 สวรรคตเมื่อวันที่
22 พฤษภาคม พุทธศักราช 2527

5.3 พระวิสุทธิญาณเถร (หลวงปู่สมชาย ฐิตวิริโย)

ประวัติ เกิดเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2468 ภูมิลำเนาเดิมอยู่บ้านเหล่าจัว
ตำบลจันทาร อำเภोजันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันพระวิสุทธิญาณเถร ประณามสงฆ์ของวัดเขาสุ
กิม ตำบลเขาบายศรี อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี

ผลงานดีเด่นได้แก่

1. พระวิสุทธิญาณเถร เป็นประธานสงฆ์วัดเขาสุกิม ตำบลเขาบายศรี อำเภอกำ
แพง จังหวัดจันทบุรี

2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทาน
สมณศักดิ์พัดยศให้เป็นพระราชอาคันตุกะชั้นสามัญ ฝ่ายวิปัสสนาธุระตามพระราชทินนามที่
“พระวิสุทธิญาณเถร”

3. พัฒนาวัดเขาสุกิมเป็นวัดขนาดใหญ่มีเนื้อที่จำนวน 3,280 ไร่ เป็นศูนย์ฝึก
ธรรมะของโครงการ นอกจากสร้างวัดเขาสุกิมแล้ว หลวงปู่สมชายยังได้สร้างวัดกรรมฐานสาขา
ดังนี้

- วัดแหลมเสด็จ ต.คลองขุด อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

- วัดแสนตุง อ.เขาสมิง จ.ตราด เนื้อที่ 400 ไร่

วัดเนกขัมมวิสุทธิ ต.ศิลาทิพย์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรีและยังได้อุปถัมภ์
ทำนุบำรุงก่อสร้างวัดเหล่าจัว อ.เมือง วัดทับพริก อ.อรัญประเทศ จ.ปราจีนบุรีและวัดป่าบ้านแจ้ง
อ.เมืองฯ

4. มอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนนักศึกษาของมูลนิธิในความอุปถัมภ์ จำนวน 7 มูลนิธิ และยังได้สนับสนุนการก่อสร้างโรงเรียนวัดเขาสุทิมสร้างสระน้ำ สวนพุทธาวาส และพระพุทธรูปประจำสระที่สวยงามเหมาะแก่การทำใจให้สงบและฝึกสมาธิ

5. ให้ความอนุเคราะห์ประชาชนที่เป็นโรคเรื้อน โดยให้การเลี้ยงดู จัดหา อาชีพ และสร้างห้องพยาบาลสำหรับคนไข้โรคเรื้อนที่นิคมพักฟื้นแพรงชาหยัง จันทบุรี จำนวน 6 หลัง

6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

6.1 การประกอบอาชีพ

6.1.1 การทำสวนผลไม้

ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่สำคัญของจันทบุรีได้แก่ ทุเรียน เงาะ ยางพารา พริกไทย ลางสาด และลองกอง มังคุด ส้มเขียวหวาน มะพร้าว กาแฟ มะม่วง กัลย ฯลฯ

6.1.2 การเจียรไนพลอย

ในตัวเมืองจันทบุรีโดยเฉพาะถนนเลียบบแม่น้ำ จะเห็นว่ามีโต๊ะเจียรไนพลอยอยู่ทั่วไปทุกบ้านเรือน คนงานเจียรไนพลอยมีทั้งหนุ่มสาวชาวจันทเองและชาวอีสานที่มาทำงานเป็นช่างเจียรไนพลอยในจันทบุรี ทำให้ในจังหวัดจันทบุรีมีช่างเจียรไนพลอยฝีมือดีมากมาย

6.1.3 การทำทุเรียนทอด

ทุเรียนทอดเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปทุเรียน ที่ขึ้นชื่อในจังหวัดจันทบุรี เดิมกลุ่มแม่บ้านจัดทำภายในครัวเรือน แต่ปัจจุบันมีทั้งกลุ่มแม่บ้าน และโรงงานเล็ก ๆ จัดทำมากมาย เนื่องจากทุเรียนทอดเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวที่ซื้อเป็นของฝาก หรือแม้แต่คนในจังหวัดจันทบุรีเองก็นิยมรับประทานทุเรียนทอดเนื่องจากรสชาติที่กรอบ หอม หวาน อร่อยของทุเรียนทอดทำให้ทุเรียนทอดเป็นสินค้าเป็นสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรี

6.1.4 การทอเสื่อจันทบูร

เสื่อจันทบูรเป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นของจันทบุรีโดยแท้ ทั้งนี้เพราะวัสดุที่นำมาใช้ในการทอเสื่อคือ กก ซึ่งสามารถขึ้นได้ดีในบริเวณที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ดังนั้นผู้ที่มีอาชีพในการทอเสื่อแต่เดิมจึงเป็นชาวนา ซึ่งจะใช้เวลาว่างในตอนกลางคืนจักกกสด แล้วนำไปตากแห้ง เตรียมเก็บไว้ตลอดฤดูกาลทำนา หลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะใช้เวลาที่เหลือมาทอเสื่อ ปัจจุบันการทอเสื่อแพร่หลายมีทั้งกลุ่มแม่บ้านและโรงงานต่าง ๆ และมีการนำเสื่อจัดทำ

เป็นของที่ระลึกมากมาย เล่น การนำเสื้อมาทำพวงกุญแจ ที่รองแก้ว ที่รองจาน ตุ๊กตา กระเป๋า ถือ ฯลฯ ซึ่งเป็นสินค้าเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี

6.1.5 การทำถ้วยเตี๋ยวเส้นจันท

ถ้วยเตี๋ยวเส้นจันทถือเป็นถ้วยเตี๋ยวเส้นเล็กคุณภาพดี ด้วยคุณสมบัติที่เหนียวนุ่ม ไม่เปื่อยยุ่ยเหมือนถ้วยเตี๋ยวเส้นเล็กอื่น ๆ ทำให้เส้นจันทมีชื่อเสียงแพร่หลาย กลายเป็นของฝากที่ขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรี

6.2 อาหารพื้นเมือง

อาหารที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าจังหวัดจันทบุรีแล้วไม่ได้รับประทานเหมือนมาไม่ถึงเมืองจันทบุรีนั้นมีหลายชนิด เช่น ถ้วยเตี๋ยวผัดปู ถ้วยเตี๋ยวหมูเรียง ข้าวเกรียบอ่อนน้ำจิ้ม แกงหมูชะมวง น้ำพริกปูไข่ น้ำพริกกระทา ข้าวเหนียวน้ำกะทิทุเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าจังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่สวยงาม และมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติมากมาย ไม่ว่าจะเป็นทะเล ภูเขา น้ำตก นอกจากนั้นยังมีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เก่าแก่และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ซึ่งถือเป็นสมบัติล้ำค่าที่ควรสืบทอดต่อไป จึงสมควรที่จะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา

4.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ไพรินทร์ นุหพันธ์ (2541:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดลำพูน" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำรวจความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย ผู้บริหารโรงเรียน เจ้าคณะตำบลศึกษานิเทศก์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่น เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนอนุบาลลำพูน อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นโดยองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผล-สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

นิตยา บุตรศรี (2542:บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่อง "การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้แก่โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 10 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านด้านศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านการประกอบอาชีพมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะของการปรับรายละเอียดของเนื้อหาวิชา การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริม โดยดำเนินการในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ในระดับประถมศึกษา และในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในระดับมัธยมศึกษา การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการปรับรายละเอียดของเนื้อหาวิชานั้น ครูผู้สอนดำเนินการโดยนำความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านจากประสบการณ์เดิมของคนมากำหนดรายละเอียด ของเนื้อหาวิชาและดำเนินการสอนเอง ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนใช้วิธี มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาหรือรวบรวมความรู้จากผู้รู้ในท้องถิ่น แล้วนำข้อมูลที่ได้มาอภิปราย และสรุปร่วมกันในชั้นเรียน การให้นักเรียนศึกษากับผู้รู้โดยการเชิญผู้รู้ในท้องถิ่นเข้ามาถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน สำหรับการจัดกิจกรรมเสริม ครูผู้สอนดำเนินการโดยนำนักเรียนเข้าไปร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น ในการบริหารและบริการหลักสูตรนั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้นำภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการประกอบอาชีพ โดยการศึกษาความรู้จากผู้รู้ และนำผู้รู้ในท้องถิ่นเข้ามาร่วมดำเนินการในด้านการจัด เตรียมสถานที่ การจัดบริการวัสดุหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมบุคลากร ส่วนในการสอนนั้นครูผู้สอนนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งส่วนใหญ่ได้นำเนื้อหาที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาถ่ายทอด โดยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ ปัญหาที่พบในการดำเนินงาน ได้แก่ ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีในท้องถิ่นและครูผู้สอนมีงานในหน้าที่มากจึงไม่มีเวลา หรือไม่คิดที่จะนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และผู้รู้ที่โรงเรียนเชิญมาถ่ายทอดความรู้ไม่มีทักษะในด้านวิธีการสอน จึงเป็นอุปสรรคในการถ่ายทอดความรู้

วิมลลักษณ์ ตีระมาศวงนิช (2545:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่นประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นและด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่น เป็นนักเรียนชั้น

อนุบาลปีที่ 2 ห้อง 2/5 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นโดยหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ และผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

กาญจนา เลิศจำรัสค์ (2545:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดนราธิวาส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ศึกษานิเทศก์และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่นเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนพิมานวิทย-นราธิวาส ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี – ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหา และกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

ธีรพร เอนกศิลป์ (2545:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่นประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ศึกษานิเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่นเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านสี่แยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นโดยองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน

โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า แผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

วัชรา วาระสิทธิ์ (2547:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการของท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 27 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 810 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 54 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 810 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 11 คน และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นและด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 22 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่นเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ห้อง 2/1 ที่กำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนพิทยารุณทย จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ และผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

ยุพิน เถียยะบุตร (2548:บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี คือผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 100 คน จำนวน 210 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 100 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 210 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 20 ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 25 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรท้องถิ่นเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านสว่างปากวาง จำนวน 32 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์และเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ ประวัติความเป็นมาและบุคคลสำคัญของท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา

ชาวบ้าน การประกอบอาชีพ และสถานที่สำคัญ ผลการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า เนื้อหาและ กิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นด้านต่าง ๆ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรได้มีผู้ทำวิจัยไว้ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller, 1989:Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง "การเข้าร่วมของครูในโครงการวางแผนหลักสูตรและปรับปรุงคู่มือหลักสูตร" เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูที่ต้องการเข้าร่วมในการวางแผนหลักสูตรระดับการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม การวางแผนหลักสูตรกับการใช้คู่มือหลักสูตรที่ทำขึ้นใช้เองในท้องถิ่น อันเป็นผลโดยตรงจากการเข้าร่วมนั้นแต่ไม่พบค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมในกิจกรรมการวางแผนหลักสูตรของครู อันนำไปสู่การจัดทำคู่มือหลักสูตรขึ้นใช้กับระดับการใช้คู่มือหลักสูตรเล่มอื่น ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้เปิดโอกาสให้ครูเข้าร่วมพัฒนาคู่มือหลักสูตรที่ครูคาดว่าจะทำการปรับปรุง

มอตัน (Mouton, 1989:Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง "การทดสอบผลจากการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร" เพื่อสำรวจว่ามีมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรและผลกระทบของการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรและผลกระทบของการมีส่วนร่วมของครูต่อการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เวลา 6 เดือน เขียนหลักสูตรใหม่และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร มีผลการสอนดีกว่าครูที่อยู่ในกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวแทนของหลักสูตร และครูซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกับผู้เขียนหลักสูตร การมีส่วนร่วมของครู ไม่มีผลต่อเจตคติของครูเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่และกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร แต่จำนวนปีของประสบการณ์ในการเป็นครูระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร และเจตคติของครูต่อหลักสูตรมีผลกระทบต่อปรับปรุงหลักสูตรใหม่

คุนจิ (Khunji, 1990:Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง "การเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ของครูในการพัฒนาหลักสูตร : ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในชนบทเล็ก ๆ " ผลการวิจัยพบว่า ครูหลายคน que เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ในการพัฒนาหลักสูตร พึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันและเต็มใจ ไม่ขัดขวางต่อการเปลี่ยนแปลง ความใกล้ชิดระหว่างสถานที่กับบุคคลและความสนิทสนมระหว่างผู้บริหารกับครูมีบทบาทอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น การปรับปรุงหลักสูตรในโรงเรียนสามารถเกิดขึ้นได้และประสบความสำเร็จจากความร่วมมือของครู

แบ็ตติสัน (Battison, 1991:Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง "บริบทในการพิจารณากรณีศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น" โดยศึกษาโครงการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประจำท้องถิ่น 3 แห่ง ในรัฐ โอไฮโอ เพื่อลักษณะของรูปแบบในการตัดสินใจโดยใช้แนวปฏิบัติของสแควป (Schwab) ร่วมกับการใช้แนวคิดหลักตามวิธีการของวอล์คเกอร์ (Walker) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประจำท้องถิ่นทั้ง 3 แห่งที่เลือกศึกษาจะมีคณะผู้สอนและผู้บริหารเป็นคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจัดว่าเป็นตัวแทนที่สำคัญ เพราะครูผู้สอนจะต้องเกี่ยวข้องกับการประชุมพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนในแต่ละครั้งอยู่แล้วตามหลักการปฏิบัติของหน่วยงานการศึกษา ส่วนรูปแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารจะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะชี้แนะแนวทางการทำงานของคณะกรรมการประจำท้องถิ่น

ซารา อี (Sarah E, 2000: Abstract) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเพื่อศึกษาพัฒนาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามโปรแกรม Yamprr Valler Legacy Education Initiative (YVLEI) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษาถึงระดับ 12 โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนมีการเรียนรู้ตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น นักวิจัยได้ใช้การศึกษารายกรณีระยะเวลาในการวิจัย 7 เดือน ในภาคสนาม มีการสัมภาษณ์ การสังเกต การวิเคราะห์ทั้งเอกสารในโปรแกรมและได้มีการแสดงความคิดเห็นในการประชุมสัมมนาโดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรเป็นฉบับที่สมบูรณ์และสามารถเผยแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นได้อีก ซึ่งมีรูปแบบเป็นมาตรฐานสร้างความพึงพอใจให้กับผู้สอนและผู้เรียนในการนำหลักสูตรไปใช้โดยจะมีที่ปรึกษาในการใช้หลักสูตรและมีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะ ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้โรงเรียนกับชุมชนได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ระดมความคิดทำให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดความพึงพอใจและทำให้หลักสูตรมีมาตรฐานการเรียนรู้อาจนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และท้องถิ่น โดยเฉพาะครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น เพราะครูจะต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น และการพัฒนาหลักสูตรควรสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จึงให้ความสำคัญในการร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรระหว่าง ครูผู้สอน กับตัวแทนของท้องถิ่น โดยเฉพาะครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น และเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประสบความสำเร็จ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ได้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนาโดยมีการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม คือ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบถามความต้องการของท้องถิ่น

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อสอบถามความต้องการของท้องถิ่น ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรของกลุ่มต่าง ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบถามความต้องการของท้องถิ่น

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลความต้องการ ของท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารโรงเรียนที่สอนระดับ ปฐมวัย	202 คน	40 คน	คำนวณค่าร้อยละ 20 ของ จำนวนประชากร
ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2	223 คน	44 คน	คำนวณค่าร้อยละ 20 ของ จำนวนประชากร
ศึกษานิเทศก์	47 คน	4 คน	เลือกศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบงานด้าน ก่อนประถมศึกษา

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลความต้องการ ของท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่าง
ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น	47 คน	30 คน	ประชากรมาจาก ภูมิปัญญา ท้องถิ่นดีเด่น ของสภา- วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี แล้วคัดเลือกผู้ที่มีความ เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมในแต่ ละเนื้อหา
ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 2	4,227 คน	42 คน	หาค่าเฉลี่ยจาก 10 อำเภอ แล้วคำนวณค่าร้อยละ 10 จากค่าเฉลี่ย
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2	4,227 คน	42 คน	หาค่าเฉลี่ยจาก 10 อำเภอ แล้วคำนวณค่าร้อยละ 10 จากค่าเฉลี่ย
กรรมการสถานศึกษา	3,030 คน	30 คน	หาค่าเฉลี่ยจาก 10 อำเภอ แล้วคำนวณค่าร้อยละ 10 จากค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร

กลุ่มทดลองใช้หลักสูตร	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียน เทศบาลเมืองจันทบุรี 1	100 คน	34 คน	เลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้สำรวจความต้องการของท้องถิ่น

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและทดลองใช้หลักสูตร

โดยแสดงรายละเอียดของเครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
<p>1. เครื่องมือที่ใช้สำรวจความต้องการ ของท้องถิ่น</p> <p>1.1 แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น</p> <p>1.2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน</p>	<p>1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรสำรวจและศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ โบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยว ประเพณีสำคัญการเล่นพื้นเมือง ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น อาหารพื้นเมือง และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น</p> <p>2. นำข้อมูลมาจัดกลุ่ม 6 กลุ่ม คือ สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี ประวัติความเป็นมา อาณาจักร โบราณที่เกี่ยวข้อง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่น</p> <p>3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของท้องถิ่นในการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่จะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี</p> <p>4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ</p> <p>5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำ</p>

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
<p>2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและทดลองใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี</p> <p>2.1 โครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียนนำข้อมูลวิเคราะห์ได้มาเรียงลำดับความต้องการจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด 2. นำข้อคำถามที่มีความต้องการสูงมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และนำข้อที่มีค่าความต้องการที่มีความสอดคล้องกันระหว่างความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียนมาจัดเป็นเนื้อหาข้อมูลในหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี 3. นำหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 4. นำหลักสูตรที่ปรับแก้แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
<p>2.2 แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักการของหลักสูตร การประเมินหลักสูตร และแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ 2. จัดทำแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรโดยยึดแนวทางหัวข้อในการประเมินให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น 3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
<p>3. การประเมินผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ</p> <p>3.1 แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ</p>	<p>1. นำข้อที่มีความต้องการที่มีความสอดคล้องกันระหว่างความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียนมาจัดเป็นเนื้อหาในตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ 4 เนื้อหา</p> <p>4 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาหน่วยละ 1 สัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์</p> <p>2. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและกิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ</p> <p>3. ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ</p>
<p>3.2 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ</p>	<p>1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. จัดทำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ</p> <p>3. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ</p> <p>4. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ</p>
<p>3.3 แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนด้านเจตคติ</p>	<p>1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. จัดทำแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน ด้านเจตคติ</p> <p>3. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ</p> <p>4. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ</p>

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการและกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรกลาง เอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและโครงสร้างหลักสูตร

3.2 ศึกษาเอกสาร ข้อมูลของจังหวัดจันทบุรี เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม จากนั้นส่งแบบสอบถามสำรวจความต้องการของท้องถิ่น แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นมาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

3.4 กำหนดโครงสร้างหลักสูตร นำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีมาบรรจุไว้ใน โครงร่างของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

3.5 จัดทำตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ และ อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการไปทดลองใช้

3.6 ประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี และปรับปรุงแก้ไขจากการใช้แผนการจัดประสบการณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจความต้องการของ ท้องถิ่น และความต้องการของนักเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

4.1 แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ

4.3 แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด
จันทบุรี สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

4.4 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

4.5 แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนด้านเจตคติ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น
3. ผลการประเมินหลักสูตรจากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระ ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
4. ผลการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์
5. ผลการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา

ในแต่ละหัวข้อประกอบด้วยรายละเอียดตามที่น่าเสนอต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน, ศึกษานิเทศก์, ผู้ปกครองนักเรียน, ผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น, กรรมการสถานศึกษา, ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 และนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 232 ชุด และมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมดจำนวน 180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.58

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มศึกษานิเทศก์ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น และกลุ่มครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นหญิง ร้อยละ 60.81 มีช่วงอายุที่มากที่สุดอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 47.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 49.32 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 66.89 ดังปรากฏในตารางที่

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	58	39.19
หญิง	90	60.81
รวม	148	100
21-30 ปี	10	6.76
31-40 ปี	28	18.91
41-50 ปี	70	47.30
51-60 ปี	32	21.62
60 ปีขึ้นไป	8	5.41
รวม	148	100
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	10	6.76
มัธยมศึกษา	18	12.16
อนุปริญญา	4	2.71
ปริญญาตรี	73	49.32
สูงกว่าปริญญาตรี	43	29.05
รวม	148	100
เกษตรกรรม	16	10.81
ค้าขาย	4	2.70
รับจ้าง	19	12.84
รับราชการ	99	66.89
รัฐวิสาหกิจ	1	.68
อื่น ๆ	9	6.08
รวม	148	100

2. ผลการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น

การสำรวจความต้องการของท้องถิ่น พบว่ามีรายการที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้เฉลี่ย 4.00 ขึ้นไปดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี เนื้อหาที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 พบว่าด้านภูมิประเทศไม่อยู่ในเกณฑ์ ส่วนด้านสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) หาดแหลม-เสด็จ 3) น้ำตกพลั่ว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา พบว่าด้านประวัติจังหวัดจันทบุรีไม่อยู่ในเกณฑ์ ส่วนด้านโบราณสถาน ได้แก่ 1) ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี เนื้อหาที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ได้แก่ 1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา 2) ประเพณีสงกรานต์ 3) การเล่นสะบ้าล้อ

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน พบว่าด้านงานจักสานไม่อยู่ในเกณฑ์ ส่วนด้านงานทอ ได้แก่ งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น เนื้อหาที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ได้แก่ 1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น เนื้อหาที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ได้แก่ 1) การทำสวนผลไม้ 2) การทอเสื่อจันทบูร 3) ก๋วยเตี่ยวผัดปู 4) ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง 5) แกงหมูชะมวง ดังปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยความต้องการของท้องถิ่น

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์							
1.1 ลักษณะภูมิประเทศ	14	47	79	8	-	3.45	.74
1.2 สถานที่ท่องเที่ยว							
1.2.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	49	80	14	5	-	4.17	.73
1.2.2 ถนนอัญมณี	7	72	43	17	9	3.34	.96
1.2.3 น้ำตกคลองนารายณ์	10	71	46	15	6	3.43	.91
1.2.4 วัดเขาสุกิม	30	82	29	4	3	3.89	.83
1.2.5 หาดคู้วิมาน	12	81	41	11	3	3.59	.82
1.2.6 หาดแหลมเสด็จ	74	47	22	5	-	4.28	.84
1.2.7 หาดเจ้าหลาว	25	72	38	10	3	3.72	.90
1.2.8 หาดแหลมสิงห์	14	71	49	12	2	3.56	.83
1.2.9 อ่าวกระทิง	15	70	48	11	4	3.55	.88
1.2.10 โอเอซิส-ซีวิลด์	28	74	40	5	1	3.83	.79
1.2.11 น้ำตกพลิว	86	47	12	2	1	4.45	.76
1.2.13 อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	25	76	36	5	6	3.74	.92
1.2.14 อุทยานยอดเขาพระบาทพลวง	27	75	35	5	6	3.76	.93
2. ประวัติความเป็นมา							
2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี	38	34	71	4	1	3.70	.91
2.2 โบราณสถาน							
2.2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	57	63	23	5	-	4.16	.81

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
2.2.2 วัดคาทอลิกจันทบุรี	20	67	44	13	4	3.58	.93
2.2.3 วัดไผ่ล้อม	13	82	39	12	2	3.62	.81
2.2.6 คู่ต่อเรือพระเจ้าตากสิน- มหาราช	26	80	35	5	2	3.83	.80
2.2.7 วัดทองทั่ว	16	73	49	8	2	3.63	.80
2.2.8 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด จันทบุรี	29	61	47	9	2	3.72	.90
2.2.9 ค่ายเนินวง	92	47	9	-	-	4.56	.61
2.2.10 เจดีย์ยอดเขาพลอย-	17	81	36	10	3	3.87	2.55
แหวน							
2.2.11 คุกขี้ไก่	32	77	30	7	2	3.88	.85
2.2.12 ตึกแดง	32	78	28	8	2	3.88	.86
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี							
3.1 ประเพณีสำคัญ							
3.1.1 งานประเพณีของดี เมืองจันทร์วันผลไม้	27	87	28	5	1	3.91	.75
3.1.2 งานนมัสการรอยพระ- พุทบาทพลวง	20	85	38	3	2	3.80	.75
3.1.3 งานเปิดทองพระพุทบาท- พลวง	25	67	50	4	2	3.74	.82
3.1.4 ประเพณีชักพระบาท	14	72	51	10	1	3.59	.78
3.1.5 งานตากสินรำลึก	21	72	43	8	4	3.66	.88
3.1.6 ประเพณีการแข่งขันเรือ วัดจันทนาราม	17	68	49	11	3	3.57	.87

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
3.1.7 ประเพณีการทอดผ้าป่าโจร	18	61	52	15	2	3.53	.88
3.1.8 งานประเพณีแห่เทียน	87	52	6	3	-	4.51	.68
พรรษา							
3.1.9 ประเพณีสงกรานต์	38	83	23	3	1	4.04	.75
3.2 การละเล่นพื้นเมือง							
3.2.1 การเล่นสะบ้าล้อ	36	86	23	3	-	4.05	.69
3.2.2 การเล่นอಾಯ	19	70	50	7	2	3.66	.81
3.2.3 การโห่ข้าว	19	70	47	11	1	3.64	.82
4. ศิลปะพื้นบ้าน							
4.1 งานจักสาน							
4.1.1 เครื่องสานจากไม้ไผ่	24	82	33	9	-	3.82	.77
4.1.2 เครื่องสานจากต้นค้ำ	21	75	42	7	3	3.70	.84
4.2 งานทอ							
4.2.1 งานผ้าพื้นเมือง	18	68	44	16	2	3.57	.89
4.2.2 งานทอเสื่อจันทบูร	93	40	12	3	-	4.51	.73
หรือเสื่อแดง							
5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น							
5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	109	27	12	-	-	4.66	.63
5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	54	76	16	1	1	4.22	.72
5.3. พระวิสุทธิญาณเถร (หลวงปู่สมชาย ฐิตวิริโย)	32	84	29	3	-	3.98	.70
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น							
6.1 การประกอบอาชีพ							
6.1.1 การทำสวนผลไม้	108	34	6	-	-	4.69	.55

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					ค่าความต้องการ	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	S.D.
6.1.2 การเจียรระโนพลอย	30	80	32	4	2	3.89	.80
6.1.3 การทำทุเรียนทอด	29	81	33	5	-	3.91	.74
6.1.4 การทอเสื้อจันทบูร	40	77	28	3	-	4.04	.74
6.1.5 การทำก๋วยเตี๋ยวเส้น	28	90	24	6	-	3.95	.72
จันทร์							
6.2 อาหารพื้นเมือง							
6.2.1 ก๋วยเตี๋ยวผัดปู	98	42	7	1	-	4.60	.61
6.2.2 ก๋วยเตี๋ยวหมูเสียง	44	80	22	2	-	4.12	.70
6.2.3 แกงหมูชะมวง	47	71	26	4	-	4.09	.77
6.2.4 น้ำพริกปูไข่	29	81	33	5	-	3.91	.74
6.2.5 น้ำพริกกระทง	24	78	38	7	1	3.79	.79

จากการศึกษาความต้องการของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 พบว่านักเรียนมีความต้องการการเรียนรู้ในเนื้อหาที่มีค่าความต้องการร้อยละ 90 ขึ้นไป ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี เนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ ได้แก่ 1) หาดแหลม-เสด็จ 2) น้ำตกพลิว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมาเนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ได้แก่ ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี เนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา 2) ประเพณีสงกรานต์ 3) การเล่นสะบ้าล้อ

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน เนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ ได้แก่ งานทอเสื้อจันทบูรหรือเสื้อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น เนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น เนื้อหาที่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ต้องการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การทำสวนผลไม้ 2) ก๋วยเตี๋ยวผัดปู ดังปรากฏในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าร้อยละความต้องการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็น		ค่าร้อยละความต้องการ
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์			
1.1 ลักษณะภูมิประเทศ	26	6	81.25
1.2 สถานที่ท่องเที่ยว			
1.2.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตาก	28	4	87.50
1.2.2 ถนนอัญมณี	23	9	71.88
1.2.3 น้ำตกคลองนารายณ์	24	8	75.00
1.2.4 วัดเขาสุกิม	28	4	87.50
1.2.5 หาดคู้งวิมาน	27	5	84.4
1.2.6 หาดแหลมเสด็จ	32	-	100
1.2.7 หาดเจ้าหลาว	26	6	81.25
1.2.8 หาดแหลมสิงห์	26	6	81.25
1.2.9 อ่าวกระทิง	22	10	68.75
1.2.10 ไอเอส-ซีเวิลด์	27	5	84.38
1.2.11 น้ำตกพลิ้ว	31	1	96.88
1.2.12 อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	24	8	75.00
1.2.13 อุทยานยอดเขาพระบาทพลวง	25	7	78.13
2. ประวัติความเป็นมา			
2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี	26	6	81.25
2.2 โบราณสถาน			
2.2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน	27	5	84.38
มหาราช			

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็น		ค่าร้อยละ ความต้องการ
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
2.2.2 วัดคาทอลิกจันทบุรี	20	12	62.50
2.2.3 วัดไผ่ล้อม	19	13	59.38
2.2.4 โบราณสถานเมืองเพนียด	19	13	59.38
2.2.5 วัดพลับ	17	15	53.13
2.2.6 คู่มือเรือพระเจ้าตากสินมหาราช	26	6	81.25
2.2.7 วัดทองทั่ว	19	13	59.38
2.2.8 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี	19	13	59.38
2.2.9 ค่ายเนินวง	29	3	90.63
2.2.10 เจดีย์ยอดเขาพลอยแหวน	23	9	71.88
2.2.11 คุกขี้ไก่	24	8	75.00
2.2.12 ดึกแดง	27	5	84.38
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี			
3.1 ประเพณีสำคัญ			
3.1.1 งานประเพณีของดีเมืองจันทร์วัน ผลไม้	28	4	87.50
3.1.2 งานนมัสการรอยพระพุทธรบาท พลวง	19	13	59.38
3.1.3 งานเปิดทองพระพุทธรบาทพลวง	21	11	65.63
3.1.4 ประเพณีชักพระบาท	22	10	68.75
3.1.5 งานตากสินรำลึก	25	7	78.13
3.1.6 ประเพณีการแข่งขันเรือวัดจันทนา	25	7	78.13
3.1.7 ประเพณีการทอดผ้าป่าโจร	21	11	65.63
3.1.8 งานประเพณีแห่เทียนพรรษา	31	1	96.88
3.1.9 ประเพณีสงกรานต์	29	3	90.63

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็น		ค่าร้อยละ ความต้องการ
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
3.2 การละเล่นพื้นเมือง			
3.2.1 การเล่นสะบ้าล้อ	29	3	90.63
3.2.2 การเล่นอาโย	19	13	59.38
3.2.3 การโห่ข้าว	20	12	62.50
4. ศิลปะพื้นบ้าน			
4.1 งานจักสาน			
4.1.1 เครื่องสานจากไม้ไผ่	25	7	78.1
4.1.2 เครื่องสานจากต้นคล้า	20	12	62.50
4.2 งานทอ			
4.2.1 งานทอผ้าพื้นเมือง	20	12	62.50
4.2.2 งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง	29	3	90.63
5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น			
5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	31	1	96.88
5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	27	5	84.38
5.3. พระวิสุทธิญาณเถร (หลวงปู่สมชาย ฐิตวิ ริโย)	26	6	81.25
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น			
6.1 การประกอบอาชีพ			
6.1.1 การทำสวนผลไม้	31	1	96.88
6.1.2 การเลี้ยงระโนดพลอย	24	8	75.00
6.1.3 การทำทุเรียนทอด	25	7	78.13
6.1.4 การทอเสื่อจันทบูร	26	6	81.25
6.1.5 การทำก๋วยเตี๋ยวเส้นจันทร์	23	9	71.88
6.2 อาหารพื้นเมือง			
6.2.1 ก๋วยเตี๋ยวผัดปู	31	1	96.88

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็น		ค่าร้อยละ ความต้องการ
	ต้องการ	ไม่ต้องการ	
6.2.2 กว๋ยเดี่ยวหมุเลียง	26	6	81.25
6.2.3 แกงหมุชะมวง	25	7	78.13
6.2.4 น้ำพริกปูไข่	24	8	75.00
6.2.5 น้ำพริกกระท่า	23	9	71.88

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความต้องการของท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป มีความสอดคล้องกับค่าความต้องการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90 ขึ้นไป ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี ค่าความต้องการของท้องถิ่น ที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ 1) สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) หาดแหลม-เสด็จ 3) น้ำตกพลิว ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ 1) หาดแหลม-เสด็จ 2) น้ำตกพลิว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา ค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ 1) ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) ค่ายเนินวง ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ 1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา 2) ประเพณีสงกรานต์ 3) การเล่นสะบ้าล้อ ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ 1) ประเพณีแห่เทียนพรรษา 2) ประเพณีสงกรานต์ 3) การเล่นสะบ้าล้อ

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน ค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ งานทอเสื้อจันทบูรหรือเสื้อแดง ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ งานทอเสื้อจันทบูรหรือเสื้อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของ ค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ 1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2) สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ได้แก่ 1) การทำสวนผลไม้ 2) การทอเสื้อจันทบุรี 3) ก๋วยเตี๋ยวผัดปู 4) ก๋วยเตี๋ยวหมูเรียง 5) แกงหมูชะมวง ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป ได้แก่ 1) การทำสวนผลไม้ 2) ก๋วยเตี๋ยวผัดปู ดังปรากฏในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลค่าความต้องการของท้องถิ่น และค่าความต้องการของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็นของท้องถิ่น		ความคิดเห็นของนักเรียน
	ค่าความต้องการ		ค่าความต้องการร้อยละ
	\bar{X}	S.D.	
1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี			
1.1 ลักษณะภูมิประเทศ			
1.2 สถานที่ท่องเที่ยว			
1. หาดแหลมเสด็จ	4.28	.84	100
2. น้ำตกพลิ้ว	4.45	.76	96.88
3. สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสิน- มหาราช	4.17	.73	-
2. ประวัติความเป็นมา			
2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี			
2.2 โบราณสถาน			
1. ค่ายเนินวง	4.56	.61	90.63
2. ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	4.16	.81	-
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี			
3.1 ประเพณีสำคัญ			
1. งานประเพณีแห่เทียนพรรษา	4.51	.68	96.88
2. ประเพณีสงกรานต์	4.04	.75	90.63
3.2 การละเล่นพื้นเมือง			
1. การเล่นสะบ้าล้อ	4.05	.69	90.63

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็นของท้องถิ่น		ความคิดเห็นของนักเรียน
	ค่าความต้องการ		ค่าความต้องการร้อยละ
	\bar{X}	S.D.	
4. ศิลปะพื้นบ้าน			
4.1 งานจักสาน			
4.2 งานทอ			
1. งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง	4.51	.73	90.63
5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น			
1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	4.66	.63	96.88
2. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	4.22	.72	-
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น			
6.1 การประกอบอาชีพ			
1. การทำสวนผลไม้	4.69	.55	96.88
2. การทอเสื่อจันทบูร	4.04	.74	-
6.2 อาหารพื้นเมือง			
1. ก๋วยเตี่ยวผัดปู	4.60	.61	96.88
2. ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง	4.12	.70	-
3. แกงหมูชะมวง	4.09	.77	-

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยนำค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป และนำค่าความต้องการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไป นำเรื่องที่ผ่านมาเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งมาจัดทำเป็นหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

3. ผลการตรวจสอบหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด จันทบุรี

จากการสรุปข้อมูลจากการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้
สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันคือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความ
เหมาะสมในด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายกิจกรรม การจัดกิจกรรมและด้านการ
วัดและประเมินผล

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด จันทบุรี

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
หลักสูตร	
1. ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	
1.1 ด้านหลักการ	5.00
1.2 ด้านสาระที่ควรเรียนรู้	4.80
1.3 ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.80
2. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
3. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
4. สอดคล้องความต้องการของเด็กปฐมวัย	4.80
5. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็ก ปฐมวัย	5.00
6. ส่งเสริมความรู้ เจตคติที่ดี ความรัก ความห่วงใยและความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่น	4.80
7. แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.80
8. การวัดและประเมินพัฒนาการเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
9. การบูรณาการมีความเหมาะสม	4.80

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบประเมินหลักสูตรรวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตร โดยได้ตัดเนื้อหาที่มีความเหมือนกันในบางกลุ่มเนื้อหาออกไป โดยผู้วิจัยได้ตัดเนื้อหาในกลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น เรื่องการทอเสื่อจันทบูร ออกไป เนื่องจากมีเนื้อหาเหมือนกันกับกลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน เรื่อง การทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง และได้เนื้อหาที่นำมาจัดทำหลักสูตรดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

- 1.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 1.2 หาดแหลมเสด็จ
- 1.3 น้ำตกพลิว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา ด้านโบราณสถานในจังหวัดจันทบุรี

- 2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 2.2 ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านประเพณีสำคัญและด้านการละเล่น

พื้นเมือง

- 3.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษา (ด้านประเพณีสำคัญ)
- 3.3 ประเพณีสงกรานต์ (ด้านประเพณีสำคัญ)
- 3.4 การเล่นสะบ้าล้อ (ด้านการละเล่นพื้นเมือง)

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน ด้านงานทอ
งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

- 5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพ และด้าน

อาหารพื้นเมือง

- 6.1 การทำสวนผลไม้ (ด้านการประกอบอาชีพ)
- 6.2 ก๋วยเตี่ยวผัดปู (ด้านอาหารพื้นเมือง)
- 6.3 ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง (ด้านอาหารพื้นเมือง)
- 6.4 แกงหมูชะมวง (ด้านอาหารพื้นเมือง)

4. ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระ ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

ผลการทดลองใช้และประเมินหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยประเมินผลโดยการทดลองสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยจัดทำแบบประเมินโครงร่างหลักสูตร แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วทำการประเมินโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพื่อใช้ในการทดลองหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ได้เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อใช้ทดลองคือ

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว เรื่อง น้ำตกพลิ้ว

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านประเพณีสำคัญ เรื่อง ประเพณีแห่เทียน

พรรษา

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน ด้านงานทอ เรื่อง งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพ เรื่อง การทำสวน-

ผลไม้

ผลจากการใช้แผนการจัดประสบการณ์ทุกแผนพบว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งเนื้อหา กิจกรรมและการวัดและประเมินผล ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนาน ผลัดเปลี่ยนกันซักถามตลอดเวลาขณะร่วมกิจกรรม และคอยติดตามสอบถามว่า สัปดาห์ต่อไปจะเรียนเรื่องอะไร

จากการสอบถามผู้เรียนในสัปดาห์ที่ผ่านมาเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้างและในแต่ ละหน่วยผู้เรียนรู้สึกอย่างไร ได้รับคำตอบว่าทุกหน่วยผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข หน่วยที่ชอบมากที่สุดคือ หน่วยน้ำตกพลิ้ว อันดับ 2 หน่วยงานประเพณีแห่เทียนพรรษา อันดับ 3 หน่วยงานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง อันดับ 4 หน่วย การทำสวนผลไม้

ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนมีความพอใจกับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ เนื่องจากมีความชัดเจน มีรายละเอียดครบถ้วน ทั้งสาระสำคัญ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ วัดและประเมินผล ครูผู้สอนให้ความเห็นว่าแผนการจัดประสบการณ์นี้ ทำให้มองเห็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ชัดเจน เนื่องจากมีจุดประสงค์ของหน่วย ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาผ่านการเรียนรู้ประจำวัน

อีกทั้งแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการนี้ทำให้การจัดกิจกรรมประจำวันในแต่ละกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งจากการปฏิบัติจริง การศึกษานอกสถานที่ การทดลอง การสนทนา อภิปรายและแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่น

ผลการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการรายหน่วยพบว่า

1. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วย งานประเพณีแห่เทียนพรรษา

1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วมีการประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อเล็กกับกล้ามเนื้อใหญ่โดยเคลื่อนไหวประกอบเพลง อุปกรณ์ คำคล้องจอง คำบรรยายได้อย่างสนุกสนาน

2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากสื่อของจริง โดยพานักเรียนดูการหล่อเทียนพรรษาและได้ลงมือปฏิบัติเทียนลงในแบบพิมพ์ โดยนักเรียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันปฏิบัติ และครูได้พานักเรียนทัศนศึกษาดูขบวนแห่เทียนพรรษานักเรียนเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น และมีความสุข มีการสนทนาซักถามตลอดการร่วมกิจกรรม

3) กิจกรรมสร้างสรรค์

นักเรียนสามารถทำงานศิลปะตามจินตนาการของตนเองได้ เช่น การวาดภาพระบายสี การต่อเติมลวดลายและระบายสีต้นเทียนพรรษา การปั้นดินน้ำมัน การฉีกปะกระดาษ นักเรียนเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย

4) กิจกรรมเสรี

นักเรียนสามารถเลือกเล่นตามมุมได้อย่างอิสระและมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเล่นมุมอื่น ๆ โดยไม่ต้องชี้แนะ และเก็บของเข้าที่ได้เป็นหมวดหมู่

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

นักเรียนเล่นเกมด้วยความสนุกสนาน และเล่นได้ถูกต้องตามกฎ กติกา นักเรียนมีความสามัคคีและช่วยเหลือกันในกลุ่ม

6) เกมการศึกษา

ครูผู้สอนเห็นว่า เกมการศึกษามีความยาก-ง่าย มีสีสันและเนื้อหาเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน นักเรียนเล่นเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน

2. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วย การทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง

1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

ครูผู้สอนเห็นว่า การให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวประกอบเพลงมาชัวร์จังหวัด จันทบุรี และคำขวัญจังหวัดจันทบุรี ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับจังหวัดจันทบุรี มี พัฒนาการด้านร่างกายได้รับความสนุกสนานและส่งเสริมจินตนาการได้ดี

2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ครูผู้สอนเห็นว่าในวันที่ 4 ของการจัดประสบการณ์ การพานักเรียนไปทัศนศึกษาดูการทอเสื่อ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการทอเสื่อ และการแปรรูปเสื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างครบวงจร นักเรียนได้ทดลองย้อมเส้นกกและได้สอบถามข้อสงสัยจากวิทยากรท้องถิ่นด้วยตนเอง

3) กิจกรรมสร้างสรรค์

นักเรียนสามารถสร้างผลงานศิลปะได้ด้วยตนเองโดยก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การสาน การปั้น การวาดภาพและการพิมพ์ภาพ

4) กิจกรรมเสรี

นักเรียนสามารถเลือกเล่นตามมุมได้อย่างอิสระและมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเล่นมุมอื่น ๆ โดยไม่ต้องชี้แนะ และเก็บของเข้าที่ได้เป็นหมวดหมู่

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

นักเรียนเล่นเกมด้วยความสนุกสนาน รู้จักระมัดระวังตนเองและผู้อื่นไม่ให้เกิดอันตรายขณะเล่นเกม มีการเคลื่อนไหวร่างกายทำให้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ แข็งแรงคล่องแคล่ว

6) เกมการศึกษา

ครูผู้สอนเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะการสังเกตและการแก้ปัญหา ในขณะที่เล่นเกม เช่น เกมจับคู่ภาพลายสี นักเรียนส่วนใหญ่จับคู่รูปภาพได้รวดเร็ว มีนักเรียนส่วนน้อย ต้องเล่นเกมซ้ำ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้จับคู่รูปภาพได้เร็วขึ้น

3. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วย การทำสวนผลไม้

1) การเคลื่อนไหวและจังหวะ

ครูผู้สอนเห็นว่า การให้นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบเพลงและประกอบคำคล้องจองที่เกี่ยวกับผลไม้ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการกินผลไม้ การเคลื่อนไหวทำให้พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์

นักเรียนมีความสนใจและสนุกสนานในการไปทัศนศึกษาสวนผลไม้ นักเรียนมีทักษะการสังเกต มีการสนทนาพูดคุยและตั้งสมมติฐานถึงสิ่งที่พบเห็น และสอบถามข้อสงสัยกับวิทยากรท้องถิ่นด้วยตนเอง

3) กิจกรรมสร้างสรรค์

นักเรียนสนุกสนานกับการทำผลไม้จากกระดาษแก้ว การพิมพ์ภาพจากเปลือกผลไม้การวาดภาพระบายสี ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินและเกิดความคิดสร้างสรรค์

4) กิจกรรมเสรี

นักเรียนสามารถเลือกเล่นตามมุมได้อย่างอิสระและมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเล่นมุมอื่น ๆ โดยไม่ต้องชี้แนะ และเก็บของเข้าที่ได้เป็นหมวดหมู่

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

นักเรียนเล่นเกมด้วยความสนุกสนาน เล่นได้ถูกต้องตามกฎกติกาของเกม และได้พัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

6) เกมการศึกษา

ครูผู้สอนเห็นว่า เกมการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์และความสนใจของนักเรียน

4. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วย น้ำตกพลี๊ว

1) การเคลื่อนไหวและจังหวะ

ครูผู้สอนเห็นว่า นักเรียนแสดงออกในกิจกรรมการเคลื่อนไหวด้วยความสนุกสนาน เคลื่อนไหวได้ถูกจังหวะ อีกทั้งสามารถคิดทำทางประกอบเพลงและคำบรรยายได้

2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ในการทัศนศึกษา นักเรียนมีความสนใจป้ายรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมในบริเวณน้ำตกพลี๊วทุกป้าย นักเรียนถามว่าป้ายเขียนว่าอย่างไร เมื่อครูอ่านจะตั้งใจฟัง และบอกว่า จะปฏิบัติตามข้อความที่รณรงค์ และในวันที่ 5 ของการจัดประสบการณ์ นักเรียนสนทนาอภิปรายสิ่งที่พบเห็น สิ่งที่น่าสนใจในน้ำตกพลี๊วอย่างกว้างขวางและหลากหลาย นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

3) กิจกรรมสร้างสรรค์

นักเรียนสนุกสนานกับการทำผลไม้จากกระดาษแก้ว การพิมพ์ภาพจากเปลือกผลไม้การวาดภาพระบายสี ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินและเกิดความคิดสร้างสรรค์

4) กิจกรรมเสรี

นักเรียนสามารถเลือกเล่นตามมุมได้อย่างอิสระและมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเล่นมุมอื่น ๆ โดยไม่ต้องชี้แนะ และเก็บของเข้าที่ได้เป็นหมวดหมู่

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

ครูผู้สอนเห็นว่า นักเรียนเล่นเกมปลาพวงกินเหยื่อ รวมทั้งเกมอื่น ๆ ในกิจกรรมกลางแจ้งด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่

6) เกมการศึกษา

ครูผู้สอนเห็นว่า เกมการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์และความสนใจของนักเรียน

5. ผลการปรับปรุงหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

จากการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี และการทดลองใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ปรับปรุงในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรในแต่ละกลุ่มเนื้อหา บรรจุไว้ในหลักสูตรตามสาระที่ควรเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งสิ้น 15 เรื่องดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

- 1.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 1.2 หาดแหลมเสด็จ
- 1.3 น้ำตกพลั่ว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา ด้านโบราณสถาน

- 2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 2.2 ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียม ด้านประเพณีสำคัญ และด้านการละเล่นพื้นเมือง

- 3.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษา (ด้านประเพณีสำคัญ)
- 3.3 ประเพณีสงกรานต์ (ด้านประเพณีสำคัญ)
- 3.4 การเล่นสะบ้าล้อ (ด้านการละเล่นพื้นเมือง)

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน ด้านงานทอ
งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพและด้านอาหาร

พื้นเมือง

6.1 การทำสวนผลไม้ (ด้านการประกอบอาชีพ)

6.2 ก๋วยเตี๋ยวผัดปู (ด้านอาหารพื้นเมือง)

6.3 ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง (ด้านอาหารพื้นเมือง)

6.4 แกงหมูชะมวง (ด้านอาหารพื้นเมือง)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร โดยรวบรวมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนทั้ง 15 หน่วย ของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เพลงที่เกี่ยวกับจังหวัดจันทบุรี เกม การละเล่นต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดจันทบุรีในการนำหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีไปใช้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา เพื่อมุ่งให้นำความรู้ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ เกิดเจตคติที่ดี เกิดความรักความหวงแหนและความภาคภูมิใจอันนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

1.1.2 เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นและเจตคติที่มีต่อท้องถิ่น

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้สอบถามความต้องการของท้องถิ่น

1) ผู้บริหารโรงเรียนที่สอนระดับปฐมวัย จำนวน 40 คน จากประชากร

202 คน

2) ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 44 คน จากประชากร 223 คน

3) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน จากประชากร 47 คน

4) ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น จำนวน 30 คน จากประชากร 47 คน

5) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 42 คน จากประชากร

4,227 คน

6) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 42 คน จากประชากร 4,227 คน

7) กรรมการสถานศึกษา จำนวน 30 คน จากประชากร 3,030 คน

1.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3/1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนเทศบาลเมือง

จันทบุรี 1 จำนวน 34 คน จากประชากร 100 คน

1.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือดังนี้

- 1.2.1 แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตรระดับ
ปฐมวัยศึกษา โดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน
6 กลุ่มเนื้อหา รวม 54 ข้อ
- 1.2.2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับ
ปฐมวัยศึกษา โดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เป็นแบบสองตัวเลือกคือ ต้องการเรียน และไม่
ต้องการเรียน จำนวน 6 กลุ่มเนื้อหา รวม 54 ข้อ
- 1.2.3 โครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
- 1.2.4 แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2.5 แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยใช้เนื้อหาจากหลักสูตรระดับ
ปฐมวัยศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี จำนวน 4 หน่วย คือ น้ำตกพลิ้ว งานประเพณี
แห่เทียนพรรษา การทำสวนผลไม้ การทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง
- 1.2.6 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์
- 1.2.7 แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนด้านเจตคติ

1.3 ขั้นตอนการวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาหลักสูตรกลาง เอกสาร งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง
- 1.3.2 ศึกษาเอกสาร ข้อมูลของจังหวัดจันทบุรี
- 1.3.3 กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
- 1.3.4 กำหนดโครงร่างหลักสูตร
- 1.3.5 จัดทำตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ แล้วนำไปทดลองใช้
- 1.3.6 ประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด
จันทบุรีและปรับปรุงแก้ไขจากการใช้แผนการจัดประสบการณ์

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.4.1 ศึกษาข้อมูลจังหวัดจันทบุรีเพื่อจัดทำแบบสอบถามความต้องการของ
ท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
- 1.4.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น
และความต้องการของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่น
จังหวัดจันทบุรี

1.4.3 สํารวจความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

1.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยความต้องการจากแบบสอบถามของท้องถิ่นและหาค่าร้อยละจากแบบสอบถามความต้องการของนักเรียน

1.4.5 นำข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าความต้องการเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไปและนำค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไปมาจัดทำเป็นโครงร่างหลักสูตรระดับประถมศึกษาโดยใช้ สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

1.4.6 ตรวจสอบและประเมินโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.4.7 สร้างแผนการจัดประสบการณ์ ใน 6 กลุ่มเนื้อหาแล้วคัดเลือกมา 4 กลุ่มเนื้อหา กลุ่มเนื้อหาละ 1 เรื่อง เพื่อนำมาทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง รวม 4 หน่วย

1.4.8 ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์จำนวน 4 หน่วย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 34 คน

1.4.9 ผู้วิจัย ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นระหว่างเรียนของเด็กปฐมวัยขณะทำกิจกรรมระหว่างทดลองโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนด้านเจตคติ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.6 ผลการวิจัย

1.6.1 ผลการสอบถามความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าความต้องการตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป และค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90.00 ขึ้นไป ใน 6 กลุ่มเนื้อหา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงผลค่าความต้องการของท้องถิ่นที่มีค่าความต้องการตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป และ
ค่าความต้องการของนักเรียนที่มีค่าร้อยละ 90.00 ขึ้นไป

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็นของท้องถิ่น		ความคิดเห็นของนักเรียน
	ค่าความต้องการ		ค่าความต้องการร้อยละ
	\bar{X}	S.D.	
1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี			
1.1 ลักษณะภูมิประเทศ			
1.2 สถานที่ท่องเที่ยว			
1. หาดแหลมเสด็จ	4.28	.84	100
2. น้ำตกพลิ้ว	4.45	.76	96.88
3. สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสิน- มหาราช	4.17	.73	-
2. ประวัติความเป็นมา			
2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี			
2.2 โบราณสถาน			
1. ค่ายเนินวง	4.56	.61	90.63
2. ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	4.16	.81	-
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี			
3.1 ประเพณีสำคัญ			
1. งานประเพณีแห่เทียนพรรษา	4.51	.68	96.88
2. ประเพณีสงกรานต์	4.04	.75	90.63
3.2 การละเล่นพื้นเมือง			
1. การเล่นสะบ้าล้อ	4.05	.69	90.63
4. ศิลปะพื้นบ้าน			
4.1 งานจักสาน			
4.2 งานทอ			
1. งานทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง	4.51	.73	90.63

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ความคิดเห็นของท้องถิ่น		ความคิดเห็นของนักเรียน
	ค่าความต้องการ		ค่าความต้องการร้อยละ
	\bar{X}	S.D.	
5. บุคคลสำคัญของท้องถิ่น			
1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	4.66	.63	96.88
2. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี	4.22	.72	-
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น			
6.1 การประกอบอาชีพ			
1. การทำสวนผลไม้	4.69	.55	96.88
2. การทอเสื่อจันทบูร	4.04	.74	-
6.2 อาหารพื้นเมือง			
1. ก๋วยเตี่ยวผัดปู	4.60	.61	96.88
2. ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง	4.12	.70	-
3. แกงหมูชะมวง	4.09	.77	-

1.6.2 นำผลการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียนดังกล่าวมากำหนดเนื้อหาในหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี มีทั้งหมด 6 กลุ่มเนื้อหา จำนวน 15 เรื่อง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

- 1.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 1.2 หาดแหลมเสด็จ
- 1.3 น้ำตกพลิว

กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา ด้านโบราณสถานในจังหวัดจันทบุรี

- 2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- 2.2 ค่ายเนินวง

กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้านประเพณีสำคัญและด้านการละเล่นพื้นเมือง

3.1 ประเพณีแห่เทียนพรรษา (ด้านประเพณีสำคัญ)

3.3 ประเพณีสงกรานต์ (ด้านประเพณีสำคัญ)

3.4 การเล่นสะบ้าล้อ (ด้านการละเล่นพื้นเมือง)

กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน ด้านงานทอ

งานทอเสื้อจันทบูรหรือเสื้อแดง

กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น

5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพ และ
ด้านอาหารพื้นเมือง

6.1 การทำสวนผลไม้ (ด้านการประกอบอาชีพ)

6.2 ก๋วยเตี่ยวผัดปู (ด้านอาหารพื้นเมือง)

6.3 ก๋วยเตี่ยวหมูเรียง (ด้านอาหารพื้นเมือง)

6.4 แกงหมูชะมวง (ด้านอาหารพื้นเมือง)

1.6.3 ผลการทดลองใช้หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัด
จันทบุรี พบว่า แผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการและ
ความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์
จิตใจ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความกระตือรือร้น สนใจ
และต้องการเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความ
ภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น

2. อภิปรายผล

ผลการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น โดยให้บุคลากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ
แสดงความคิดเห็น เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้าน
ข้อมูลท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ทำให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของ
ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประไพพรรณ โกศัยสุนทร (2542:19-20) ซึ่งกล่าวถึงการ
พัฒนาหลักสูตรที่ดี บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
ควรประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร ครูและศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้แทนชุมชน ท้องถิ่นและนักเรียน อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิด โบแชมพ์ (Beauchamp, 1968 : 145) และ อาร์มสตรอง (Armstrong, 1989 : 40) ที่ระบุว่า ในการพัฒนาหลักสูตรที่ดี ควรประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายร่วมกัน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่าง ๆ ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนของชุมชนท้องถิ่นและตัวนักเรียนเอง

นอกจากนี้ คุณจิ (Khunji, 1990) และ แบ็ตติสัน (Battison, 1991) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากครู เพราะครูเป็นตัวแทนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา วงษ์อินทร์ (2544 : 66) ที่กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด เป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ผลการนำหลักสูตรไปใช้จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน พบว่า นักเรียนให้ความสนใจเรียนรู้ และร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา สามารถส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข กล้าแสดงออก สนทนาซักถามข้อสงสัยกับวิทยากรท้องถิ่นที่มาให้ความรู้ อีกทั้งแสดงถึงความรัก ความภาคภูมิใจ ในท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวที่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม สถานที่สำคัญ และการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ วิมลลักษณ์ ตีระมาศวณิช (2545) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี และธีรพร อเนกศิลป์ ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดสระแก้ว และ ยุพิน เขียวะบุตร (2548) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2540 : 5) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจะให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่น เกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง จะต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและสังคมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างมีความสุขจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยเฉพาะการสร้างลักษณะนิสัยหรือการปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมเกี่ยวกับความภาคภูมิใจตั้งแต่ยังเด็ก

การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ พบว่าการให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกาย ประกอบเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น ตลอดจนกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ใช้คำคล้องจอง คำบรรยาย คำขวัญที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดจันทบุรี ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว และทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งการปฏิบัติจริง การทัศนศึกษา การชมวีซีดี การสาธิต ทดลอง การศึกษาเอกสาร รูปภาพ การเรียนรู้จากวิทยากรผู้รู้ การระดมความคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อค้นคว้าข้อมูลอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นอย่างมีความสุข เห็นคุณค่า และความสำคัญของท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่าการให้นักเรียนได้เลือกทำงานศิลปะที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นทำให้นักเรียนได้ทำงานศิลปะที่ตรงกับความสนใจของตนเอง และการนำวัสดุธรรมชาติมาสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการทำให้นักเรียนกระตือรือร้น และภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

การจัดกิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) พบว่าการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับหน่วยประสบการณ์มาจัดตามมุมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจ เข้าเล่นด้วยตนเองได้อย่างมีความสุข และการจัดมุมที่หลากหลายทำให้นักเรียนเลือกเล่นตามความสนใจ รู้จักแบ่งปันและรอคอย มีความคิดสร้างสรรค์ในการเล่นอย่างอิสระ โดยไม่ต้องมีครูคอยชี้แนะ

การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ได้จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตจริงที่เป็นอยู่ในท้องถิ่น และได้ดัดแปลงเกมเบ็ดเตล็ดให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้แต่ละหน่วยประสบการณ์ พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเล่น เล่นได้ถูกต้องตามกฎกติกา โดยเกมการเล่นต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีการให้กำลังใจ ชมเชย และให้อภัยซึ่งกันและกัน และผู้เรียนได้เล่นอย่างมีความสุขสนุกสนาน สามารถแก้ปัญหาจากการเล่น รู้จักรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น

การจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยประสบการณ์ พบว่าเกมที่พัฒนาขึ้นสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ดีเนื่องจากมีรูปแบบและสีสันที่สวยงาม ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเล่น สามารถเล่นได้เองอย่างอิสระ และเก็บเข้าที่ได้เป็นอย่างดี

จากที่ผู้วิจัยกล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษา โดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี มีจุดเน้นคือ

1. เน้นการสร้างและพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น
2. เน้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น
3. นำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
4. เน้นการนำสื่อ วัสดุและแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นว่าสามารถนำมาใช้ให้เกิดได้หลากหลาย
5. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 กิจกรรมที่เสนอไว้ในหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์เป็นเพียงแนวทางในการจัดกิจกรรมเท่านั้น ครูผู้สอนระดับปฐมวัยศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์โดยละเอียดและสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนและชุมชนของผู้เรียนได้

3.1.2 ครูผู้สอนควรนำหัวข้อต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้จัดสอนไปจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อใช้สอนต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดอื่น ๆ ในทุกภาคของประเทศไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องราวและปลูกฝังจิตสำนึก ความรัก ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา เลิศจำรัสพงศ์ (2545) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัด
นราธิวาส" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและ
การสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ (2536) *แนวการจัดประสบการณ์
ระดับอนุบาล* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ (2545) *แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับก่อนประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542) *วัฒนธรรมพัฒนาการทาง
ประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา* กรุงเทพมหานคร
- ชัยชนา ดอนทอง (2544) "ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการ
นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น" วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ทิตนา เขมมณี และคณะ *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรพร เอนกศิลป์ (2545) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดสระแก้ว"
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิคม ชมภูหลง (2545) "วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา" มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์
- นิตยา บุตรศรี (2542) "การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ
โรงเรียนต้นแบบ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุบลราชธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นันทนา วงษ์อินทร์ (2544) "EQ ของครูกับการสอนให้นักเรียน เก่ง ดี มีความสุข (ในยุคปฏิรูปการศึกษา)" ใน *ประมวลบทความปฏิรูปการศึกษา* หน้า 67-74 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นิภา เจียมใจลิต (2533) *ประเพณีท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี* จันทบุรี
- ประไพพรรณ โกศัยสุนทร (2542) *การพัฒนาarayวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- ไพรินทร์ บุหลัน (2541) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดลำพูน" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ยุพิน เขียวบุตร (2548) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาในจังหวัดอุดรธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รัชณี สมประชา (2536) "ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การเล่นน้ำ เล่นทราย" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- รัตนะ บัวสนธ์ (2536) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : ความหลากหลายทางวัฒนธรรมสังคมและเศรษฐกิจ" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน* หน่วยที่ 5 หน้า 160-166 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ราศี ทองสวัสดิ์ (2537) "การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาปฐมวัย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย* หน่วยที่ 12 หน้า 64-65 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิชาการ,กรม (2540) *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2546) *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2546) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย

- _____ (2539) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหลักสูตรที่พึงประสงค์ กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- สามัญศึกษา, กรม (2535) คู่มือการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533
 กรุงเทพมหานคร สติวดีไอ
- วัชร วาระสิทธิ์ (2547) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัดชลบุรี"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิชัย ประสิทธิ์เวชช์ (2542) การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เช่นเตอร์
 ดิสค์เวอร์รี่
- วิมลลักษณ์ ตีระมาศวณิช (2545) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาจังหวัด
 อุบลราชธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและ
 การสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษา
 ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533
 กรุงเทพมหานคร
- สุกัญญา ร้อยพิลา (2542) "การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นในกลุ่ม
 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัด
 สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- สงัด อุทธานันท์ (2532) พื้นฐานและหลักการพัฒนหลักสูตร กรุงเทพมหานคร มิตรสยาม
- สิริวรรณ ศรีพหล และปราณี สังฆะตะวรรณ (2536) "การออกแบบหลักสูตร" ใน ประมวลสาระ
 ชุติวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 2 หน้า 91-145 นนทบุรี
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี (2545) ข้อมูลการตลาดจังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2544
 สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดจันทบุรี
- สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี (2543) สมุดรายนงานสถิติจังหวัด ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2543 กอง
 คลังข้อมูลและสนเทศสถิติ กรุงเทพมหานคร
- ลำลี รักสุทธิ (2544) เทคนิควิธีการเขียนหลักสูตร กรุงเทพมหานคร เรื่องแสงการพิมพ์

- อุดม เขยทีวงศ์ (2545) *หลักสูตรท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ บรรณกิจ 1991
- อุบลรัตน์ กิจไมตรี (2544) "การพัฒนาหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดเพลงอีแซว ภูมิปัญญาท้องถิ่น
สุพรรณบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชา หลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อำพร ศรีทรัพย์ (2540) "ความสนใจในการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- Armstrong, David G. (1989). *Developing and documenting the Curriculum*.
Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Battison, Sara Bennett (1991). *The context of delibevation Case Studiesin Local
Curriculum Development*. Research : PHD. Education. Curriculum and
Instruction, The Ohio State University.
- Beauchamp, G.A. (1968). *Curriculum Theory* (2nd ed.) Illinois, Wilmette : the Kegs. Pass.
Education and its impact on their curricula and teaching methodology in a
Maryland elementary school. Ed.D. Wilmington College (Delaware).
- Khunji, Farida mohammad Saleh (1990). "Teachers' Participation in Curriculum
Development: A Study of Education Change in A Small country (Bahrain)
Research" *PHD. Education, Curriculum and Instruction*. United Kingdom:
University of Reading.
- Miller. Jeffrey Alan (1989). *Requird Teacher Participation in Curriculum Planning and
Implemen Tation of Curriculum Guides* Research : EDD Education
Curriculum and Instruction Lehigh University.
- Mouton, Jocelyn Frances (1989). *Examining the Effect of Teache Involvement in
Curriculum Development* Research : EDD Education Curriculum and
Instruction University of Houston.
- Sarah E. Wither (2000). *Local curriculum development and place-based education*
Research : PHD Education University of Denver.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ทางทอง	คณะบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นางสาวพิมพ์แข สารวิวงศ์จันทร์	ภาควิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. นางยุพดี กะจะวงษ์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1
4. นางวนิดา อยู่คงดี	ครู คศ.3 โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 1
เทศบาลเมืองจันทบุรี
5. นางวิยะดา เหมกิตติวัฒน์	ครู คศ.2 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี) ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มีความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน รู้จักหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

ขอความร่วมมือท่าน โปรดตอบข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อ ให้ตรงกับความคิดเห็น และความต้องการของท่านอย่างอิสระ

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
จังหวัดจันทบุรี ระดับปฐมวัยศึกษา (อายุ 5-6 ปี)

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว ขอความกรุณาส่งคืนทางไปรษณีย์
โดยใส่ซองที่แนบมาพร้อมนี้

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 21-30 ปี () 31-40 ปี

() 41-50 ปี () 51-60 ปี

() 60 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษา () มัธยมศึกษา

() อนุปริญญา () ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. อาชีพ

() เกษตรกรรม () ค้าขาย

() รับจ้าง () รับราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. สถานภาพ

() ผู้บริหารสถานศึกษา () ศึกษานิเทศก์

() ผู้ปกครองนักเรียน () ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลท้องถิ่น

() กรรมการสถานศึกษา

() ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล โดยมีประสบการณ์สอนชั้นอนุบาล

() 1-5 ปี () 6-10 ปี

() 11-15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดจันทบุรี

() 1-5 ปี () 6-10 ปี

() 11-15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความต้องการของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี สำหรับเด็กปฐมวัยศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับสภาพของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี) แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องลำดับความต้องการของท้องถิ่นตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มคือ

- สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
- ประวัติความเป็นมา
- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- ศิลปะพื้นบ้าน
- บุคคลสำคัญของท้องถิ่น
- การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

โดยหมายเลขต่าง ๆ ในลำดับความสำคัญ จะมีค่าความหมายดังนี้

5 หมายถึง	มีความต้องการให้จัดมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความต้องการให้จัดมาก
3 หมายถึง	มีความต้องการให้จัดปานกลาง
2 หมายถึง	มีความต้องการให้จัดน้อย
1 หมายถึง	มีความต้องการให้จัดน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	เรื่องที่ต้องการจัดให้เด็ก	ลำดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
1	สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี					
	1.1 ลักษณะภูมิประเทศ					
	1.2 สถานที่ท่องเที่ยว					
	1.2.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช					
	1.2.2 ถนนอัญมณี					
	1.2.3 น้ำตกคลองนารายณ์					
	1.2.4 วัดเขาสุกิม					
	1.2.5 หาดคู้งวิมาน					
	1.2.6 หาดแหลมเสด็จ					
	1.2.7 หาดเจ้าหลาว					
	1.2.8 หาดแหลมสิงห์					
	1.2.9 อ่าวกระทิง					
	1.2.10 โอเอซิส-ซีวิลด์					
	1.2.11 น้ำตกพลิ้ว					
	1.2.12 อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ					
1.2.13 อุทยานยอดเขาพระบาท						
1.3 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....						
2	ประวัติความเป็นมา					
	2.1 ประวัติจังหวัดจันทบุรี					
	2.2 โบราณสถาน					
	2.2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช					
	2.2.2 วัดคาทอลิกจันทบุรี					
	2.2.3 วัดไผ่ล้อม					
	2.2.4 โบราณสถานเมืองเพนียด					
	2.2.5 วัดพลับ					
2.2.6 คู่มือเรือพระเจ้าตากสินมหาราช						
2.2.7 วัดทองทั่ว						

ลำดับ ที่	เรื่องที่ต้องการจัดให้เด็ก	ลำดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	2.2.8 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี					
	2.2.9 ค่ายเนินวง					
	2.2.10 เจดีย์ยอดเขาพลอยแหวน					
	2.2.11 คุกขี้ไก่					
	2.2.12 ดึกแดง					
	2.2.13 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรด ระบุ.....					
3	ขนบธรรมเนียมประเพณี					
	3.1 ประเพณีสำคัญ					
	3.1.1 งานประเพณีของดีเมืองจันทร์วันผลไม้					
	3.1.2 งานนมัสการรอยพระพุทธรบาทพลวง					
	3.1.3 งานปิดทองพระพุทธรบาทพลวง					
	3.1.4 ประเพณีชักพระบาท					
	3.1.5 งานตากสินรำลึก					
	3.1.6 ประเพณีการแข่งขันเรือวัดจันทนาราม					
	3.1.7 ประเพณีการทอดผ้าป่าโจร					
	3.1.8 งานประเพณีแห่เทียนพรรษา					
	3.1.9 ประเพณีสงกรานต์					
	3.1.10 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....					
	3.2 การละเล่นพื้นเมือง					
	3.2.1 การเล่นสะบ้าล้อ					
	3.2.2 การเล่นอาโย					
	3.2.3 การโห่ข้าว					
	3.2.4 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรด ระบุ.....					

ลำดับ ที่	เรื่องที่ต้องการจัดให้เด็ก	ลำดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
4	ศิลปะพื้นบ้าน					
	4.1 งานจักสาน					
	4.1.1 เครื่องสานจากไม้ไผ่					
	4.1.2 เครื่องสานจากต้นคล้า					
	4.1.3 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....					
	4.2 งานทอ					
	4.2.1 งานผ้าพื้นเมือง					
5	4.2.2 งานทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง					
	4.2.3 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....					
	บุคคลสำคัญของท้องถิ่น					
	5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช					
6	5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี					
	5.3. พระวิสุทธิญาณเถร (หลวงปู่สมชาย สุตวิริโย)					
	5.4 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....					
	การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น					
6	6.1 การประกอบอาชีพ					
	6.1.1 การทำสวนผลไม้					
	6.1.2 การเลี้ยงระโนดพลอย					
	6.1.3 การทำทุเรียนทอด					
	6.1.4 การทอเสื่อจันทบูร					
	6.1.5 การทำก๋วยเตี๋ยวเส้นจันทร์					
	6.1.6 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรดระบุ.....					

ลำดับ ที่	เรื่องที่ต้องการจัดให้เด็ก	ลำดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
	6.2 อาหารพื้นเมือง					
	6.2.1 ก๋วยเตี๋ยวผัดปู					
	6.2.2 ก๋วยเตี๋ยวหมูเค็ยง					
	6.2.3 แกงหมูชะมวง					
	6.2.4 น้ำพริกปูไข่					
	6.2.5 น้ำพริกกระทำ					
	6.2.6 เรื่องที่ควรเพิ่มเติม โปรด ระบุ.....					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 2
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 (อายุ 5-6 ปี) ถึงความต้องการในการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

จึงขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 ในการอ่านข้อคำถามในแบบสอบถาม ทุกข้อคำถามให้นักเรียนชั้นอนุบาล 2 แต่ละคนฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ตามความต้องการของเด็กแต่ละคนในช่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ในแต่ละกลุ่มเนื้อหาตามแบบสอบถาม
ดังนี้

- สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
- ประวัติความเป็นมา
- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- ศิลปะพื้นบ้าน
- บุคคลสำคัญของท้องถิ่น
- การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการอ่านข้อคำถามและสำรวจความคิดเห็นของเด็กปฐมวัย

เมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว ขอความกรุณาส่งคืนทางไปรษณีย์
โดยใส่ซองที่แนบมาพร้อมนี้

ลำดับ ที่	เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ลำดับความสำคัญ	
		ต้องการเรียน	ไม่ต้องการเรียน
1	สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี		
	1.1 ลักษณะภูมิประเทศ : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับป่าไม้ แหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดของเราหรือไม่"		
	1.2 สถานที่ท่องเที่ยว : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่อไปนี้หรือไม่"		
	1.2.1 สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช		
	1.2.2 ถนนอัญมณี		
	1.2.3 น้ำตกคลองนาราย		
	1.2.4 วัดเขาสุกิม		
	1.2.5 หาดคู้งวิมาน		
	1.2.6 หาดแหลมเสด็จ		
	1.2.7 หาดเจ้าหลาว		
	1.2.8 หาดแหลมสิงห์		
	1.2.9 อ่าวกระทิง		
	1.2.10 โอเอซิส-ซีเวิลด์		
	1.2.11 น้ำตกพลิ้ว		
1.2.12 อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ			
1.2.13 อุทยานยอดเขาพระบาท			
2	ประวัติความเป็นมา		
	2.1 ประวัติของจังหวัดจันทบุรี : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของจังหวัดจันทบุรีหรือไม่"		
	2.2 โบราณสถาน : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับโบราณสถานของจังหวัดจันทบุรีต่อไปนี้ไหม"		
	2.2.1 ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช		
	2.2.2 วัดคาทอลิกจันทบุรี		

ลำดับ ที่	เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ลำดับความสำคัญ	
		ต้องการเรียน	ไม่ต้องการเรียน
	2.2.3 วัดไผ่ล้อม		
	2.2.4 โบราณสถานเมืองเพนียด		
	2.2.5 วัดพลับ		
	2.2.6 คู่มือเรือพระเจ้าตากสินมหาราช		
	2.2.7 วัดทองทั่ว		
	2.2.8 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี		
	2.2.9 ค่ายเนินวง		
	2.2.10 เจดีย์ยอดเขาพลอยแหวน		
	2.2.11 คุกขี้ไก่		
	2.2.12 ตึกแดง		
3	ขนบธรรมเนียมประเพณี		
	3.1 ประเพณีสำคัญ : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากรู้ อะไรบ้างต่อไปนี้"		
	3.1.1 งานประเพณีเมืองจันทน์วันผลไม้		
	3.1.2 งานนมัสการรอยพระพุทธรูปไสยาสน์		
	3.1.3 งานปิดทองพระพุทธรูปไสยาสน์		
	3.1.4 ประเพณีชักพระบาท		
	3.1.5 งานตากสินรำลึก		
	3.1.6 ประเพณีการแข่งขันเรือวัดจันทนาราม		
	3.1.7 ประเพณีการทอดผ้าป่าใจ		
	3.1.8 งานประเพณีแห่เทียนพรรษา		
	3.1.9 ประเพณีสงกรานต์		

ลำดับ ที่	เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ลำดับความสำคัญ	
		ต้องการเรียน	ไม่ต้องการเรียน
	3.2 การละเล่นพื้นเมือง : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูอยากรู้เกี่ยวกับการเล่นเหล่านี้หรือไม่”		
	3.2.1 การเล่นสะบ้าล้อ		
	3.2.2 การเล่นอโย		
	3.2.3 การโห่ข้าว		
4	ศิลปะพื้นบ้าน		
	4.1 งานจักสาน : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูต้องการเรียนเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้หรือไม่”		
	4.1.1 เครื่องสานจากไม้ไผ่		
	4.1.2 เครื่องจักสานจากต้นคล้า		
	4.2 งานทอ : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูต้องการเรียนเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้หรือไม่”		
	4.2.1 งานทอผ้าพื้นเมือง		
	4.2.2 งานทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง		
5	บุคคลสำคัญของท้องถิ่น		
	5.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูอยากรู้ไหมว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชคือใคร มีความสำคัญต่อจังหวัดอย่างไร”		
	5.2 สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูอยากรู้ไหมว่า สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี คือใครมีความสำคัญต่อจังหวัดเราอย่างไร”		
	5.3 พระวิสุทธิญาณเถร(หลวงปู่สมชาย ฐิตวิริโย) : ครูควรใช้คำถามว่า “หนูอยากรู้ไหมว่า หลวงปู่สมชายคือใคร มีความสำคัญต่อจังหวัดเราอย่างไร”		

ลำดับ ที่	เรื่องที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้	ลำดับความสำคัญ	
		ต้องการเรียน	ไม่ต้องการเรียน
6	การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น		
	6.1 การประกอบอาชีพ : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพของคนในจังหวัดจันทบุรีในอาชีพใดบ้าง"		
	6.1.1 การทำสวนผลไม้		
	6.1.2 การเจียรไนพลอย		
	6.1.3 การทำทุเรียนทอด		
	6.1.4 การทอเสื่อจันทบูร		
	6.1.5 การทำกำวยเดี่ยวเส้นจันท์		
	6.2 อาหารพื้นเมือง : ครูควรใช้คำถามว่า "หนูอยากเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารพื้นเมืองของจังหวัดจันทบุรีชนิดใดบ้าง"		
	6.2.1 กำวยเดี่ยวผัดปู		
	6.2.2 กำวยเดี่ยวหมูเสียง		
	6.2.3 แกงหมูชะมวง		
	6.2.4 น้ำพริกปูไข่		
	6.2.5 น้ำพริกกระทำ		

ภาคผนวก ง

หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีฉบับนี้พัฒนามาจากการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรี และได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร โดยในขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรได้คำนึงถึงบริบทของสังคมในท้องถิ่น และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยนำเอาเนื้อหาสภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะพื้นบ้าน บุคคลสำคัญของท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นและนำเอาวัสดุต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น และนำเอาวัสดุต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น มาใช้เป็นสื่อการสอน เพื่อมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อม ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี เกิดความรัก ความห่วงใย และความภาคภูมิใจ อันนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน โดยมีสาระสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นระดับปฐมวัยศึกษาดังนี้

1. หลักการ

เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาเด็กที่มีอายุ 5-6 ปี ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและด้านสติปัญญา และมีเจตคติที่ดี รักและห่วงใยมรดกของท้องถิ่น ตลอดจนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ

2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรฉบับนี้มุ่งจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของท้องถิ่นของตน ดังนี้
 - 1.1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
 - 1.2 ประวัติความเป็นมา
 - 1.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 1.4 ศิลปะพื้นบ้าน
 - 1.5 บุคคลสำคัญ
 - 1.6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น
2. มีเจตคติที่ดี มีความรักความห่วงใยมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

3. มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. โครงสร้าง

หลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแม่บท ซึ่งหลักสูตรแม่บท (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546) ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการของท้องถิ่น โดยจะต้องสนองต่อธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนั้นรายละเอียดของโครงสร้างหลักสูตรจึงเกี่ยวข้องกับจังหวัดจันทบุรีดังนี้

1. สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี
2. ประวัติความเป็นมา
3. ขนบธรรมเนียมประเพณี
4. ศิลปะพื้นบ้าน
5. บุคคลสำคัญ
6. การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

4. ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์

หลักสูตรแม่บทได้กล่าวถึงเวลาในการจัดประสบการณ์ไว้ว่าใช้เวลาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษา ในส่วนหลักสูตรท้องถิ่นฉบับนี้ได้จัดทำรายละเอียดเนื้อหาไว้ครอบคลุมทั้ง 6 กลุ่มเนื้อหา และนำมาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา

5. แนวการจัดประสบการณ์

หลักสูตรฉบับนี้มีแนวการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการ วัยและบุคลิกภาพของเด็ก มุ่งพัฒนาโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ ส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยนำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมี และเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง

6. กิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมในแต่ละวันสามารถปรับและยืดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมภายในห้องเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียน กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กิจกรรมที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่-กล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่สงบ กิจกรรมที่เคลื่อนไหว กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม เด็กและครูร่วมกันคิด และครูเป็นผู้ริเริ่ม ทั้งนี้ควรจัดให้ครอบคลุมกิจกรรมประเภทต่าง ๆ และควรจัดให้ครอบคลุมกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม

7. เนื้อหา

สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมได้กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ

1.1 ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญที่เด็กทุกคนควรได้รับเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่
 - การทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
 - การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
 - การรักษาสุขภาพ
 - การรักษาความปลอดภัย
2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่
 - ดนตรี
 - สุนทรียภาพ
 - การเล่น
 - คุณธรรม จริยธรรม
3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่
 - การเรียนรู้ทางสังคม
4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่
 - การคิด
 - การใช้ภาษา

- การสังเกต จำแนก และการเปรียบเทียบ
- จำนวน
- มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)
- เวลา

7.2 ส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
3. ธรรมชาติรอบตัว
4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

ในส่วนของหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรีที่พัฒนาขึ้นนี้ ได้กำหนดกลุ่มเนื้อหาหลักไว้ 6 กลุ่มเนื้อหา โดยในกลุ่มเนื้อหาหลักประกอบด้วย 15 เนื้อหาย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสอดคล้องของกลุ่มเนื้อหาสาระท้องถิ่นกับสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี	สาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
<p>กลุ่มที่ 1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดจันทบุรี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2. หาดแหลมเสด็จ 3. น้ำตกพลั่ว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 2. ธรรมชาติรอบตัว
<p>กลุ่มที่ 2 ประวัติความเป็นมา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2. ค่ายเนินวง 	

<p>กลุ่มที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. งานประเพณีแห่เทียนพรรษา 2. ประเพณีสงกรานต์ 3. การเล่นสะบ้าล้อ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
<p>กลุ่มที่ 4 ศิลปะพื้นบ้าน</p> <p>การทอเสื่อจันทบูรหรือเสื่อแดง</p>	<p>สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p>
<p>กลุ่มที่ 5 บุคคลสำคัญของท้องถิ่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 2. สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี 	<p>บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก</p>
<p>กลุ่มที่ 6 การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำสวนผลไม้ 2. ก๋วยเตี๋ยวผัดปู 3. ก๋วยเตี๋ยวหมูเรียง 4. แกงหมูชะมวง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

โดยในแต่ละเนื้อหาต้องการให้นักเรียนมีความรู้ เกิดเจตคติที่ดี เกิดความรักความห่วงแหน และความภาคภูมิใจ อันนำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและสภาพ-แวดล้อมในท้องถิ่น โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของนักเรียน และเป็นไปตามสาระที่ควรเรียนรู้ 4 สาระที่ระบุไว้ข้างต้น

8. การประเมินพัฒนาการ

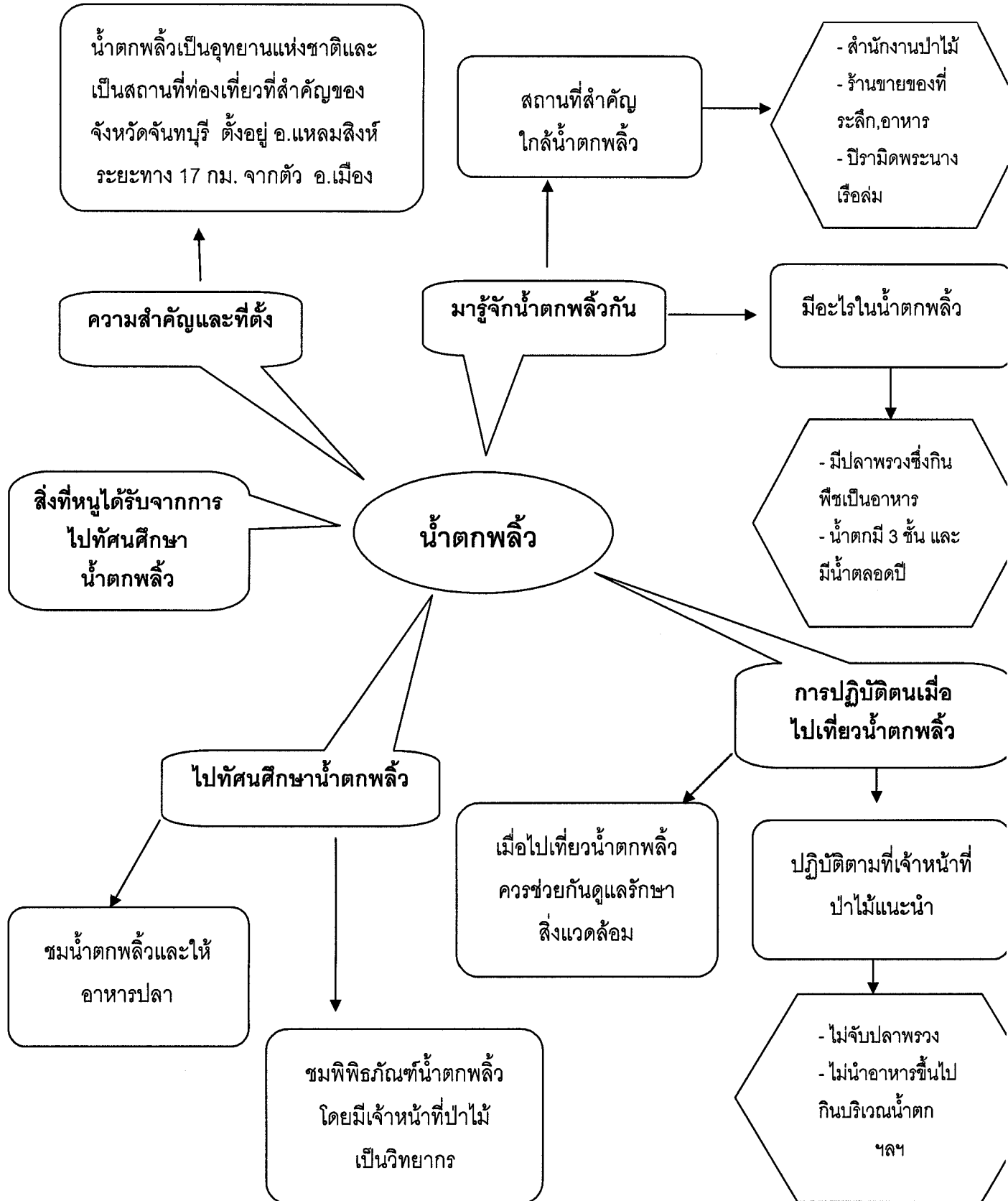
การประเมินพัฒนาการเด็ก มีประกอบด้วยการประเมินดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคลขณะทำกิจกรรมในแต่ละวัน
2. การรวบรวมผลงานความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล
3. สนทนาแล้วบันทึกการสนทนาอย่างเป็นระบบ

ภาคผนวก จ

**แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย น้ำตกพลิว**

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลี

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ระดับปฐมวัย
หน่วย สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว

กิจกรรม วันที่	เคลื่อนไหว และจังหวะ	เสริม ประสบการณ์	สร้างสรรค์	เสรี	กลางแจ้ง	เกม การศึกษา
1	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ตามตามคำ บรรยาย	- ดูรูปภาพน้ำตก พลิวแล้วสนทนา เกี่ยวกับรูปภาพ - เล่าประสบ- การณ์เดิม เกี่ยวกับวิธีการ เดินทางไปเที่ยว น้ำตกพลิว	- วาดภาพ ระบายสีด้วยสี เทียน - ฉีก ปะ ภาพ	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมให้ อาหาร ปลาพรวง	- ภาพตัดต่อ น้ำตกพลิว
2	- เคลื่อนไหว ประกอบเพลง มาซัวร์เมืองจันทร์	- ดู VCD เรื่อง น้ำตกพลิว - สนทนาซักถาม	- การพับ กระดาษ - การร้อยลูกปัด	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมน้ำขึ้น น้ำลง	- จับคู่ รูปภาพกับ ตัวเลข
3	- เคลื่อนไหว ตามข้อตกลง	- นิทาน เรื่อง "หนูนิดสำนึกผิด" - สนทนา อภิปราย	- วาดภาพ ระบายสี - ตกแต่งภาพด้วย วัสดุธรรมชาติ	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกม ปลาพรวง หาเพื่อน	- เกมจับคู่ รูปภาพ ตามลำดับที่ กำหนด
4	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ตามจังหวะ ประกอบ อุปกรณ์ (ริบบิ้น)	- ทักษะศึกษา น้ำตกพลิว - ชมพิพิธภัณฑ์ โดยมีเจ้าหน้าที่ ป่าไม้เป็น ผู้บรรยายให้ ความรู้	- วาดภาพ ระบายสีสิ่งที่ ประทับใจใน น้ำตกพลิว	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมปลา พรวงกิน เหยื่อ	- จับคู่ รูปภาพกับ เงา
5	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ประกอบเพลง อนุสรณ์น้ำตก พลิว	- สนทนา อภิปรายสิ่งที่พบ เห็นสิ่งที่ ประทับใจใน น้ำตกพลิว	- ทำน้ำตกพลิว จำลองจากกล่อง นม และวัสดุ ตกแต่งอื่น ๆ	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เล่นเครื่อง เล่นสนาม	- โดมิโน

**แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว
สัปดาห์ที่.....วันที่ 1 : ความสำคัญและที่ตั้ง**

สาระสำคัญ

น้ำตกพลิวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและเป็นเขตอุทยานแห่งชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด
จันทบุรี

อยู่ในอำเภอแหลมสิงห์ ห่างจากตัวอำเภอเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหวการประสานสัมพันธ์กับอวัยวะส่วนต่าง ๆ
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะได้ถูกต้องตามกติกา
3. นักเรียนสามารถเล่าประสบการณ์เดิมของตนเองเกี่ยวกับน้ำตกพลิวและแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ฟังได้อย่างเหมาะสมกับวัย
4. เพื่อฝึกการกล้าแสดงออก
5. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
6. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการวาดภาพระบายสีเขียน ฉีก ประกอบได้อย่างน้อย 2 ชิ้นงาน
7. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
8. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน
9. เพื่อฝึกการสังเกตด้วยสายตา
10. นักเรียนสามารถเล่นเกมให้อาหารปลาพร้อมได้ถูกต้อง
11. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามคำบอก กติกา ข้อตกลง
12. เพื่อให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. นักเรียนสามารถต่อภาพจากเกมภาพตัดต่อน้ำตกพลิวได้ถูกต้อง

เนื้อหา

น้ำตกพลิวเป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงของจังหวัดจันทบุรี เพราะมีความสวยงามธรรมชาติร่มรื่น เป็นแหล่งป่าไม้ที่ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เราจึงควรรักษาธรรมชาติเพื่อให้คงความสวยงาม มีความอุดมสมบูรณ์และคงอยู่ไปกับจังหวัดจันทบุรี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐานโดยเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ บริเวณห้องโดยไม่ให้ชนกัน แล้วเคลื่อนไหวตามกติกา โดยครูเป็นผู้เคาะจังหวะและให้คำสั่ง เมื่อครูให้สัญญาณหยุดให้นักเรียนหยุดเคลื่อนไหว แล้วให้นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยายดังนี้

วันนี้เป็นวันหยุดและอากาศดี มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้ำตกพลิวมากมาย บางคนนั่งรถโดยสาร บางคนขับรถมอเตอร์ไซด์ บางคนนั่งรถกระบะ บางคนนั่งรถเก๋ง บางคนนั่งรถตุ่มมา นักท่องเที่ยวเดินผ่านร้านค้า เห็นแม่ค้ากำลังตำส้มตำ และขายไก่ย่าง นักท่องเที่ยวแวะซื้ออาหารแล้วมานั่งล้อมวงกินด้วยกันเมื่อกินเสร็จแล้วก็ช่วยกันเก็บเศษขยะไปทิ้งที่ถังขยะ แล้ว นักท่องเที่ยวก็เดินต่อไปจนถึงน้ำตกพลิว “โฮ โฮ น้ำตกพลิวสวยจังเลย น้ำเย็นมากเลย” บริเวณน้ำตกพลิวจะมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้คอยเดินตรวจความเรียบร้อยดูแลความปลอดภัยให้กับผู้ที่ลงเล่นน้ำนักท่องเที่ยวจับปลา พรวงเล่น เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป่านกหวีดแล้วเตือนว่าห้ามจับปลา พรวงแต่ให้อาหารปลา ได้นักท่องเที่ยวจึงไปซื้ออาหารปลาคือถั่วฝักยาว กับผักบุ้งที่แม่ค้าแล้ว นำมาโยนให้ปลาพรวงกินแล้วนักท่องเที่ยวก็ลงเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนานและแข่งกันว่ายน้ำไปที่น้ำลึก เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป่านกหวีดเตือนและให้เล่นน้ำอย่างปลอดภัยไม่ให้ไปเล่นในที่น้ำลึกมาก นักท่องเที่ยวเล่นน้ำจนเหนื่อยจึงเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วเดินทางกลับบ้าน

2. ให้นักเรียนหยุดการเคลื่อนไหวแล้วมานั่งเป็นครึ่งวงกลม
3. นักเรียนดูภาพน้ำตกพลิว แล้วบอกว่าเป็นสถานที่ใด โดยครูใช้คำถาม “นักเรียนทราบไหมคะว่าภาพนี้คือภาพอะไร” “ใครเคยไปมาแล้ว” “เราไปทำอะไรที่นี่”
4. นักเรียนร่วมกันระดมความคิดเพื่อแสดงความคิดเห็น เสาะประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทางไปเที่ยวน้ำตกพลิวให้เพื่อนและครูฟัง เพื่อนที่สงสัยสนทนาซักถามได้ ครูช่วยเสริมเพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์
5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเรื่องราว เกี่ยวกับน้ำตกพลิว

6. นักเรียนสร้างผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับน้ำตกพลิวโดยวาดภาพระบายสีด้วยสีเทียน การฉีก ปะภาพจากประสบการณ์เดิมจากจินตนาการ
7. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้ว เล่นเกมต่อภาพน้ำตกพลิวและเล่นตามมุมเพื่อรอเพื่อน
8. นักเรียนลงมาเข้าแถวที่สนามหน้าอาคารเรียนตามกลุ่ม
9. นักเรียนอบอุ่นร่างกายโดยหมุนไหล่ 10 ครั้ง หมุนเอว 10 ครั้ง กระโดดตบ 10 ครั้ง
10. นักเรียนฟังกติกา วิธีการเล่นเกม ให้อาหารปลาพรวง
11. นักเรียนเล่นเกม โดยครูดูแลอย่างใกล้ชิด

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นเกมที่ให้อาหารปลาพรวง

ด้านอารมณ์จิตใจสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด-ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องราวของน้ำตกพลิว
- การสนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับน้ำตกพลิว
- การสังเกตการแก้ปัญหาขณะเล่นเกมภาพตัดต่อน้ำตกพลิว
- การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ขณะเล่นตามมุม

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องเคาะจังหวะ
2. ภาพเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับน้ำตกพลิว
3. กระดาษ A4 ดินสอ ,ยางลบ,สีไม้,สีเทียน
4. เกมให้อาหารปลาพรวง
5. เกมภาพตัดต่อน้ำตกพลิว

**แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว
สัปดาห์ที่.....วันที่ 2 : มารู้จักน้ำตกพลิวกัน**

สาระสำคัญ

น้ำตกพลิวเป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงและมีเอกลักษณ์หลายอย่าง และบริเวณใกล้ ๆ น้ำตกพลิวมีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจหลายแห่ง

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงมาซัวร์เมืองจันทร์ได้ถูกต้องตามจังหวะเหมาะสมตามเนื้อหาของเพลง
3. นักเรียนบอกชื่อสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้ น้ำตกพลิวได้
4. นักเรียนสามารถบอกลักษณะสำคัญของน้ำตกพลิวได้
5. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง-พูด
6. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น
7. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการพับ (ปลา กุ้ง เรือ หรือพับสิ่งอื่นที่ครูพับได้ แต่เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับน้ำ) การสาน การร้อย ได้อย่างน้อย 2 ชิ้นงาน
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
9. เพื่อให้มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน
10. เพื่อฝึกการเก็บวัสดุ อุปกรณ์เมื่อเลิกใช้
11. นักเรียนสามารถเล่นเกมน้ำขึ้น น้ำลง ได้ถูกต้องตามกติกา
12. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับตัวเลขได้ถูกต้อง
14. เพื่อฝึกการสังเกตด้วยสายตา

เนื้อหา

น้ำตกพลิวมี 3 ชั้น มีน้ำไหลตลอดปี มีปลาพวงอาศัยอยู่มากมาย บริเวณใกล้ น้ำตกมีสถานที่สำคัญหลายแห่ง เช่น สำนักงานป่าไม้ ร้านขายของที่ระลึก ปิรามิดพระนางเรือล่ม เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงมาร์ชเมืองจันทร์
2. ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อเป็นการทบทวนเกี่ยวกับที่ตั้งและการเดินทางน้ำตกพลิว
3. เปิด VCD เรื่องน้ำตกพลิวให้นักเรียนดู
4. สนทนา อภิปราย เกี่ยวกับเนื้อหาใน VCD เรื่องน้ำตกพลิวให้นักเรียนดู
5. นักเรียนชมการสาธิตการพับสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการพับเรือ
6. นักเรียนสร้างสรรค์โดยการสาน การร้อย การพับ
7. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้ว เล่นเกมจับคู่รูปภาพกับตัวเลข และเล่นตามมุมเพื่อรอเพื่อน
8. นักเรียนลงไปเข้าแถวที่สนามหญ้าหน้าอาคารอนุบาลแล้วอบอุ่นร่างกายโดยการกระโดดขึ้น ลง 10 ครั้ง ยืดแขน ยืดขาพอประมาณ
9. นักเรียนฟังกติกา วิธีการเล่นเกมน้ำขึ้นน้ำลงและเล่นเกมน้ำขึ้นน้ำลง

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นเกมน้ำขึ้น น้ำลง
- การเล่นตามมุมต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกขณะเล่นเกม น้ำขึ้น น้ำลง
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด-ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การสนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่โดดเด่นของน้ำตกพลิว และสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้ ๆ น้ำตกพลิว

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว
สัปดาห์ที่.....วันที่ 3 : การปฏิบัติตนเมื่อไปเที่ยวน้ำตกพลิว

สาระสำคัญ

น้ำตกพลิวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เราควรช่วยกันดูแลให้สะอาด ไม่ทำลายธรรมชาติ โดยช่วยกันรักษาให้อยู่ในสภาพเดิมเมื่อไปเที่ยว

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายตามข้อตกลงได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อไปเที่ยวน้ำตกพลิวได้อย่างเหมาะสมกับวัย
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อไปเที่ยวน้ำตกพลิว
5. เพื่อฝึกมารยาทการฟัง – การพูด
6. เพื่อฝึกความกล้าแสดงออก
7. เพื่อสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
8. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากกราวาดภาพ ระบายสีและตกแต่งภาพด้วยวัสดุธรรมชาติ การพิมพ์ภาพพื้นผิว (ชูดสีกับพื้นหิน คอนกรีต ใบไม้ ต้นไม้ และอื่น ๆ) ได้อย่างน้อย 2 ชิ้นงาน
9. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
10. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน
11. นักเรียนสามารถเล่นเกมปลาพรวงหาเพื่อนได้ถูกต้องตามกติกา
12. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. เพื่อฝึกความมีระเบียบ วินัย การปฏิบัติตามคำบอก กติกา ข้อตกลง
14. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่ภาพตามลำดับที่กำหนด

เนื้อหา

น้ำตกพลิวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี เมื่อเราไปเที่ยว เราควรรักษาความสะอาด ไม่ทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณน้ำตกพลิว ช่วยกันดูแลให้อยู่ในสภาพเดิม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวพื้นฐานและเคลื่อนไหวตามข้อตกลง โดยครูกับนักเรียนสร้างข้อตกลงในการเคลื่อนไหวร่วมกัน เช่น เคาะจังหวะ 1 ครั้ง ให้ทำท่าว่าว่ายน้ำ เคาะ 2 ครั้ง ให้ทำท่า กระโดดกบ เคาะ 3 ครั้ง ให้ทำท่างูเลื้อย
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อไปเที่ยวน้ำตกพลิว โดยครูถามนำ
 - ถ้านักเรียนจะไปเที่ยวน้ำตกพลิว นักเรียนควรเตรียมตัวอย่างไร
 - เมื่อไปถึงน้ำตกพลิว นักเรียนควรทำตัวอย่างไรบ้าง เพราะอะไร
 - ถ้านักเรียนซื้ออาหาร หรือขนมรับประทานที่น้ำตกพลิว นักเรียนจะทำอย่างไรกับสิ่งที่ห่อของนั้นมา เพราะอะไร
 - ฯลฯ
3. ครูเล่านิทานเรื่อง "หนูนิดสำนึกผิด" ให้นักเรียนฟัง
4. นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานและร่วมกันสรุปเป็นข้อควรปฏิบัติเมื่อไปเที่ยวน้ำตกพลิว คือ
 - เราควรรักษาความสะอาดบริเวณน้ำตกพลิว
 - ไม่ควรขีดขูดทำลายสิ่งของหรือเด็ดดอกไม้ ใบไม้ในบริเวณน้ำตกพลิว
5. นักเรียนเปลี่ยนกิจกรรมโดยการฟังข้อตกลงเกี่ยวกับการสร้างผลงาน คือการสร้างผลงานอย่างอิสระ ด้วยการวาดภาพพระบายสีและตกแต่งภาพด้วยวัสดุธรรมชาติ การพิมพ์ภาพ ฟันฉิว (ขูดสีกับพื้นหิน คอนกรีต ใบไม้ ต้นไม้ และอื่น ๆ)
6. นักเรียนที่สร้างผลงานครบแล้วเล่นเกมจับคู่ภาพตามลำดับที่กำหนดและเล่นตามมม
7. นักเรียนทุกคนลงมาเข้าแถวที่สนามหญ้าหน้าอาคารอนุบาล
8. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม เข้าแถวตอนเรียง 1 จำนวน 5 แถว
9. นักเรียนฟังกติกา วิธีการเล่นเกมปลาพรวงหาเพื่อน แล้วเล่นเกม เมื่อเล่นเกมเสร็จทำความสะอาดร่างกาย เข้าแถวเดินกลับห้องเรียน

10. คุรนัดแนะกับนักเรียนเกี่ยวกับเวลาและเส้นทาง ในการเดินทางไปที่ศนศึกษา น้ำตกพลิวในวันพรุ่งนี้

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามข้อตกลง
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นเกมปลาพรวงหาเพื่อน
- การเล่นตามมมต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกขณะเล่นเกมปลาพรวงหาเพื่อน
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด-ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องราวของน้ำตกพลิว
- สนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานได้
- การสังเกตการแก้ปัญหาขณะเล่นเกมจับคู่ภาพตามลำดับที่กำหนด
- การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ขณะเล่นตามมม

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องเคาะจังหวะ
2. วัสดุ อุปกรณ์ในการทำงานสร้างสรรค์ เช่น กระดาษ สีเทียน สีไม้ วัสดุธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ใบไม้ ฟินผิวต่าง ๆ เช่น ฟินคอนกรีต ผิวเปลือกต้นไม้ ฯลฯ
3. เกมจับคู่ภาพตามลำดับที่กำหนด
4. อุปกรณ์การเล่นเกมให้อาหารปลาพรวง
5. เกมปลาพรวงหาเพื่อน

**แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว
สัปดาห์ที่.....วันที่ 4 : ทักษะศึกษาน้ำตกพลิว**

สาระสำคัญ

น้ำตกพลิวเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเรื่องความสวยงามและความสะดวกในการเดินทางไปเที่ยว ทำให้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเดินทางไปที่ทัศนศึกษาได้อย่างปลอดภัย
3. นักเรียนปฏิบัติตนในการเข้าชมน้ำตกพลิวได้ถูกต้อง
4. สนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเข้าชมน้ำตกพลิวได้อย่างเหมาะสมตามวัย
5. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง-พูด
6. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น
7. สร้างผลงานโดยการวาดภาพสิ่งที่นักเรียนประทับใจในน้ำตกพลิวได้
8. เพื่อฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
9. เพื่อส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
10. เพื่อให้มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน
12. เพื่อฝึกการเก็บวัสดุ อุปกรณ์เมื่อเลิกใช้
11. นักเรียนสามารถเล่นเกมปลาพรวงินเหยื่อ ได้ถูกต้องตามกติกา
12. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงาได้ถูกต้อง
14. เพื่อฝึกการสังเกตด้วยสายตา

เนื้อหา

น้ำตกพลิวเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวเป็นจำนวนมากเนื่องจากมีน้ำใสไหลตลอดปี มีโขดหินที่สะอาดสวยงาม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวพื้นฐานและเคลื่อนไหวตามข้อตกลงประกอบอุปกรณ์ ดังนี้
 - ครูแจกริบบิ้นให้นักเรียนทุกคน
 - ครูบอกข้อตกลงในการเคลื่อนไหวดังนี้
 - เมื่อครูเคาะจังหวะช้า ๆ อย่างต่อเนื่องให้นักเรียนสะบัดริบบิ้นบนพื้นให้เหมือนสายน้ำไหลเอื่อย ๆ ช้า ๆ เมื่อครูเคาะจังหวะเร็ว ๆ อย่างต่อเนื่องให้นักเรียนสะบัดริบบิ้นบนพื้นเร็ว ๆ ให้เหมือนสายน้ำที่ไหลเชี่ยว และเมื่อครูเคาะจังหวะ 2 ครั้ง แล้วหยุด อย่างต่อเนื่องให้นักเรียนสะบัดริบบิ้นขึ้น-ลง เหมือนน้ำตก
2. ครูเคาะจังหวะ แล้วให้นักเรียนเคลื่อนไหว 2-3 รอบ
3. เมื่อครูเคาะจังหวะ เร็ว ๆ หลาย ๆ ครั้ง ให้หยุดเคลื่อนไหวแล้วมานั่งเป็นวงกลม ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางไปในน้ำตกพลั่ว และข้อตกลงในการเดินทางไปที่สวนศึกษาน้ำตกพลั่ว
4. นักเรียนและครูเดินทางจากโรงเรียนไปน้ำตกพลั่วตามเส้นทางที่กำหนดโดยให้นักเรียนนั่งรถไปโดยมีผู้ปกครองเดินทางไปด้วย
5. เมื่อไปถึงน้ำตกพลั่ว นักเรียนครูและผู้ปกครองเข้าชมน้ำตกพลั่ว โดยมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นผู้บรรยาย
6. นักเรียนซักถามเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับสิ่งที่ตนพบเห็นและสงสัย
7. เมื่อได้เวลานัดหมายให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองนั่งรถกลับโรงเรียน
8. นักเรียนสร้างผลงานการวาดภาพระบายสีสิ่งที่ประทับใจในน้ำตกพลั่ว
9. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้วเก็บอุปกรณ์ และเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจเพื่อรอเพื่อน
10. นักเรียนเข้าแถวเดินลงไปที่สนาม ครูอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นเกมปลาพรวงินเหยื่อ และให้นักเรียนเล่นเกม
11. หลังจากเล่นเกมเสร็จนักเรียนทำความสะอาดร่างกาย แล้วกลับเข้าห้องเรียน
12. ครูอธิบายวิธีเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงา นักเรียนเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงา

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

1. การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

2. การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
3. ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นเกมปลาพรวงินเหยื่อ
4. การเล่นตามมูมต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจสังคม

1. การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
2. การทำกิจกรรมร่วมกัน
3. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. การแสดงออกขณะเล่นเกมปลาพรวงินเหยื่อ
5. การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด-ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

1. การสนทนาซักถาม แสดงความคิดเห็นขณะเข้าชมน้ำตกพลิว
2. การเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงา
3. การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ขณะเล่นตามมูม

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องเคาะจังหวะ
2. ริบบิ้น
3. กระดาษ A4 สำหรับวาดรูป
4. ดินสอ สีไม้ สีเทียน
5. เกมปลาพรวงินเหยื่อ
6. เกมจับคู่รูปภาพกับเงา

บันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์ : น้ำตกพลิว
สัปดาห์ที่.....วันที่ 5 : สิ่งที่หนูได้รับการไปทัศนศึกษาน้ำตกพลิว

สาระสำคัญ

การเล่นน้ำที่น้ำตกพลิวควรเล่นด้วยความระมัดระวัง

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. เพื่อถ่ายทอดความคิดของตนเองและสื่อความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นน้ำที่น้ำตกพลิวอย่างปลอดภัย โดยการสนทนา อภิปราย
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน "หนูนิดสำนึกผิด" ได้อย่างมีเหตุผล เหมาะสมตามสถานการณ์
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง-พูด
5. เพื่อฝึกความกล้าแสดงออก
6. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
7. นักเรียนสามารถสร้างผลงานกลุ่มโดยการสร้างแบบจำลองน้ำตกพลิวได้ตามจินตนาการ
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
9. เพื่อมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น
10. เพื่อฝึกความรับผิดชอบในการทำงาน
11. เพื่อฝึกการมีระเบียบวินัย
12. เพื่อฝึกการสังเกตด้วยสายตา
13. เพื่อฝึกกล้ามเนื้อมือ การทำงานประสานสัมพันธ์กับอวัยวะส่วนต่าง ๆ
14. นักเรียนสามารถเล่นเกมโดมิโนได้อย่างถูกต้อง
15. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

เนื้อหา

น้ำตกพลิวเป็นน้ำตกที่ไหลจากภูเขา ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี มีโขดหินที่มีตะไคร่น้ำเกาะทำให้ลื่นและบางช่วงของน้ำตกมีระดับน้ำที่ลึกมาก ควรเล่นน้ำด้วยความระมัดระวัง เล่นบริเวณน้ำตื้น ใกล้ผู้ปกครองและควรเชื่อฟังคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ป่าไม้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงอนุสรณ์น้ำตกพลิว
2. เพลงจบ ให้นักเรียนยกแขนขึ้นแล้วหายใจเข้า ลึก ๆ แล้วหายใจออกเพื่อเป็นการผ่อนคลาย 10 ครั้ง
3. นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม
4. นักเรียนฟังนิทาน “หนูนิดสำนึกผิด”
5. สนทนา อภิปราย เกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน เช่น
 - หนูนิดไปไหน กับใคร
 - หนูนิดพบอะไร และใครบ้าง
 - หนูนิดทำอะไร
 - เมื่อทำแล้วผลเป็นอย่างไร
 - ถ้านักเรียนเป็นหนูนิดจะทำเหมือนหนูนิดหรือไม่เพราะอะไร
 - ฯลฯ
6. เปลี่ยนกิจกรรม โดยให้นักเรียนนั่งเป็น 5 กลุ่ม ครูแนะนำอุปกรณ์ “นักเรียนรู้จักน้ำตกพลิวกัน แล้วใช่ไหมคะ และนักเรียนหลายคนก็เคยไปเที่ยวน้ำตกพลิวกันมาแล้ว คราวนี้เรามาดูว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในน้ำตกพลิวหรือไม่” ครูนำอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู เช่น ก้อนหิน ทราย ต้นไม้เล็ก ๆ และอุปกรณ์อื่น ๆ เช่นกล่องนม และวัสดุตกแต่งอื่น ๆ
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแบบจำลองน้ำตกพลิวตามจินตนาการด้วยหิน ทราย ต้นไม้ และวัสดุอื่น ๆ ในกล่องนม
8. นักเรียนลงมือสร้างผลงานของกลุ่มตนเอง
9. นักเรียนลงมาเข้าแถวที่สนามหญ้าหน้าอาคารเรียนแล้วอบอุ่นร่างกายด้วยการวิ่งเหยาะ ๆ อยู่ที่
10. นักเรียนฟังกติกาก่อนการเล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นเสร็จล้างมือเข้าแถวเดินกลับห้องเรียน
11. นักเรียนเล่นเกมโดมิโนและเล่นตามมุม

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

1. การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
2. การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
3. ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นเครื่องเล่นสนาม
4. การเล่นตามมุมต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจสังคม

1. การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
2. การทำกิจกรรมร่วมกัน
3. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. การแสดงออกขณะเล่นเกมโดมิโน
5. การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด-ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

1. การสนทนา ตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน
2. การสังเกตการแก้ปัญหาขณะเล่นเกมโดมิโน
3. การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ ขณะเล่นตามมุม

สื่อและอุปกรณ์

1. เพลงอนุสรณ์น้ำตกพลั่ว
2. นิทานเรื่อง "หนูนิดสำนึกผิด"
3. วัสดุธรรมชาติต่าง ๆ เช่น หิน ทราย ต้นไม้เล็ก ๆ ฯลฯ
4. เครื่องเล่นสนาม
5. เกมโดมิโน

บันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

เกม นิทาน เพลง และภาพประกอบ
“น้ำตกพลิว”

เกมปลาพวงหาเพื่อน

อุปกรณ์

1. หมวกกระดาษรูปปลาสีต่าง ๆ

วิธีเล่น

1. ครูแจกหมวกกระดาษที่เป็นรูปปลาสีต่าง ๆ เช่น ปลาสีแดง สีเขียว สีน้ำเงิน สีเหลือง เป็นต้น
2. ให้เด็กใส่หมวกรูปปลาแล้วเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ สนาม
3. ครูเป่านกหวีด แล้วให้คนที่ใส่หมวกรูปปลาเดียวกันวิ่งมาจับกลุ่มรวมกัน ปลาสีไหนรวมกลุ่มได้ก่อน สีนั่นชนะ
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนหมวกเป็นปลาสีอื่นกับเพื่อนแล้วเล่นเกมอีก 2-3 รอบ

เกมน้ำขึ้น น้ำลง

อุปกรณ์

ไม่มี

วิธีเล่น

1. นักเรียนเข้าแถวเป็นกลุ่ม
2. ครูสั่งน้ำขึ้นให้ยืน น้ำลงให้นั่ง น้ำพุให้กระโดด
3. ทำซ้ำ ๆ คำทำผิดออกมาเป็นกรรมการ

เกมปลาพวงกินเหยื่อ

อุปกรณ์

1. หมวกรูปปลาพวง จำนวน 2 ใบ
2. หมวกรูปผักบุ้ง ถั่วพักยาว จำนวน 2 ใบ

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนที่สมัครใจออกมาเล่นเกม จำนวน 4 คน เป็นปลาพวง จำนวน 2 คน โดยครูใส่หมวกกระดาษรูปปลาพวงให้ และอีก 2 คน ให้ใส่หมวกรูปผักบุ้ง และรูปถั่วพักยาว

2. นักเรียนที่เหลือจับมือกันเป็นวงกลม แล้วให้ผักนึ่ง และถั่วฝักยาวอยู่ในวงกลม ส่วนปลาพรวงอยู่นอกวงกลม นักเรียนที่จับมือกันเป็นวงกลมต้องคอยป้องกันไม่ให้ปลาพรวงเข้าไปกินผักนึ่ง และถั่วฝักยาว
3. เปลี่ยนอาสาสมัครออกมาเล่น โดยให้เล่นเกม 2-3 รอบ

เกมให้อาหารปลา

อุปกรณ์

1. ตะกร้า จำนวน 5 ใบ
2. ถั่วฝักยาวจำนวนขึ้นเท่ากับจำนวนคนเล่น (ถั่วฝักยาว มีความยาวประมาณ 1 – 2 นิ้ว)

วิธีเล่น

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน
2. เข้าแถวตอนเรียง 1 จำนวน 5 แถวตรงเส้นที่กำหนด
3. วางตะกร้าห่างจากจุดที่เข้าแถวประมาณ 4 เมตร โดยวางให้ตรงแถว ๆ ละ 1 ใบ
4. เมื่อครูให้สัญญาณเริ่มเล่น โดยการเป่านกหวีด ให้คนที่ 1 วิ่งไปที่ตะกร้า วางถั่วฝักยาวลงตะกร้าแล้ววิ่งมาแตะมือคนที่ 2 ส่วนคนที่ 2 เมื่อคนที่ 1 มาแตะมือก็วิ่งไปวางถั่วฝักยาวใส่ตะกร้าแล้ววิ่งกลับมาแตะมือคนที่ 3 คนที่ 3 ปฏิบัติเหมือนคนที่ 1 และ 2 และปฏิบัติจนครบทุกคน
5. กลุ่มใดวางถั่วฝักยาวลงในตะกร้าโดยไม่กระเด็นออกมาและวางครบทุกคนก่อน กลุ่มนั้นชนะ

นิทาน เรื่อง หนูนิดสำนึกผิด

วันนี้เป็นวันหยุด และอากาศดี คุณพ่อ และคุณแม่ จึงพาหนูนิดไปเที่ยวหน้าตกพลีว หนูนิดดีใจมาก คุณพ่อพูดกับหนูนิดว่า "หนูนิด เตรียมของเสร็จหรือยังลูก เอาเสื้อผ้าและผ้าเช็ดตัวไปด้วยนะ เล่นน้ำเสร็จจะได้เปลี่ยนชุด" "เตรียมเสร็จแล้วคะคุณพ่อ" แล้วหนูนิดกับคุณแม่ก็เดินมาขึ้นรถ คุณพ่อขับรถจนมาถึงหน้าตกพลีว วันนี้เป็นวันหยุดมีคนมาเที่ยวหน้าตกพลีวเยอะแยะเลย ที่นี้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติด้วย จึงมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้หลายคนคอยดูแลความเรียบร้อย คุณแม่พูดกับหนูนิดขณะเดินไปที่หน้าตกพลีวว่า "ที่นี่เป็นอุทยานแห่งชาติจึงมีกฎ ระเบียบและข้อห้าม เช่น

ห้ามเด็ดดอกไม้ ห้ามนำต้นไม้กลับบ้าน ห้ามนำอาหารไปกินบริเวณน้ำตก ห้ามจับปลาพรวง ห้ามเล่นน้ำเสี่ยงอันตรายผาดโผน หนูนิดทำได้ไหมจ๊ะ” “ทำได้ค่ะ” หนูนิดพูดกับคุณแม่ พอมาถึงน้ำตกหนูนิดตื่นเต้น “โอ้โฮ ! สวยจังเลย มีปลาพรวงเยอะแยะเลย น้ำใสเย็นด้วย” หนูนิดขออนุญาตคุณแม่ลงเล่นน้ำ “หนูนิดเล่นใกล้ ๆ คุณแม่จะอย่าไปตรงที่น้ำลึก” “ค่ะ” หนูนิดตอบคุณแม่ หนูนิดเล่นน้ำด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และคึกคะนองขึ้นเรื่อย ๆ จนลืมกฎข้อห้ามในการเล่นน้ำที่น้ำตกพลั่ว หนูนิดไล่จับปลาพรวงด้วยความสนุกสนาน เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป่านกหวีดแล้วเรียกหนูนิดมาเตือนว่าห้ามจับปลาพรวง หนูนิดไม่สนใจเพราะกำลังสนุก หนูนิดกระโดดจากก้อนหินก้อนนี้ไปก้อนโน้นด้วยความสนุกสนาน แล้วหนูนิดก็เห็นก้อนหินก้อนใหญ่อยู่ข้างหน้าจึงกระโดดขึ้นไปเหยียบ ก้อนหินมีตะไคร่น้ำเกาะทำให้ลื่น หนูนิดจึงตกลงไปในน้ำลึก หนูนิดว่ายน้ำไม่เป็น “ช่วยด้วย ช่วยหนูนิดด้วย” หนูนิดว่ายน้ำไม่เป็นตะโกนให้คนช่วยด้วยความตกใจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้เห็นเข้าจึงกระโดดไปช่วย แล้วพาหนูนิดมาหาคุณพ่อ คุณแม่ คุณแม่กอดหนูนิดที่ร้องไห้ด้วยความตกใจและขอบคุณเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ป่าไม้พูดกับหนูนิดว่า “หนูนิดต้องเล่นน้ำด้วยความระมัดระวังมากกว่านี้นะและเล่นใกล้ ๆ ผู้ปกครองด้วย” หนูนิดยกมือไหว้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ “หนูขอโทษ หนูจะไม่ทำอีกแล้วค่ะ” คุณพ่อ คุณแม่ พาหนูนิดกลับบ้าน หนูนิดพูดกับคุณพ่อว่า “คุณพ่อ วันหยุดสัปดาห์หน้า หนูนิดอยากมาเล่นน้ำตกพลั่วอีก” “ถ้าพ่อพามา แล้วหนูนิดจะทำตามกฎ ข้อห้าม ต่าง ๆ ได้ไหมหละ” พ่อพูดกับหนูนิด “ได้ค่ะ หนูนิดจะเชื่อฟังและทำตามกฎทุกอย่างค่ะ” “ถ้าอย่างนั้นก็ตกลง สัปดาห์หน้าพ่อจะพามาอีก” หนูนิดยิ้มอย่างมีความสุขและสัญญากับตัวเองว่า จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎทุกอย่าง

เพลงมาร์ชเมืองจันทร์

จันทร์บุรีนี้เป็นศรีเมืองเรืองเหมือนชื่อเลิศนามระบือถือเป็นมงคล มองไปสดใสทุกสิ่งงามยิ่ง ขวณยล เหลืองและจันทร์มงคลชื่อตำบลชาวจันทร์ พร้อมดีมีพร้อมสิ้น ทั่วแดนธานีนสินดิอนันต์ ทิวเขามีไม้และแร่มาแต่บงพัน ทั้งพื้นดินเมืองจันทร์ผลิตภัณฑ์และผลดี เรามองชาวจันทร์ทั่วถิ่น จันทร์นี้ภูมิใจ ธรรมชาติได้สร้างไว้ดังเทพธานี ทรัพย์สินในดินก็ล้ำค่าในน้ำมีปลาเป็นนที ของชาวจันทร์นี้ เราถือภาชิตินิมิตเมือง จันทร์นี้เรืองเรื่องเป็นสำคัญ พร้อมใจสร้างสรรคให้จันทร์สมบูรณ์พูน ภาย พวกเรามองชาวจันทร์นี้เกลียวกลมรักมั่นอารมณ์มีฝ่อนคล้าย ต่างคนยึดศาสนาอำไพ รักสงบจริงใจทุกครา เติบทูนพระราชานือชีวี พระทรงเป็นร่มเกล้าศรีสง่าปกภัยด้วย บารมีแกร่งกล้า แทบบุชาเหนือพระเจ้าของเราชาวจันทร์

เพลงอนุสรณ์น้ำตกพลิว

น้ำตกพลิวไหลลงเป็นทิวจากภูเขา หล่นลงจาก 3 ชั้น มาลมพัดพาจนสายน้ำเป็นละออง
 พืชพรรณไม้งาม ตามชั้นเอยบานแล้ว ลมก็พัดเลย ส่งกลิ่นลำพอง จักจั่นร้องระงมก้อง มีนกบิน
 เมียงมอง จ้องแมลงแฝงไม้บาน น้ำแห่งนี้น้ำตกพลิวมีเรื่องราวไว้ เจดียรัฐประมุขไชรืในพระทัยรัก
 แห่งพระนางเรือล่ม ด้วยองค์พระจอมตรัย พระทรงรัชกาลของพระองค์ที่ห้าทรงตรอมตรม หิน
 น้ำตกพลิวเตือนใจกัม ถวายใจบังคม องค์พระนางสุนันทา

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วย น้ำตกพลิว

เจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับน้ำตกพลิว และขอความร่วมมือเมื่อมาเที่ยวน้ำตกพลิว

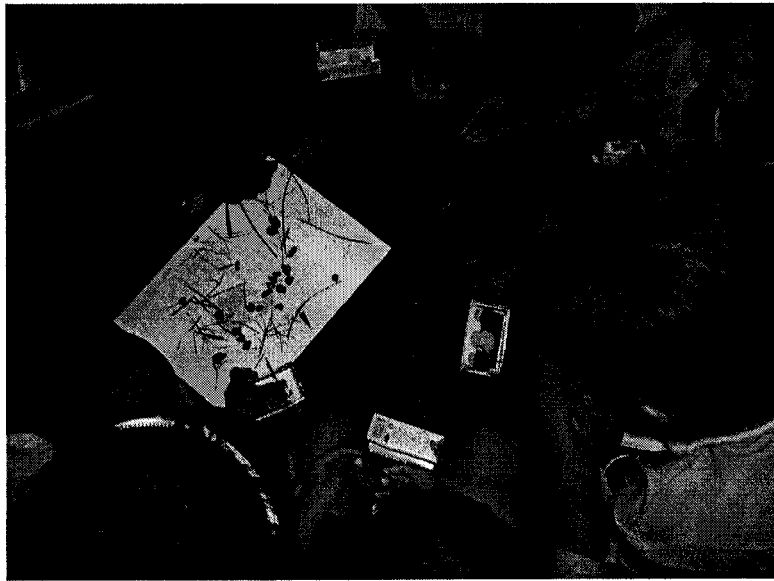
เด็ก ๆ ศึกษาแผนที่ และป้ายสถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณน้ำตกพลิว

ทิ้งขยะให้ถูกที่ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมค่ะ

เด็ก ๆ ให้อาหารปลาพรวง

สร้างสรรค์ น้ำตกพลั่วจำลองจากกล่องนม

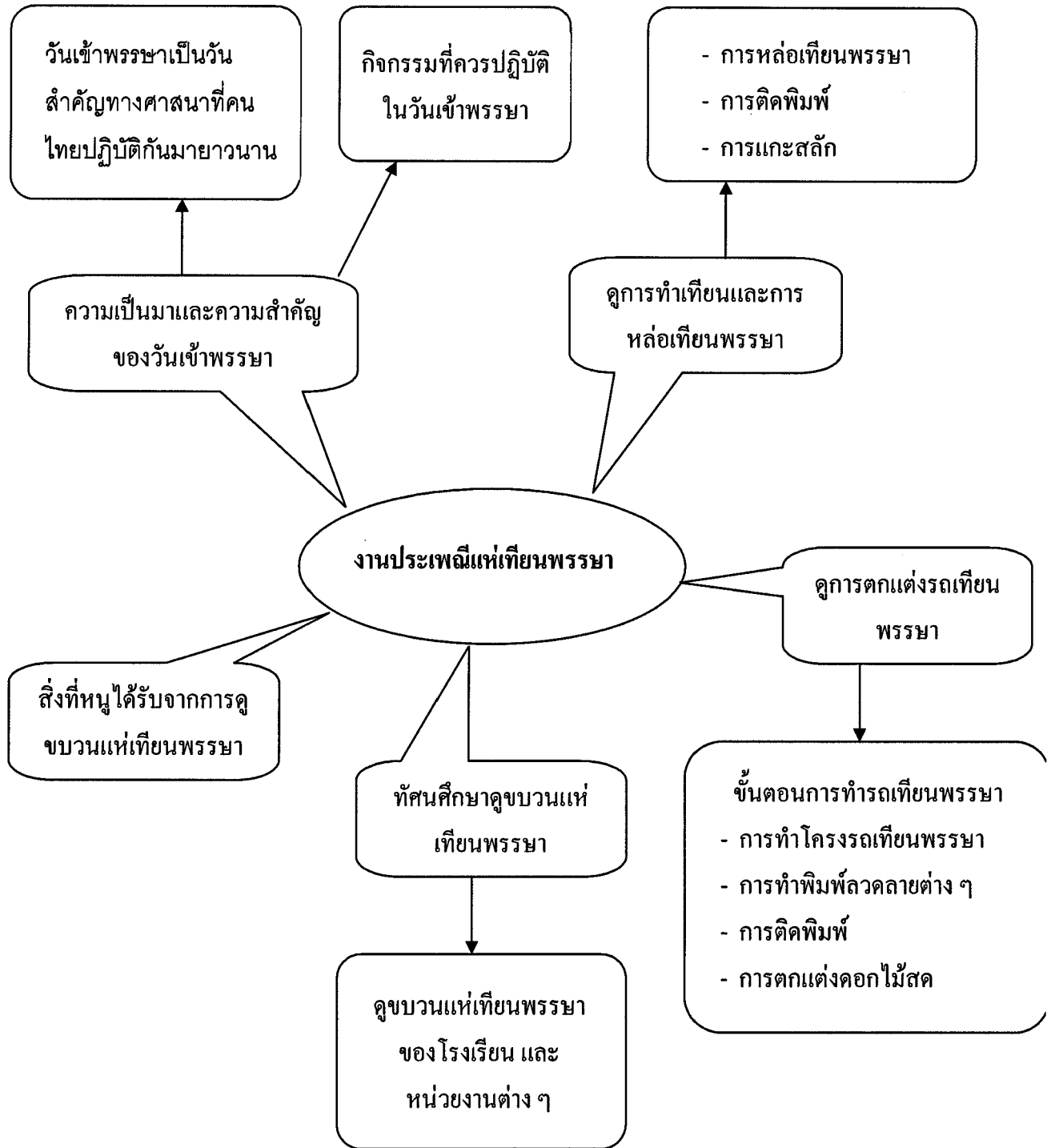

เสร็จแล้วค่ะ ,เสร็จแล้วครับ ผลงานของหนู

ภาคผนวก จ

**แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย งานประเพณีแห่เทียนพรรษา**

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา

กิจกรรม วันที่	เคลื่อนไหว และจังหวะ	เสริมประสบการณ์	สร้างสรรค์	เสรี	กลางแจ้ง	เกม การศึกษา
1	- เคลื่อนไหว ร่างกาย ประกอบเพลง ตาม จินตนาการ	- สนทนา อภิปราย เกี่ยวกับความ เป็นมา ความ สำคัญ ของวันเข้าพรรษา - เล่าประสบการณ์ เดิมเกี่ยวกับวัน เข้าพรรษา	- ระบายสีภาพ กิจกรรมที่ควร ปฏิบัติในวัน เข้าพรรษา - ปั้นดินน้ำมัน ตาม จินตนาการ	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมตีปี่	- เกมภาพตัด ต่อขบวนแห่ เทียนพรรษา
2	- การ เคลื่อนไหว ประกอบ อุปกรณ์เทียน สี	- สนทนาเรื่อง ขั้นตอนการหล่อ เทียน - ทักษะศึกษาดูการ หล่อเทียนพรรษา	- ฉีกปะภาพ ต้นเทียน พรรษา - พิมพ์ภาพ จากเศษวัสดุ	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมส่ง เทียน	- เกม เรียงลำดับ ขนาดเทียน พรรษา
3	- การ เคลื่อนไหว ประกอบคำ คล้องจอง	- สนทนาเรื่องการ ตกแต่งรถเทียน พรรษา - ทักษะศึกษาดูการ ตกแต่งรถเทียน พรรษา	- ถักรั้ว - การร้อย ลูกปัด	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมชน ทรายเข้าวัด	- เกมจับคู่ ภาพจำนวน เทียนกับ ตัวเลข
4	- การ เคลื่อนไหว ประกอบ บทบาทสมมติ	- สนทนาถึงประเพณี แห่เทียนพรรษาและ แสดงบทบาทสมมติ บทบาทต่าง ๆ ใน ขบวนแห่เทียน พรรษา - ครูและนักเรียน สร้างข้อตกลงร่วมกัน ในการไปทัศนศึกษา ดูขบวนแห่เทียน พรรษา	- การต่อเติม ลวดลายและ ระบายสีต้น เทียนพรรษา - การเป่าสี	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เกมงูกิน หาง	- เกมจับคู่ ภาพเทียนกับ เงา

กิจกรรม วันที่	เคลื่อนไหว และจังหวะ	เสริมประสบการณ์	สร้างสรรค์	เสรี	กลางแจ้ง	เกม การศึกษา
5	- การ เคลื่อนไหว แบบผู้นำ - ผู้ ตาม	- ทักษะศึกษาดูขบวน แห่เทียนพรรษา - สนทนา ชักถาม ขณะดูขบวนแห่ เทียน	- วาดภาพ ระบายสีตาม จินตนาการ - พับสี	- เล่นตาม มุมต่าง ๆ	- เล่นเครื่อง เล่นสนาม	- เกมจับคู่ รูปภาพลาย เทียนพรรษา

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
สัปดาห์ที่.....วันที่ 1 : ความเป็นมาและความสำคัญของวันเข้าพรรษา

สาระสำคัญ

ในช่วงเข้าพรรษาเป็นช่วงที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้พระสงฆ์อยู่จำวัด เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย และเพื่อลดความเสียหายของชาวนา จากการที่พระสงฆ์ไปเหยียบแพร่พระธรรม แล้วเดินเหยียบย่ำข้าวในนาของชาวนา

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามจินตนาการได้อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนสามารถเล่า อภิปรายความเป็นมาและความสำคัญของวันเข้าพรรษาได้
4. เพื่อฝึกความคิด และความกล้าแสดงออก
5. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการ ระบายสี การปั้นได้
6. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
7. นักเรียนสามารถเล่นเกมตีปี่ได้ถูกต้องตามกติกา
8. เพื่อให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
9. นักเรียนสามารถเล่นเกมภาพตัดต่อรถเทียนพรรษาได้ถูกต้อง
10. ฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น

เนื้อหา

วันเข้าพรรษาตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 พระสงฆ์จะต้องอยู่จำพรรษา จำนวน 3 เดือนที่วัดใดวัดหนึ่ง เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบเพลงตามจินตนาการ โดยให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้
 - ครูเปิดเพลงให้นักเรียนฟัง 1 รอบ สนทนาถึงเนื้อหาของเพลง
 - ให้นักเรียนหาพื้นที่เป็นของตนเองภายในห้อง โดยห้ามยืนติดกัน
 - ครูเปิดเพลงแล้วให้นักเรียนทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการ
 - ปฏิบัติซ้ำอีก 2 ครั้ง

2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความเป็นมาของวันเข้าพรรษาพร้อมนำรูปภาพประวัติความเป็นมาของวันเข้าพรรษามาให้นักเรียนดู โดยใช้คำถาม " นักเรียนรู้จักวันเข้าพรรษาไหมคะ" "วันเข้าพรรษามีความสำคัญอย่างไรรู้ไหมคะ" "แล้วนักเรียนรู้ไหมคะว่าภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดูเป็นภาพอะไรคะ"

3. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับวันเข้าพรรษา

4. นักเรียนสร้างผลงานโดยการระบายสีภาพกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันเข้าพรรษา และการปั้นดินน้ำมันตามจินตนาการ

5. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้วช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ

6. ครูอธิบายกติกาและสาธิตวิธีการเล่นเกมตีปับ แล้วให้นักเรียนเล่นเกมตีปับ

7. นักเรียนฟังวิธีการเล่นเกมภาพตัดต่อขบวนแห่เทียนพรรษา

การวัดและการประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ
- การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาขณะปฏิบัติกิจกรรมการวาดภาพระบายสี
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กขณะปฏิบัติกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน
- ความคล่องแคล่วว่องไว ในการเล่นเกมตีปับ
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์จิตใจและสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด- ผู้ฟังที่ดี
- การแสดงออกขณะร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของวันเข้าพรรษา
- การใช้จินตนาการในการวาดภาพเทียนพรรษา
- การแก้ปัญหาขณะเล่นและทำงาน

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
สัปดาห์ที่.....วันที่ 2 : การทำเทียนและการหล่อเทียนพรรษา

สาระสำคัญ

เทียนพรรษาเป็นต้นเทียนขนาดใหญ่มีลวดลายที่สวยงาม มีวิธีทำหลายขั้นตอนต้องใช้ความชำนาญและใช้เวลา

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์เทียนได้
3. สามารถสื่อความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเทียนและการหล่อเทียนพรรษาด้วยการสนทนา อภิปราย
4. นักเรียนสามารถทำท่าทางระหว่างเดินทางไปดูขั้นตอนการทำเทียนและการหล่อเทียนที่อาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียน
5. นักเรียนสามารถหล่อเทียนในภาชนะได้อย่างเหมาะสมตามวัย
6. นักเรียนสามารถคาดคะเนแสดงความคิดเห็นต่อการเ็นตัวของเทียนได้
7. เพื่อฝึกการกล้าแสดงออก
8. เพื่อฝึกการสังเกต
9. นักเรียนสามารถสร้างผลงาน
10. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
11. นักเรียนเล่นเกม เกมส่งเทียนสีได้ถูกต้องตามกติกา
12. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเทียนใหญ่ไปเล็ก
14. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย การปฏิบัติตามข้อตกลง

เนื้อหา

การทำเทียนและการหล่อเทียนมีขั้นตอนการทำที่ยุ่งยากกว่าจะออกมาได้สวยงามนั้นต้องทำหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการต้มเทียน เทน้ำเทียนใส่พิมพ์ แกะสลัก ต่างต้องใช้เวลาานานมาก

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์เทียนสี โดยครูแจกเทียนสีคนละ 1 แท่ง เคลื่อนไหวเข้ากับจังหวะโดยใช้เทียนเป็นอุปกรณ์ และปฏิบัติตามคำสั่งดังนี้
 - จับกลุ่มเทียนที่มีสีเดียวกัน
 - จับกลุ่มเทียนที่มีสีคละกัน
 - จับกลุ่ม 3 คน ต่อเทียนเป็นรูป 3 เหลี่ยม
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับขั้นตอนการทำเทียนและการหล่อเทียน ต้องทำการหล่อเทียนให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ โดยการนำเทียนไปต้มให้เดือดจากนั้นก็ให้นำน้ำเทียนมาเทใส่พิมพ์หรือให้น้ำเทียนแห้งและแข็งตัวให้เป็นรูปร่างที่ต้องการก่อนจึงนำไปแกะสลักให้สวยงาม
3. ครูพานักเรียนลงมาตั้งแถวข้างล่างเพื่อพานักเรียนไปดูขั้นตอนการทำเทียนและหล่อเทียนที่อาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียนและพูดถึงวัสดุอุปกรณ์ในการหล่อเทียน ได้แก่ แบบพิมพ์ เทียน เตาแก๊ส หม้อต้มเทียน มีดแกะสลัก เป็นต้น ให้เด็กคอยระวังโดนหม้อต้มเทียนเพราะอาจจะเกิดอันตรายได้
4. นักเรียนสร้างผลงานจากการฉีกปะภาพต้นเทียน โดยครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่ม แล้วครูแจกอุปกรณ์ให้ทีละกลุ่ม และอธิบายขั้นตอนการฉีกปะภาพเทียนทีละขั้นตอน ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ การฉีกปะกระดาษ และพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ
5. คนที่ทำงานเสร็จแล้วให้เล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ
6. ครูอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นเกมส่งเทียน แล้วให้นักเรียนเล่นเกมส่งเทียน
7. นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับขนาดเทียนจากใหญ่ไปหาเล็ก

การวัดและการประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์
- การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาขณะปฏิบัติกิจกรรมฉีกปะกระดาษ
- ความคล่องแคล่วว่องไว ในการเล่นเกมส่งเทียน
- การเล่นตามมุมต่างๆ

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
สัปดาห์ที่.....วันที่ 3 : การตกแต่งรถเทียน

สาระสำคัญ

การแห่เทียนเข้าพรรษาแต่ละปีต้องมีการจัดขบวนรถเทียนอย่างยิ่งใหญ่

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามคำบรรยายได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
4. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในการตกแต่งรถเทียนด้วยดอกไม้สดได้อย่างเหมาะสมตามวัย
5. นักเรียนสามารถเปรียบเทียบรูปร่างลักษณะลวดลายของเทียนที่จะนำไปติดที่รถได้
6. เพื่อฝึกการสังเกต
7. เพื่อฝึกการกล้าแสดงออก
8. นักเรียนสามารถสร้างผลงาน ถ้วยพรรษา ร้อยลูกบิดได้
9. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
10. นักเรียนสามารถเล่นเกมขนทรายเข้าวัดได้ถูกต้องตามกติกา
11. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
12. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่ภาพจำนวนเทียนกับตัวเลข

เนื้อหา

การตกแต่งรถเทียนมีขั้นตอนการทำที่หลากหลาย วัสดุอุปกรณ์ ในการตกแต่งรถเทียนก็จะได้แก่ เทียนที่หล่อใส่พิมพ์ลายต่างๆ นำมาติดตกแต่งที่รถ และมีการใช้ดอกไม้สดมาร่วมตกแต่งด้วย เพื่อให้เกิดความสวยงามยิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูกับนักเรียนร่วมกันทอคำคล้องจองสนุกกับเทียน ครูทำท่าทางประกอบคำคล้องจองให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนทำตาม
2. ทอคำคล้องจองสนุกกับเทียนแล้วให้นักเรียนทำท่าทางประกอบด้วยตนเอง 2 รอบ

3. ครูและนักเรียนสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการไปดูการตกแต่งรถเทียนพรรษา
4. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วเลือกหัวหน้ากลุ่ม ให้หัวหน้ากลุ่มคอยดูแลสมาชิกในกลุ่มในการปฏิบัติตามข้อตกลง
5. ครูพานักเรียนไปที่อาคารอเนกประสงค์ในโรงเรียนและสนทนาเกี่ยวกับการตกแต่งรถเทียนโดยใช้คำถาม " นักเรียนรู้ไหมคะว่าเราตกแต่งรถเทียนพรรษาเพื่ออะไร" "นักเรียนคิดว่าลายเทียนลายไหนสวยที่สุด เพราะอะไร" "ทำไมเราต้องตกแต่งดอกไม้สด ดอกไม้ที่นำมาตกแต่งมีดอกอะไรบ้าง"
6. นักเรียนช่วยงานครูในการตกแต่งรถเทียนเท่าที่ช่วยได้ เช่น เก็บเศษเทียน ส่งดอกไม้ให้ครูนำไปประดับรถเทียน ส่งเทียนให้ครูประดับรถเทียน เก็บเศษขยะ เป็นต้น
7. ครูพานักเรียนเดินเป็นแถวกลับห้องเรียน ล้างมือให้สะอาด
8. นักเรียนสร้างผลงานโดยการปฏิบัติถั่วพรรษา โดยปฏิบัติดังนี้
 - ให้เด็กนั่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน
 - ครูแจกอุปกรณ์การทำกิจกรรมถั่วพรรษา โดยแจกใบงานเป็นรูปต้นเทียนพรรษา แจกกาวและเมล็ดถั่วชนิดต่าง ๆ ให้นักเรียนทากาวลงบนรูปเทียนแล้วนำเมล็ดถั่วมาติด

เป็นลวดลายต่าง ๆ ให้สวยงามตามจินตนาการของแต่ละคน
5. นักเรียนคนใดที่สร้างผลงานกิจกรรมถั่วพรรษาเสร็จแล้วให้ปฏิบัติกิจกรรม การร้อยลูกปัด
6. นักเรียนคนใดที่สร้างผลงานเสร็จแล้วให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ
7. นักเรียนฟังกติกาและวิธีการเล่นเกมขนทรายเข้าวัด และเล่นเกมขนทรายเข้าวัด
8. นักเรียนฟังกติกาและวิธีการเล่นเกมจับคู่ภาพจำนวนเทียนกับตัวเลข

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย
- การเคลื่อนไหวตามคำสั่งของ

- การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการร้อยลูกปัด
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมชนทรายเข้าวัด
- การเล่นตามมุมต่าง ๆ

ด้านอารมณ์จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตกแต่งรถยนต์และลงมือตกแต่งรถยนต์
- การคิดลวดลายเขียนโดยใช้ถั่ว
- การแก้ปัญหาในขณะที่เล่นเกมจับคู่ภาพจำนวนเขียนกับตัวเลข

สื่อและอุปกรณ์

- เครื่องเคาะจังหวะ
- ถั่วชนิดต่างๆ
- กาว
- ใบงานรูปต้นเทียน
- ลูกปัด , เชือก , กรรไกร
- คำคล้องจอง
- เกมชนเทียนเข้าวัด
- เกมจับคู่ภาพจำนวนเขียนกับตัวเลข

บันทึกผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
สัปดาห์ที่.....วันที่ 4 : มีอะไรในขบวนแห่เทียนพรรษา

สาระสำคัญ

การได้ดูประเพณีการแห่เทียนพรรษาทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ประเพณีท้องถิ่นจากประสบการณ์ตรง

ในการแห่เทียนพรรษา มีการจัดขบวนรำเซิ้ง และการแสดงต่าง ๆ เดินนำหน้าขบวนแห่ เป็นการแสดงออกถึงความเลื่อมใสศรัทธา ในพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
2. นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเดินทางไปดูการแห่เทียนพรรษาได้อย่างปลอดภัย
3. นักเรียนสามารถสนทนาซักถามแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์เดิมของตนเกี่ยวกับขบวนแห่เทียนของหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามวัย
4. เพื่อฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ
5. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง-พูด
6. เพื่อให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
7. นักเรียนสามารถสร้างผลงานการระบายสี การพับสีได้
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
9. นักเรียนสามารถเล่นเกมงูกินหางได้อย่างถูกต้องตามกติกา
10. เพื่อฝึกทักษะการสังเกตในการเล่นเกมนับคู่รูปภาพเทียนกับเงา

เนื้อหา

ในการแห่เทียนพรรษามีริ้วขบวนประกอบรถเทียนพรรษา เช่น ขบวนแตงวง ขบวนกลองยาว ขบวนรำเซิ้งต่าง ๆ

ปัจจุบันการแห่เทียนพรรษาของจังหวัดจันทบุรี มีการประกวดแข่งขันเพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด จึงมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมตกแต่งรถแห่เทียนพรรษาเพื่อเข้าร่วมแข่งขันมากขึ้น

ในการประกวดได้แยกตามรายการดังต่อไปนี้

- ประกวดขบวนแห่
- ประกวดรถแห่เทียน โดยแยกเป็น 2 ประเภท ได้แก่
 - ประเภทสวยงาม
 - ประเภทความคิดสร้างสรรค์
- ประกวดนางเทียน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประสบการณ์เดิมสิ่งที่พบเห็นในขบวนแห่เทียนพรรษาโดยใช้คำถามดังนี้ “เมื่อปีที่แล้วมีนักเรียนคนใดได้ชมขบวนแห่เทียนพรรษาบ้างคะ และนักเรียนชอบขบวนแห่ของหน่วยงานไหนมากที่สุด” “นักเรียนชอบอะไรในขบวนนั้น”
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามบทบาทสมมติโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดว่าจะทำอะไรในขบวนแห่ เช่น ขบวนรำเซิ้ง ขบวนกลองยาว ขบวนแตงวง ขบวนวงโยธวาทิต ฯลฯ
3. ครูเปิดเทปเพลง แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามข้อตกลงของกลุ่ม
4. เมื่อแสดงบทบาทสมมติเสร็จให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมให้นักเรียนหายใจเข้าลึก ๆ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย
5. ครูกับนักเรียนสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นในขบวนแห่เทียนพรรษา ให้อาสาสมัครออกมาพูดถึงสิ่งที่ประทับใจ ในขบวนแห่เทียนพรรษา
6. ครูสนทนาเพื่อเป็นการสรุปว่า การแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีที่จัดขึ้นทุกปี เพื่อแสดงถึงความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา
7. ครูแจกใบงานเป็นภาพต้นเทียนพรรษาด้านใหญ่ 1 ต้น แล้วให้นักเรียนตกแต่งลวดลายต้นเทียนพรรษาของตนเองแล้วระบายสีให้สวยงาม นักเรียนคนใดทำงานชิ้นแรกเสร็จให้เป่าสี
8. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์เสร็จทั้ง 2 ชิ้น ให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ

9. นักเรียนฟังกติกาวิธีการเล่นเกมงูกินหาง แล้วเล่นเกมงูกินหาง
10. นักเรียนเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงา

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามบทบาทสมมติ
- การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาขณะวาดลวดลายเทียนพรรษา
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมงูกินหาง
- การเล่นเกมตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขสนุกสนาน
- การแบ่งปันและรอคอยขณะเล่นและทำงาน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การแสดงท่าทางตามบทบาทสมมติ
- การสนทนา ชักถามแสดงความคิดเห็นขณะชมชบวนแห่เทียนพรรษา
- การสร้างสรรค์ผลงานจากความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
- การเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับเงา
- การแก้ปัญหาในขณะที่เล่นและทำงาน

สื่อและอุปกรณ์

- ใบงานต้นเทียนพรรษา
- สีไม้ สีเทียน
- เกมงูกินหาง
- เกมจับคู่รูปภาพเทียนกับเงา

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
ขนบธรรมเนียมประเพณี : งานประเพณีแห่เทียนพรรษา
สัปดาห์ที่.....วันที่ 5 : ทักษะศึกษาดูการแห่เทียนพรรษา

สาระสำคัญ

ขบวนแห่เทียนพรรษามีโรงเรียนและหน่วยงานราชการหลายแห่งเข้าร่วมโดยแต่ละหน่วยงานได้ตกแต่งรถเทียนด้วยเทียนที่แกะสลักลวดลายต่าง ๆ และดอกไม้สด โดยตกแต่งให้สวยงาม

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก
2. นักเรียนสามารถทำตามบทบาทสมมติได้คล่องแคล่ว
3. นักเรียนสามารถสนทนาซักถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขบวนแห่เทียน ได้เหมาะสมตามวัย
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง-พูด
5. เพื่อให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
6. นักเรียนสามารถสร้างผลงานการระบายสี การพับสีได้
7. เพื่อฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
9. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องเล่นสนามได้อย่างปลอดภัย
10. เพื่อฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น
11. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่รูปภาพลายเทียนได้ถูกต้อง
12. เพื่อฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ

เนื้อหา

การแห่เทียนพรรษาเป็นการแสดงถึงการเคารพนับถือในพระพุทธศาสนา เมื่อแห่เทียนเสร็จก็จะนำเทียนพรรษาไปถวายวัด

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวแบบผู้นำ – ผู้ตาม ประกอบเพลง โดยครูขออาสาสมัคร 1 คน มาเป็นผู้นำ และผลัดเปลี่ยนกันออกมาเป็นผู้นำ จนจบเพลง

2. ครูและนักเรียนทบทวนข้อตกลงในการไปทัศนศึกษาดูชบวนแห่เทียนพรรษา
3. เดินทางไปดูชบวนแห่เทียนพรรษา โดยระหว่างดูชบวนรถเทียนพรรษาคูรสนทนาพูดคุยกับนักเรียนถึงชบวนรถ รูปแบบการตกแต่ง ชบวนการแสดง ต้นเทียนของแต่ละหน่วยงาน เปรียบเทียบขนาด และสังเกตลวดลาย ความสวยงาม ฯลฯ
4. นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นขณะไปทัศนศึกษา เช่น ต้นเทียนพรรษา รถเทียนพรรษา ชบวนแห่ เป็นต้น นักเรียนคนใดวาดภาพเสร็จให้ทำกิจกรรมพับสี
5. เมื่อทำกิจกรรมสร้างสรรค์เสร็จให้นักเรียนช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย
6. ครูทบทวนข้อตกลงในการเล่นเครื่องเล่นสนาม แล้วให้นักเรียนเล่นเครื่องเล่นสนาม
7. ครูอธิบายวิธีเล่นเกมจับคู่รูปภาพลายเทียน แล้วให้นักเรียนเล่นเกม

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบผู้นำ-ผู้ตาม
- การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาขณะวาดภาพระบายสี
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การแบ่งปันและรอคอยขณะเล่นและทำงาน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การสนทนา ชักถามแสดงความคิดเห็นขณะชมชบวนแห่เทียนพรรษา
- การเล่นเกมจับคู่รูปภาพลายเทียน
- การแก้ปัญหาในขณะที่เล่นและทำงาน

**เกมและภาพประกอบหน่วย
“งานประเพณีแห่เทียนพรรษา”**

เกมตีปี๊บ

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 แถว ๆ ละ 8 คน โดยยืนเป็นแถวตอนเรียงหนึ่ง
2. วางปี๊บหน้าแถวแต่ละแถววางไว้ห่างประมาณ 4 เมตร
3. โดยให้คนที่ยืนหัวแถวของแต่ละแถวถือไม้ตีปี๊บไว้ในมือ
4. เมื่อครูเป่านกหวีดให้หัวแถววิ่งไปใช้ไม้ตีกลองตีปี๊บที่อยู่ข้างหน้าของแต่ละแถว เมื่อตีเสร็จให้วิ่งกลับมาส่งไม้ให้คนที่ 2 คนที่ 2 ตีเสร็จวิ่งมาส่งไม้ให้คนที่ 3 คนต่อไป ปฏิบัติเหมือนกัน จนถึงคนสุดท้าย
5. แถวใดคนสุดท้ายตีปี๊บได้ก่อน เป็นฝ่ายชนะ

เกมส่งเทียน

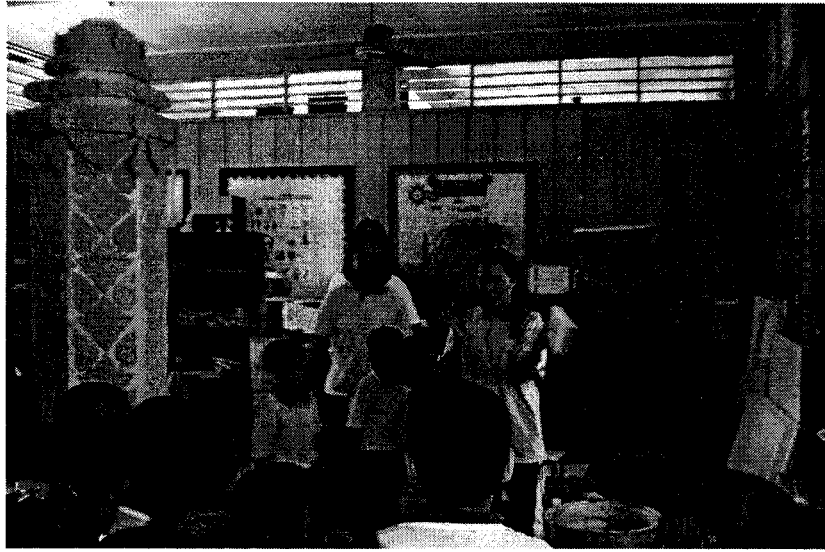
1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 แถว ๆ ละ 7-8 คน โดยยืนเป็นแถวตอนลึก โดยทุกคนจะถือช้อนคนละ 1 คัน คนที่ยืนหัวแถวจะถือช้อนที่มีเทียนวางอยู่ในช้อน (ใช้เทียนเล็ก ๆ ที่หล่อใส่พิมพ์ฝาน้ำอัดลม)
2. เมื่อครูเป่านกหวีดให้สัญญาณเริ่มให้คนหัวแถวที่ถือช้อนที่มีเทียนวางอยู่บนช้อน วิ่งถือช้อนไปอ้อมหลังฝั่งตรงข้าม แล้ววิ่งกลับมาส่งเทียนโดยเทเทียนที่อยู่บนช้อน ลงในช้อนเพื่อนคนต่อไปแล้วปฏิบัติเหมือนคนแรก
3. ถ้านักเรียนคนใดทำเทียนหล่นจากช้อนให้ตักเทียนใส่ช้อนแล้ววิ่งต่อไปได้ ไม่ต้องกลับมาเริ่มใหม่
4. ปฏิบัติจนครบทุกคน แถวใดส่งเทียนครบก่อนเป็นฝ่ายชนะ

เกมชนทรายเข้าวัด

1. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน โดยยืนเข้าแถวตอนลึก คนหัวแถวถือกระบุงตักทรายที่มีขนาดเท่ากัน
2. เมื่อครูเป่านกหวีดให้สัญญาณเริ่มให้คนหัวแถวเอากระบุงตักทรายที่กองอยู่ข้างหน้า วิ่งไปเทใส่อุปกรณ์ที่วางห่างออกไปประมาณ 5 เมตร แล้ววิ่งกลับมาที่แถวของตนเองยื่นกระบุงให้คนที่ 2 ให้ตักทรายไปเทเป็นคนต่อไป ใครที่ตักแล้วให้ไปต่อท้ายแถว คนต่อไปปฏิบัติเหมือนกัน จนกว่าทรายจะเต็ม
3. กลุ่มใดตักทรายใส่อุปกรณ์เต็มก่อนกลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วย งานประเพณีแห่เทียนพรรษา

ครูให้ความรู้เรื่องการหล่อเทียน การทำแบบพิมพ์ต่างๆ

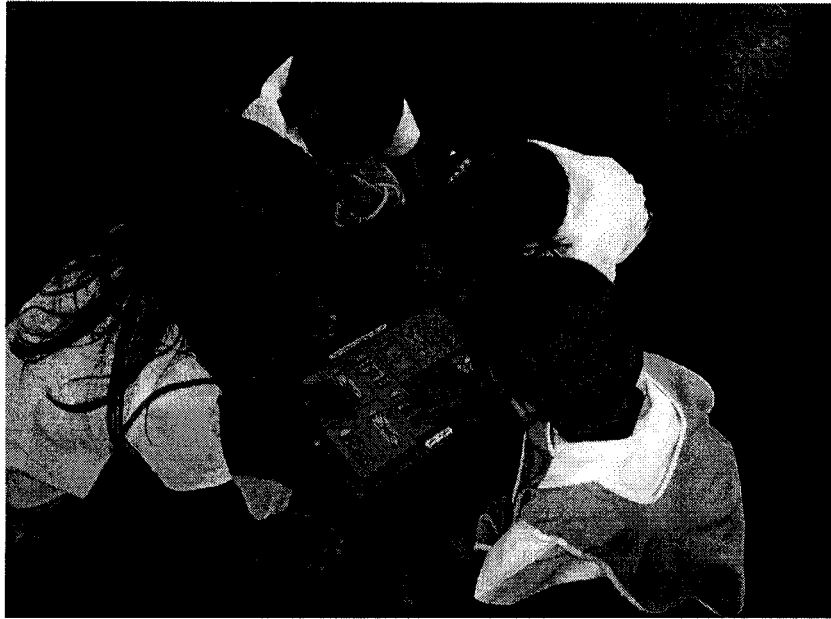
เด็ก ๆ เทเทียนลงในแบบพิมพ์

นักเรียนเยี่ยมชมการทำรถเทียนพรรษา

นักเรียนตื่นเต้นเมื่อได้สัมผัสลวดลายที่สวยงามของรถเทียนพรรษา

เกมจับคู่ลดรายต้นทุนเทียน

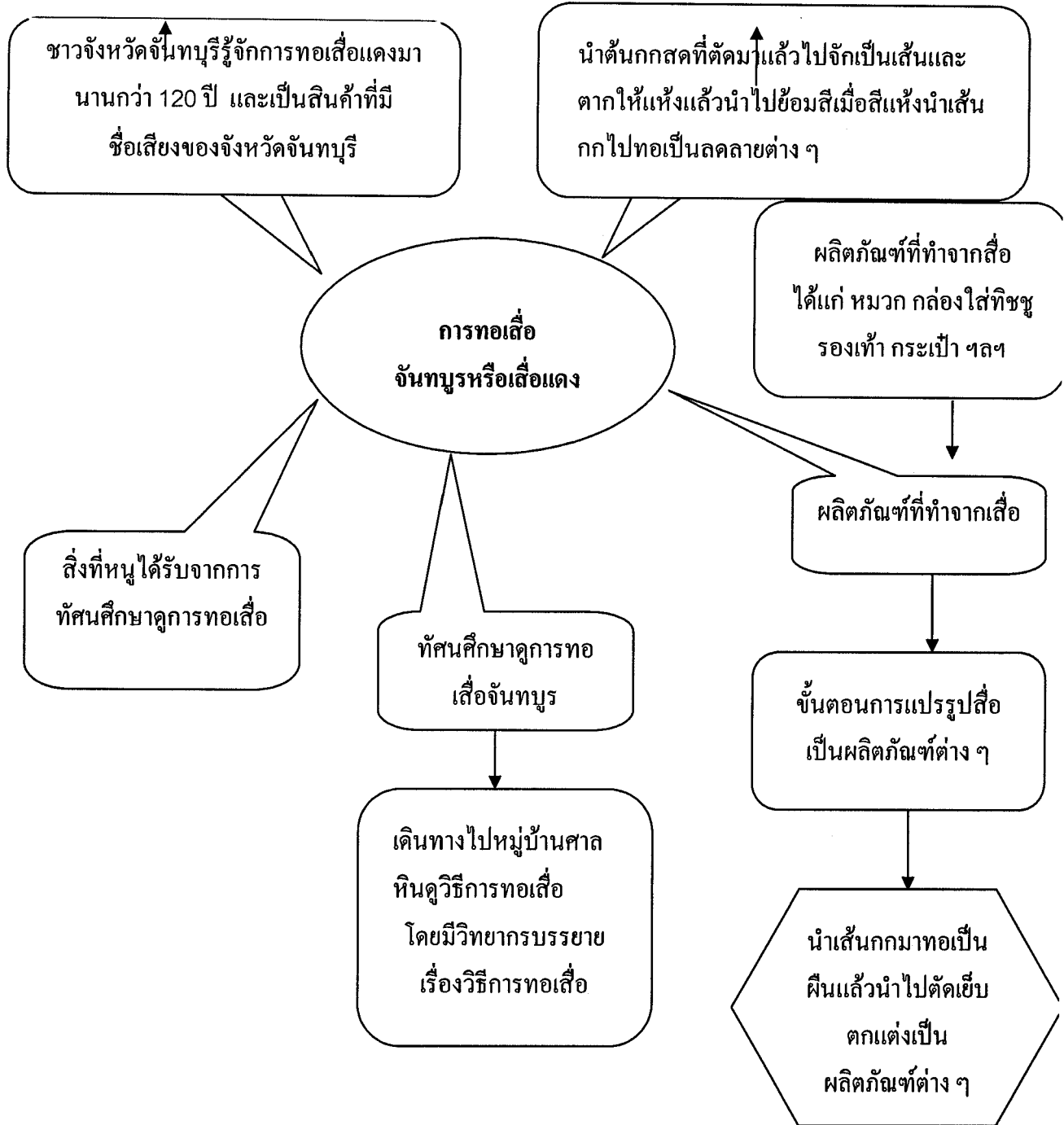

เกม ภาพตัดต่อการแห่เทียนพรรษา

ภาคผนวก ช

**แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย การทอเสื้อจันทบูร หรือเสื้อแดง**

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบูร

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ระดับปฐมวัย
หน่วย การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง

กิจกรรม วันที่	เคลื่อนไหว และจังหวะ	เสริมประสบการณ์	สร้างสรรค์	เสรี	กลางแจ้ง	เกม การศึกษา
1	-เคลื่อนไหวประกอบคำขวัญประจำจังหวัดจันทบุรี	- สนทนาถึงประวัติความสำคัญของเสื่อจันทบูร -ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเสื่อ - ทักนศึกษาดูต้นกกของจริง	-วาดรูปผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อตามประสบการณ์เดิมและจินตนาการ - ชุ่มกระดาษ	-เล่นตามมุมต่าง ๆ	-เกมมอญซ่อนดันทูกก (ดัดแปลงมาจากมอญซ่อนผ้า)	เกมจับคู่ภาพลายเสื่อ
2	-เคลื่อนไหวร่างกายเชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์ริบบิ้น	-สนทนา อภิปรายเรื่องขั้นตอนการทอเสื่อพร้อมนำต้นกกมาให้นักเรียนดู -ดู VCD	- การสานกระดาษเป็นลวดลายตามจินตนาการ -เป่าสี	-เล่นตามมุมต่าง ๆ	-เกมวงเบียร์ (ใช้ที่รองจานที่ทำจากเสื่อเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่นเกม)	-เรียงลำดับขั้นตอนการทอเสื่อ
3	-เคลื่อนไหวร่างกายแบบผู้นำ-ผู้ตาม	-สนทนา อภิปรายเรื่องผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อ -นำผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อมาให้นักเรียนดู	-ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อ -ร้อยลูกปัด	-เล่นตามมุมต่าง ๆ	-เกมส่งเสื่อ (ที่รองแก้วที่ทำจากเสื่อเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่นเกม)	-โดมิโนรูปภาพสิ่งของ
4	-เคลื่อนไหวประกอบเพลง มาร์ชจันทบุรี	-พาเด็กไปทัศนศึกษาดูการทอเสื่อ -วิทยากรบรรยายเรื่องการทอเสื่อ	-วาดภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อ -หยุดสี	-เล่นตามมุมต่าง ๆ	-เล่นเครื่องเล่นสนาม	-จับคู่ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อกับตัวเลข
5	-เคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำบรรยาย	-สนทนาเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการไปทัศนศึกษาชมการทอเสื่อ	-การพิมพ์ภาพส่วนต่าง ๆ ของต้นกก ได้แก่ ลำต้น ราก ดอก -ปั้นดินน้ำมัน	-เล่นตามมุมต่าง ๆ	-เกมเสื่อกินวัว	-เกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบูร
สัปดาห์ที่..... วันที่ 1 : ประวัติความเป็นมาของเสื่อจันทบูร

สาระสำคัญ

เสื่ออกหรือเสื่อจันทบูรเป็นสิ่งที่มียี่ห้อเสียงของจังหวัดจันทบุรี ชาวจันทบุรีรู้จักการทอเสื่อมาไม่ต่ำกว่า 120 ปี

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่, กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามคำสั่งของคำขวัญจังหวัดจันทบุรีตามจังหวะและข้อตกลง
3. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความเข้าใจ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเสื่อจันทบูรได้
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
5. เพื่อฝึกความสัมพันธ์มือกับตา
6. นักเรียนสร้างผลงาน การวาดภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก เสื่อตามจินตนาการ ชุ่มสีได้
7. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
8. นักเรียนสามารถเล่นเกมมอญซ่อนด้นกได้ถูกต้องตามกติกา
9. เพื่อให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
10. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่ภาพลายเสื่อได้ถูกต้อง
11. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการดำรงชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

เสื่อแดงหรือเสื่อจันทบูรเป็นสิ่งที่มียี่ห้อเสียงของจังหวัดจันทบุรี ชาวจันทบุรีรู้จักการทอเสื่อมาไม่ต่ำกว่า 120 ปี พวกที่เริ่มทอเสื่อเป็น พวกแรกคือชาวญวนที่อพยพมาอยู่ที่จังหวัดจันทบุรี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวตามคำคล้องจองคำขวัญประจำจังหวัดจันทบุรีและเคลื่อนไหวพื้นฐาน
2. ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษาดูต้นกกที่ปลูกอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูบอกลักษณะแล้วให้นักเรียนค้นหาว่าต้นไม้อะไรชนิดใดคือต้นกก เมื่อนักเรียนหาพบครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของต้นกก ให้นักเรียนพูดถึงประสบการณ์การพบเห็นต้นกก
3. เมื่อนักเรียนและครুর่วมสนทนาเรื่องประวัติความเป็นมา และความสำคัญของเสื้อแดง ที่มีต่อ จ.จันทบุรี พร้อมทั้งนำเสนอเสื้อแดงของจริงมาให้เด็กดูและสัมผัส
4. นักเรียนเล่าประสบการณ์เดิมหน้าชั้นเรียน
5. ครูใช้คำถามเพื่อสรุปว่า “เสื้อแดงมีความสำคัญอย่างไรต่อ จ.จันทบุรี” และให้ความรู้เพิ่มเติมว่า “เสื้อแดง ทำมาจากต้นกก และเสื้อแดงเป็นสินค้าที่ขึ้นชื่อของ จ.จันทบุรี สามารถนำมาดัดแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ ได้หลายอย่าง การทอเสื้อเป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ช่วยเสริมรายได้ให้กับชาวนาในช่วงเวลาว่างงาน
6. นักเรียนสร้างผลงาน การวาดรูป ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื้อตามจินตนาการ ชุ่มสี
7. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ และเล่นเสรี (ตามมุม) ตามความสนใจ
8. นักเรียนเล่นเกมมอญซ่อนผ้าต้นกก
9. นักเรียนเล่นเกมจับคู่ภาพลายเสื้อ

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบคำขวัญจังหวัดจันทบุรี
- ความสัมพันธ์มือกับตาในการวาดภาพระบายสี
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมมอญซ่อนผ้า
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบูร
สัปดาห์ที่..... วันที่ 2 : ขั้นตอนการทอเสื่อ

สาระสำคัญ

การทอเสื่อจันทบูรมีหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนต้องอาศัยความชำนาญทำให้เสื่อจันทบูรมีความสวยงามและทนทานสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดจันทบุรี

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่, กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหวประกอบบริบับ
2. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความเข้าใจ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการทอเสื่อได้
3. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
4. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
5. เพื่อฝึกความสัมพันธ์มือกับตา
6. นักเรียนสามารถสร้างผลงานการสานกระดาษเป็นลวดลาย และเป่าสีได้
7. นักเรียนสามารถเล่นเกมวิ่งเปี้ยวได้ถูกต้องตามกติกา
8. เพื่อให้มีสนุกสนานเพลิดเพลิน
9. นักเรียนสามารถเล่นเกมเรียงลำดับขั้นตอนการทอเสื่อได้ถูกต้อง
10. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการทอเสื่อในการดำรงชีวิตประจำวัน

เนื้อหา

ขั้นตอนการทอเสื่อเริ่มจาก การนำต้นกกมาจักเป็นเส้นเล็ก ๆ แล้วนำไปตากแห้ง แล้วนำไปย้อมสี เมื่อสีแห้งนำไปทอเป็นเสื่อ โดยทอเป็นลวดลายต่าง ๆ ตามความต้องการ ลายที่นิยมได้แก่ ลายครุฑ ลายกุหลาบ ลายไทย ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบบริบับ และเคลื่อนไหวพื้นฐาน
 - ถ้าครูเคาะช้า ๆ ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายช้า ๆ พร้อมกับโบกบริบับช้า ๆ

- ถ้าครูเคาะเร็ว ๆ ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายเร็ว ๆ พร้อมกับโบยบินเร็ว ๆ
 - ถ้าครูเคาะ 2 ครั้งติดกันให้หยุด
 - ครูสั่งให้นักเรียนจับกลุ่ม 3-5 คน แล้วสั่งให้นักเรียนนำริบบิ้นมาต่อกันเป็นรูปอะไรก็ได้ตามจินตนาการ
 - ให้แต่ละกลุ่มพูดถึงผลงานการต่อริบบิ้นว่าได้อะไรเป็นรูปอะไร
 - ให้นักเรียนเคลื่อนไหวช้า ๆ แล้วเก็บอุปกรณ์
2. นักเรียนและครูสนทนาถึงขั้นตอนการทอเสื้อ และพูดถึงวัสดุที่นำมาทอเสื้อ ครูนำตัวอย่างของจริงมาให้ให้นักเรียนดูและสัมผัส ครูเปิด VCD เรื่อง การทอเสื้อให้นักเรียนดู
 3. สนทนา ชักถามเพื่อเป็นการสรุป เกี่ยวกับเนื้อหาใน VCD และขั้นตอนการทอเสื้อ
 4. ครูแจกกระดาษสีต่าง ๆ ที่ตัดเป็นเส้น อธิบาย และสาธิตการสานกระดาษ แล้วให้นักเรียนสานกระดาษโดยให้ทำวดลายตามจินตนาการของตนเอง นักเรียนคนใดที่สานกระดาษเสร็จให้ไปทำกิจกรรมการเป่าสี
 5. นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์เสร็จให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ
 6. ครูอธิบายถึงกติกาการเล่นเกมวิ่งเปี้ยว แล้วให้นักเรียนเล่นเกมวิ่งเปี้ยว
 7. นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับรูปภาพขั้นตอนการทอเสื้อ

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ประกอบริบบิ้น
- ความสัมพันธ์มือกับตาในการสานกระดาษ
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมวิ่งเปี้ยว
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบุรี
สัปดาห์ที่..... วันที่ 3 : ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อ

สาระสำคัญ

เสื่อกกสามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดจันทบุรี

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่-กล้ามเนื้อเล็ก
2. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายแบบผู้นำ – ผู้ตาม ประกอบจังหวะ ตามข้อตกลงและกติกาได้
3. นักเรียนถ่ายทอดความเข้าใจ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อ
4. เพื่อฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
5. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
6. นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยการปั้น การร้อย ได้
7. เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานและการเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือเมื่อเลิกใช้งาน
8. นักเรียนเล่นเกมส่งเสื่อได้ถูกต้องตามกติกา
9. เพื่อฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ
10. เพื่อฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันเครื่องเล่นกับผู้อื่น
11. นักเรียนเล่นเกมโดมิโนได้ถูกต้อง
12. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปเสื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

เนื้อหา

เสื่อกกสามารถนำมาแปรรูปเป็นสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ รองเท้า กระเป๋า หมวก ที่รองจาน ที่รองแก้ว กล้องใส่กระดาษทิชชู ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายแบบผู้นำ-ผู้ตาม ประกอบจังหวะตามข้อตกลงและกติกา
 - ให้นักเรียนยืนเป็นวงกลม ครูขออาสาสมัครออกมานำเพื่อนทำท่าทางประกอบจังหวะ
 - ผลัดกันออกมาเป็นผู้นำการเคลื่อนไหว
2. สนทนา อภิปรายเกี่ยวกับการแปรรูปสื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ โดยใช้คำถาม “นักเรียนรู้จักหรือเคยเห็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสื่อไหมคะ”
3. ให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสื่อ
4. ครูนำผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสื่อมาให้นักเรียนดู นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้ดู โดยมีครูร่วมอภิปรายเพื่อเป็นการสรุป
5. นักเรียนสร้างผลงานการปั้นดินน้ำมันเป็นรูปผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสื่อตามจินตนาการ และร้อยลูกปัดตามจินตนาการ
6. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้วให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความสนใจ
7. ครูพานักเรียนไปที่สนามหญ้า อธิบายและสาธิตการเล่นเกมส์สื่อแล้วให้นักเรียนเล่นเกม
8. นักเรียนเล่นเกมโดมิโน
9. ครูนัดแนะกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเส้นทางและเวลาในการไปทัศนศึกษาดูการทอสื่อในวันพรุ่งนี้

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวแบบผู้นำ – ผู้ตาม ประกอบจังหวะ
- ความสัมพันธ์มือกับตาในการร้อยลูกปัด
- การใช้ก้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมส์สื่อ
- การเล่นตามมุมต่างๆ

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื่อจันทบูร
สัปดาห์ที่..... วันที่ 4 : ทศนศึกษาดูการทอเสื่อ

สาระสำคัญ

หมู่บ้านศาลหิน เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการทอเสื่อ และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื่อ

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเดินทางไปที่ทัศนศึกษาได้อย่างปลอดภัย
3. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการเข้าชมการทอเสื่อ ได้อย่างเหมาะสม
4. นักเรียน สนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเข้าชมการทอเสื่อได้อย่างเหมาะสมตามวัย
5. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
6. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
7. นักเรียนสร้างผลงาน โดยการวาดภาพผลิตภัณฑ์จากเสื่อที่ได้ไปดูมาและทำกิจกรรมหยุดสีได้
8. เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานและเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือเมื่อเลิกใช้งาน
9. นักเรียนเล่นเกมจับคู่ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อกับตัวเลขได้ถูกต้อง
10. เพื่อฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันเครื่องเล่นกับผู้อื่น
11. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น

เนื้อหา

หมู่บ้านศาลหินมีชื่อเสียงเรื่องการทอเสื่อจันทบูร ภายในบ้านที่ทอเสื่อมีการทำผลิตภัณฑ์หลายอย่าง ได้แก่ เสื่อพับ ที่รองแก้ว ที่รองงาน รองเท้า กระจเป่า ตุ๊กตา ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบเพลงมาร์ชจันทบุรีตามจังหวะซ้ำ เร็ว
2. นักเรียนและครูเดินทางจากโรงเรียนไปบ้านที่ทอเสื่อ โดยเดินทางตามเส้นทางที่กำหนดร่วมกันโดยให้นักเรียนนั่งรถไฟ
3. นักเรียนเข้าชมการทอเสื่อ และฟังคำบรรยายจากวิทยากรเรื่องขั้นตอนการทอเสื่อ (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
4. นักเรียนซักถามข้อสงสัยตามความสนใจของแต่ละบุคคล
5. นักเรียนสร้างผลงานจากการวาดภาพผลิตภัณฑ์จากเสื่อที่ไปดูมา และทำกิจกรรมหอยดี่ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ ตามความสนใจ
6. นักเรียนทบทวนข้อตกลงการเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย และเล่นเครื่องเล่นสนาม
7. นักเรียนฟังกติกาการเล่นเกมจับคู่ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อกับตัวเลข และเล่นเกมจับคู่ภาพผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเสื่อกับตัวเลข

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลง และขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่วขณะวาดภาพระบายสี
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์จิตใจและสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การปฏิบัติตนขณะเดินทางไปทัศนศึกษา
- การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด- ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การอภิปราย ซักถาม แสดงความคิดเห็นขณะเข้าชมการทอเสื่อ
- การแก้ปัญหาขณะเล่นและทำงาน
- การเล่นเกมจับคู่รูปภาพกับตัวเลข

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทอเสื้อจันทบูร
สัปดาห์ที่..... วันที่ 5 : สิ่งที่ได้รับจากการไปชมการทอเสื้อ

สาระสำคัญ

การทอเสื้อเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและเป็นสินค้าพื้นเมืองที่เราควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำบรรยายได้อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการไปชมการทอเสื้อได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง- พูด
5. เพื่อฝึกความกล้าแสดงออก
6. นักเรียนสามารถสร้างผลงานการพิมพ์ภาพจากต้นกก เช่น รากกก ดอกกก เป็นต้น และกิจกรรมปั้นดินน้ำมัน
7. เพื่อฝึกนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น
8. เพื่อฝึกเพื่อฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ
9. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
10. นักเรียนสามารถเล่นเกมเสือกินวัว ได้ถูกต้องตามกติกา
11. เพื่อให้มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
12. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน ได้ถูกต้องตามกติกา
13. เพื่อสรุปความรู้ สิ่งที่ได้รับจากการศึกษาเกี่ยวกับการทอเสื้อ

เนื้อหา

การทอเสื้อเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เราควรจะอนุรักษ์ เพื่อที่ให้คนรุ่นหลังได้รู้จัก และนำมาใช้ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายตามคำบรรยาย ที่ครูบอกดังนี้ “วันนี้อากาศสดใสครูปาเด็ก ๆ ไปเที่ยว แต่เด็ก ๆ ต้องค่อย ๆ เดินไปเรื่อย ๆ เด็ก ๆ เห็นต้นกกที่อยู่ในนาเต็มไปหมดเลย เด็ก ๆ ลงไปดึงต้นกก ต้นที่ 1 ต้นที่ 2 ต้นที่ 3 ต้นที่ 4 ต้นที่ 5 เด็กเอาต้นกกไปผึ่งแดด นำต้นกกไปย้อมสี แล้วผึ่งแดดอีกครั้งหนึ่งให้สีแห้ง จึงเริ่มทอเสื่อ เด็กทอเสื่อได้ 1 ผืนใหญ่ ทุกคนดีใจมาก และร่วมกันตบมือ เด็ก ๆ นำเสื่อที่ทอได้มานั่งเล่น บันทึบน้ำมัน เล่นบล็อก เล่นเกมการศึกษา นำเสื่อมาปูนอนหลับสบายใจ”
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่หนูได้รับจากการไปชมการทอเสื่อและร่วมกันสรุป
3. นักเรียนสร้างผลงานจากการพิมพ์ภาพจากต้นกก ได้แก่ รากกก ดอกกก และทำกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน
4. เมื่อทำงานเรียบร้อยแล้ว เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและทำความสะอาดบริเวณที่ทำงานให้เรียบร้อยแล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ
5. นักเรียนอบอุ่นร่างกายด้วยการเดินช้า สลับกับเดินเร็ว ตามจังหวะที่ครูเคาะ
6. นักเรียนฟังกติกาการเล่นเกมเสื่อกินข้าว และเล่นเกมเสื่อกินข้าว
7. นักเรียนเล่นเกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

การวัดและการประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย
- ความคล่องแคล่วว่องไว ในการเล่นเกมเสื่อกินข้าว
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์จิตใจและสังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด- ผู้ฟังที่ดี
- การแสดงออกขณะร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การอภิปราย การสนทนาซักถามและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้เมื่อไปชมการทอเสื่อ
- การเล่นเกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กัน

**คำคล้อยจอง เกม และภาพประกอบ
หน่วยการทอเสื่อจันทบูร**

คำคล้องจอง คำขวัญประจำจังหวัดจันทบุรี

น้ำตกคือเลื่อง เมืองผลไม้ พริกไทยพันธุ์ดี
 อัญมณีมากเหลือ เสื่อจันทบูร สมบูรณ์ธรรมชาติ
 สมเด็จพระเจ้าตากสินกษัตริย์ รวมญาติกษัตริย์ที่เมืองจันทบุรี

คำคล้องจองมอญซ่อนนก

มอญซ่อนนก
 อย่าตระหนก
 ฉันจะวางด้นกไว้ข้างหลัง
 วางไว้โนนไว้นี้
 ฉันจะตีกันเธอ

วิธีเล่นมอญซ่อนนก

1. เด็กจับมือกันเป็นวงกลม แล้วนั่งลง
2. เด็กท่องคำคล้องจองมอญซ่อนนก
3. ให้เด็กที่เป็นตัวแทน 1 คน มาถือด้นกเดินตามวงกลม นำด้นกไปซ่อนไว้หลังเพื่อน เพื่อนที่มีด้นกวางอยู่ข้างหลังจะวิ่งถือด้นกไล่ตีเพื่อนที่นำด้นกไปวางไว้ เพื่อนที่นำด้นกไปวางจะวิ่งมานั่งแทนที่วาง หากเพื่อนที่มีด้นกวางด้านหลังวิ่งไล่ตีทัน เพื่อนที่เป็นมอญคนแรกต้องเป็นต่อไป

วิธีเล่นเกมวิ่งเปี้ยว

1. เด็กแบ่งกันออกเป็น 2 ข้างเท่าๆกัน
2. เด็กยืนต่อกันเป็นแถวยาวเรียงหนึ่ง
3. ครูเป็นหลักถือด้นกอยู่ตรงกลางระหว่าง 2 ฝ่าย
4. เมื่อครูเป่านกหวีดให้เด็กทั้ง 2 ฝ่าย วิ่งมาหยิบด้นกแล้วส่งต่อให้คนที่ 2 คนที่ 8 เอาด้นกส่งให้คนต่อไปจนกว่าจะถึงคนสุดท้ายใครหมดก่อนเป็นฝ่ายชนะ

เกมวิ่งส่งเสื้อ

1. แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน
2. นักเรียนยืนต่อเป็นแถวเรียงหนึ่ง
3. ครูให้นักเรียนคนแรกเอาที่รองแก้วที่ทำด้วยเสื่อวางไว้ที่ศีรษะทั้ง 2 กลุ่ม
4. เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดให้นักเรียนวิ่งไปที่หลักวิ่งอ้อมหลักมาส่งที่รองแก้วให้เพื่อนคนต่อไป ถ้าที่รองแก้วหล่นให้หยิบวางที่ศีรษะใหม่แล้ววิ่งต่อไปได้ กลุ่มใดสมาชิกในกลุ่มวิ่งครบทุกคนก่อนกลุ่มนั้นชนะ

เกมเสื้อกินวัว

1. ให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเป็นเสื้อ 3 คน และเป็นวัว 3 คน
2. นักเรียนที่เหลือให้จับมือเป็นวงกลมล้อมเป็นรั้วไม่ให้เสื้อกินวัว
3. รั้วต้องคอยป้องกันไม่ให้เสื้อกินวัวได้
4. ผลัดเปลี่ยนกันเป็นเสื้อ และวัวจนครบทุกคน

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วย การทอเสื่อจันทบูร หรือเสื่อแดง

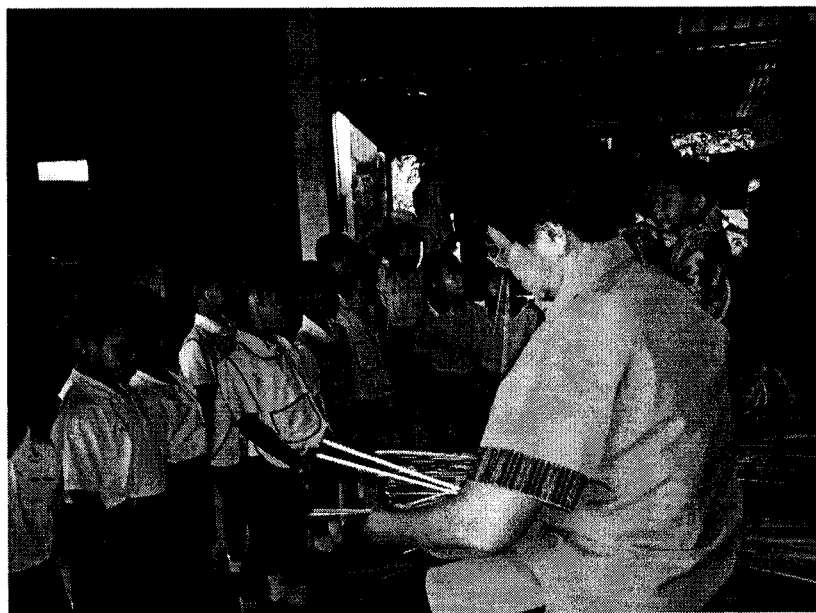
หนูเจอดันกกแล้ว

เล่าประสบการณ์และพูดถึงลักษณะของต้นกกให้เพื่อนฟัง

เดินทางไปชมการทอเสื่อ

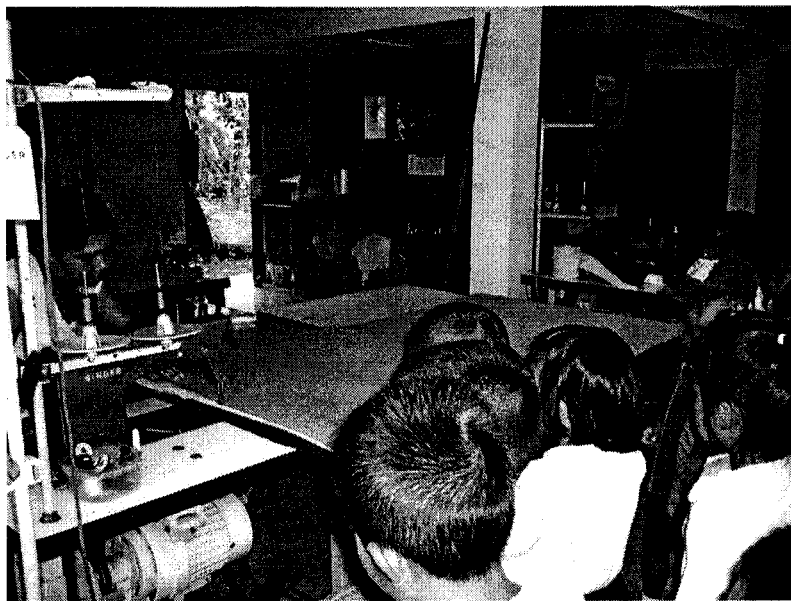
การทำต้นกกให้เป็นเส้น

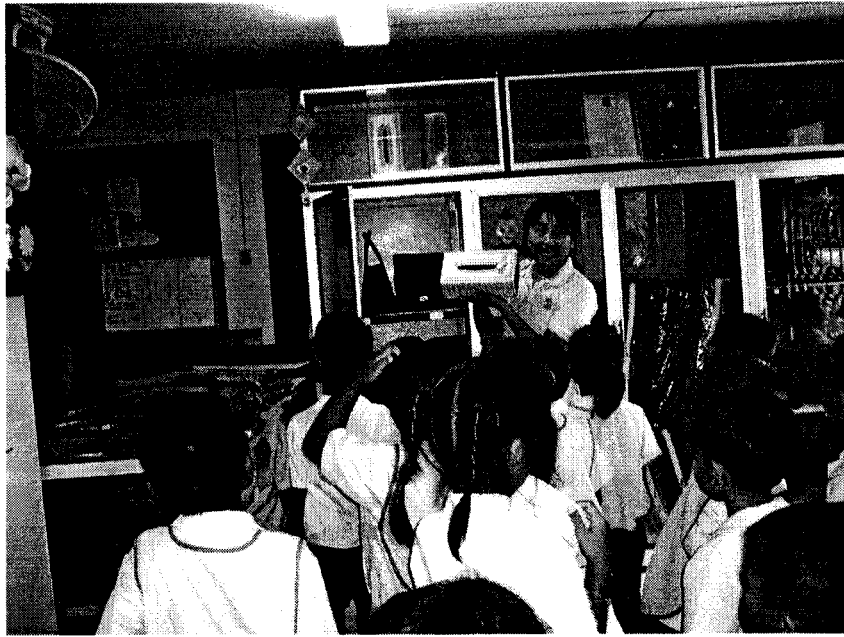
เด็ก ๆ ช่วยข้อมสีเส้นกก

นำไปตากให้แห้ง

การตัด เย็บเสื้อ

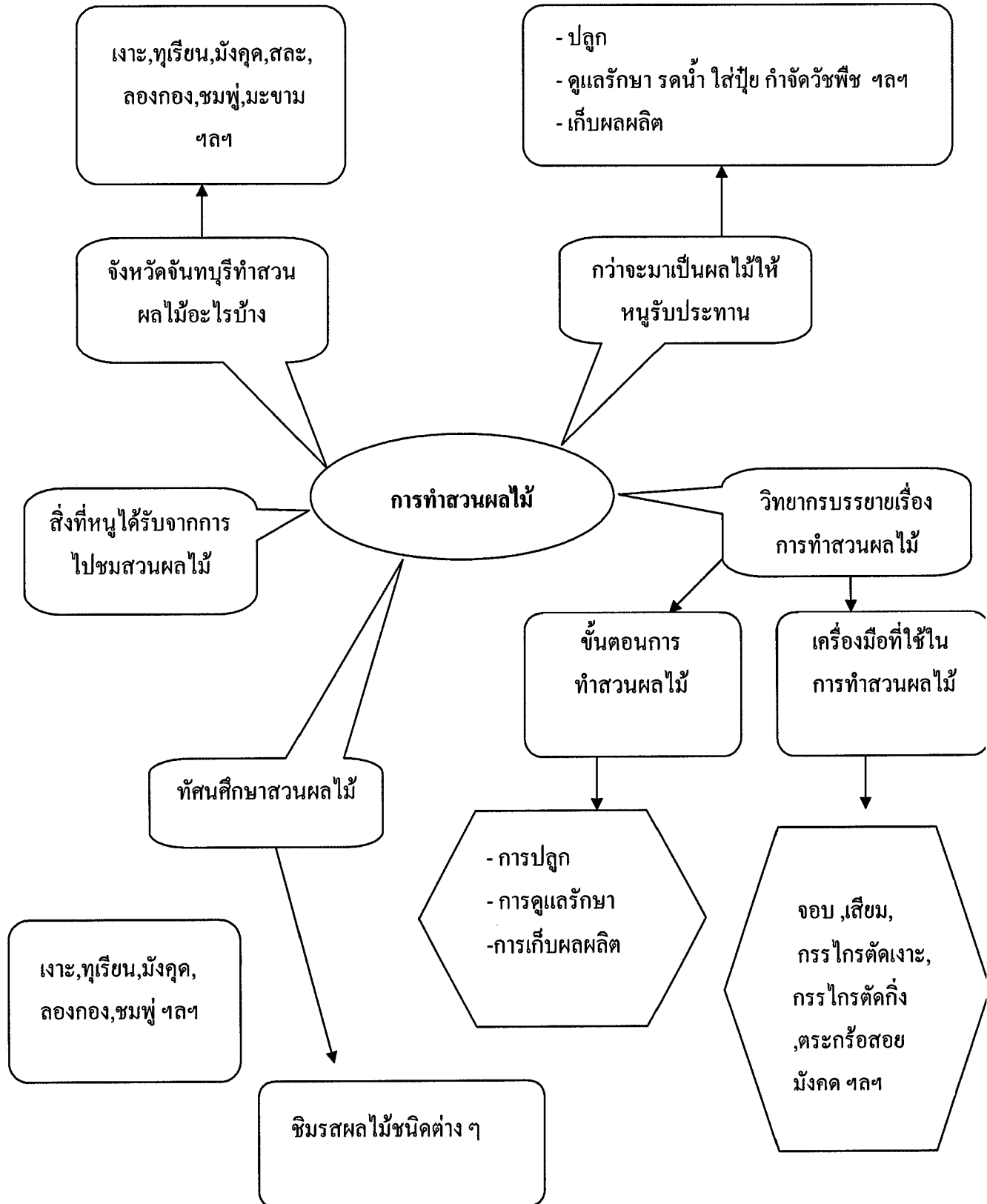

แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

ภาคผนวก ซ

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย การทำสวนผลไม้

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการระดับปฐมวัยศึกษา
หน่วย การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ระดับปฐมวัย
หน่วย การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้

กิจกรรม วันที่	เคลื่อนไหว และจังหวะ	เสริมประสบการณ์	สร้างสรรค์	เสรี	กลางแจ้ง	เกม การศึกษา
1	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ประกอบเพลง เมืองผลไม้	- ให้เด็กออกไป สอบถามบุคลากรใน โรงเรียนเกี่ยวกับ ผลไม้ที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดจันทบุรี - ให้เด็กออกมาเล่า ข้อมูลที่ไปสืบค้นหา	- วาดภาพ ระบายสีด้วยสี เทียน - ฉีกปะภาพ ผลไม้	- เล่นตาม มุมต่างๆ	- เกมผลไม้ พาเพลิน	- ภาพตัดต่อ ผลไม้
2	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ตามคำบรรยาย	- ครูสนทนากับเด็ก เกี่ยวกับเรื่องการทำ สวนผลไม้ - ดู VCD เรื่องการ ทำสวนผลไม้	- พิมพ์ภาพจาก เปลือกผลไม้ - เป่าสี	- เล่นตาม มุมต่างๆ	- เครื่องเล่น สนาม	- เรียงลำดับ การ เจริญเติบโต ของต้น ทุเรียน
3	- เคลื่อนไหว ประกอบเพลง แอบเปิด, เพลง แดงโม	- วิทยากรมาพูดเรื่อง การทำสวนผลไม้ - สนทนาอภิปราย	- การทำผลไม้ จากกระดาษ แก้วยัดกระดาษ หนังสือพิมพ์	- เล่นตาม มุมต่างๆ	- กระดาษ ผลไม้	- จับคู่จำนวน ภาพผลไม้กับ ตัวเลข
4	- เคลื่อนไหว ประกอบเพลง เมืองผลไม้ - เคลื่อนไหว ตามข้อตกลง	- พาเด็กไป ทัศนศึกษาที่สวน ผลไม้	- ทำสวนผลไม้ จำลองจาก กล่องกระดาษ และวัสดุตกแต่ง อื่นๆ	- เล่นตาม มุมต่างๆ	- เตยผลไม้	- จับคู่ภาพ ผลไม้กับเงา ผลไม้
5	- เคลื่อนไหว พื้นฐาน - เคลื่อนไหว ประกอบคำ คล้องจองผลไม้	- สนทนาเกี่ยวกับ ความรู้ที่ได้จากการ ไปทัศนศึกษาสวน ผลไม้	- วาดแผนที่หรือ แผนผังการไป ชมสวนผลไม้	- เล่นตาม มุมต่างๆ	- ศูนย์น้ำ ศูนย์ทราย	- โดมิโนผลไม้

แผนการจัดประสบการณ์ แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้
สัปดาห์ที่ วันที่ 1 จังหวัดเรามีผลไม้อะไรบ้าง

สาระสำคัญ

จังหวัดจันทบุรีมีชื่อเสียงในเรื่องผลไม้ และเกษตรกรส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนามากล้ามเนื้อใหญ่, กล้ามเนื้อเล็ก และทักษะการเคลื่อนไหว การประสานสัมพันธ์ กับอวัยวะส่วนต่างๆ
2. ทำท่าทางประกอบจังหวะและปฏิบัติข้อตกลงได้ถูกต้องตามจังหวะ
3. เพื่อให้เรียนรู้จังหวะ เข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตาม
4. บอกเล่าอธิบายความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับผลไม้ที่ขึ้นชื่อของ จ.จันทบุรี ได้
5. เพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการทำสวนผลไม้ในท้องถิ่น
6. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
7. สร้างผลงานจากการวาดภาพระบายสี ฉีก ปะ ภาพผลไม้ได้
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
9. เล่นเกมผลไม้พาเพลินได้ถูกต้องตามกติกา
10. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
11. เพื่อให้เล่นร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
12. เล่นเกมภาพตัดต่อผลไม้ได้
13. สังเกต เปรียบเทียบ และแก้ปัญหาในการเล่นและทำงานได้

เนื้อหา

จังหวัดจันทบุรีมีชื่อเสียงในเรื่องผลไม้ ที่มีรสชาติหวานอร่อย และมีให้รับประทานตลอดปี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวพื้นฐานตามจังหวะ เคาะซ้ำ ๆ ให้นักเรียนเคลื่อนไหวซ้ำ ๆ และเมื่อครูเคาะเร็ว ๆ ให้นักเรียนเคลื่อนไหวเร็ว ๆ โดยไม่ให้ชนกัน จากนั้นให้นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบเพลงเมืองผลไม้
2. ให้นักเรียนเคลื่อนไหวซ้ำ ๆ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย แล้วให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลม
3. ให้นักเรียนออกไปสืบค้นข้อมูลกับบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดจันทบุรีโดยให้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ รูปร่างลักษณะ รสชาติ ลักษณะของต้น เป็นต้น
4. ให้นักเรียนเล่าข้อมูลที่ไปสืบค้นให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนสรุปร่วมกันเกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว
5. นักเรียนวาดภาพผลไม้ ตามจินตนาการด้วยสีเทียน ดิจ ปะภาพผลไม้
6. นักเรียนที่ทำงานเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ ตามความสนใจ
7. นักเรียนอบอุ่นร่างกายด้วยการเดินเร็วๆ (เล็ก) ขยับ – สะบัดแขน/ขา ข้างละ 10 ครั้ง
8. นักเรียนฟังกติกาวิธีการเล่นเกมผลไม้พาเพลินและเล่นเกมผลไม้พาเพลิน
9. นักเรียนฟังกติกาวิธีการเล่นเกมภาพตัดต่อผลไม้และเล่นเกมภาพตัดต่อผลไม้

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายขณะปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามข้อตกลงและเคลื่อนไหวประกอบเพลงเมืองผลไม้
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วขณะปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพ ระบายสี การปั้น
- ความคล่องแคล่วการทรงตัวในการเล่นผลไม้พาเพลิน

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด ผู้ฟังที่ดี

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้
สัปดาห์ที่..... วันที่ 2 กว่าจะมาเป็นผลไม้ให้หนูรับประทาน

สาระสำคัญ

ผลไม้ที่เด็กๆ เห็นตามท้องตลาดกว่าจะออกมาเป็นผลให้เรารับประทานได้ ต้องมีการรดน้ำ ใส่ปุ๋ย พรวนดิน ถอนวัชพืช และรอให้ผลไม้สุกจึงเก็บมาขาย

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายทำท่าทางประกอบจังหวะและคำบรรยายเหมาะสมตามเนื้อหา
3. นักเรียนบอกขั้นตอนการปลูกและการดูแลรักษาผลไม้ได้
4. เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน
5. ฝึกมารยาทในการฟัง พูด
6. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดี ต่อการทำสวนผลไม้ในท้องถิ่น
7. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการพิมพ์ภาพจากเปลือกผลไม้ เช่น เปลือกเงาะ การเป่าสีได้
8. เพื่อส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และการเป็นผู้นำ – ผู้ตามที่ดี
9. เพื่อให้มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน
10. เพื่อฝึกการเก็บวัสดุ อุปกรณ์เมื่อเลิกใช้
11. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องเล่นสนามได้ถูกต้องตามกติกา
12. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
13. ฝึกความมีวินัย การปฏิบัติตามกติกาข้อตกลง
14. นักเรียนสามารถเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียนได้ถูกต้อง
15. การสังเกตด้วยสายตา

เนื้อหา

ผลไม้ที่เด็กๆ เห็นตามท้องตลาดนั้น ชาวสวนนั้นต้องเหน็ดเหนื่อย คอยรดน้ำใส่ปุ๋ยกว่าจะโตจนเก็บมาขายให้เรา ซื้อกินต้องใช้เวลานาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐานโดยหาพื้นที่รอบๆ ห้อง แล้วเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย ดังนี้
วันนี้เป็นวันหยุดและอากาศดี เด็กๆ ไปเที่ยวสวนผลไม้ “โอ้โฮ ผลไม้เต็มไปหมดทั้งสวนเลย”
สวนผลไม้มีชาวสวนมาทำงานกันมากมาย บางคนกำลังเก็บมังคุดโดยใช้ไม้สอยชาวสวนใช้ไม้
สอยมังคุดที่อยู่สูง ชาวสวนใช้ไม้สอยมังคุดที่อยู่ต่ำ บางคนก็กำลังปีนขึ้นต้นเงาะไปเก็บลูกเงาะ
บนต้นที่อยู่สูง บางคนก็ใช้ไม้ที่มีมีดเสียบอยู่ที่ไม้สอยเงาะอยู่ข้างล่าง ชาวสวนบางคนกำลังรด
น้ำผลไม้ บางคนกำลังขุดดินเพื่อนำต้นไม้ไปปลูก บางคนก็กำลังหว่านปุ๋ย บางคนก็กำลังเก็บ
ผลไม้กินอย่างเอร็ดอร่อย เด็กๆ เห็นก็เลยวิ่งไปกินด้วย โอ้กินอิมแล้ว ง่วงนอนจังเลยแล้วเด็กๆ ก็ผลอหลับไปได้ต้นเงาะ
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้จากที่ได้ดู VCD ไปแล้ว โดยให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม
3. ครูแนะนำวัสดุต่างๆ รวมถึงวิธีการใช้วัสดุในสร้างผลงานให้เด็กรู้จัก
4. นักเรียนสร้างผลงานโดยการพิมพ์ภาพจากเปลือกเงาะและการร้อย
5. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ แล้วเล่นเสรี (ตามมุม) ตามความสนใจ
6. นักเรียนลงมาเข้าแถวที่สนามเด็กเล่น พุดคุยถึงข้อตกลงในการเล่นเครื่องเล่นสนามให้ถูกวิธี
7. ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม
8. ทำความสะอาดร่างกาย เข้าแถวกลับห้องเรียน

9. นักเรียนฟังกติกา วิธีการเล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน และเล่นเกมการเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- ความคล่องแคล่ว การทรงตัว ในการเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- เด็กมีสมาธิและลักษณะนิสัยในการทำงานดี
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี

ด้านสติปัญญา

- การเล่าประสบการณ์เดิม เกี่ยวกับเรื่องของการทำสวนผลไม้
- การสนทนา ชักถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้ที่วิทยากรมาพูดให้ความรู้
- การสังเกตการแก้ปัญหา ขณะเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การสังเกตการแก้ปัญหา ขณะ เล่นเกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน
- การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ขณะเล่นตามมุม

สื่อและอุปกรณ์

1. เครื่องเคาะจังหวะ
2. เกมเรียงลำดับการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน
3. เครื่องเล่นสนาม
4. อุปกรณ์การทำสีน้ำ เช่น พู่กัน แก้วน้ำ จานสี สีโปสเตอร์
5. เปลือกเงาะ

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้
สัปดาห์ที่..... วันที่ 3 : วิทยากรมาพูดถึงการทำสวนผลไม้

สาระสำคัญ

การทำสวนผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ต้องมีการดูแลรักษาโดยการใส่ปุ๋ย การพรวนดิน ถอนวัชพืช รดน้ำ

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงแอบเบิ้ล, เพลงแดงไม่ได้ถูกต้องตามจังหวะเหมาะสมตามเนื้อหาของเพลง
3. นักเรียนบอกขั้นตอนการทำสวนผลไม้และวิธีการดูแลรักษาจากที่ฟังวิทยากรพูดได้
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
5. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำสวนผลไม้ในท้องถิ่น
6. นักเรียนสามารถสร้างผลงานจากการผลไม้จากกระดาษแก้วยัดกระดาษหนังสือพิมพ์ การร้อยลูกปัดได้
7. เพื่อส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์
8. เพื่อให้มีลักษณะนิสัยในการทำงานที่ดี
9. เพื่อฝึกการเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เมื่อเลิกใช้
10. นักเรียนสามารถเล่นเกมกระต่ายผลไม้ได้ถูกต้องตามกติกา
11. เพื่อให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
12. นักเรียนสามารถเล่นเกมจับคู่รูปภาพผลไม้กับตัวเลขได้ถูกต้อง
13. เพื่อฝึกการสังเกตด้วยตา
14. เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับตัวเลขและจำนวนโดยการเล่นเกมจับคู่รูปภาพผลไม้กับตัวเลข

เนื้อหา

การทำสวนผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ต้องมีการดูแลรักษาหลายอย่าง คือต้องมีการใส่ปุ๋ย การพรวนดิน การถอนวัชพืชรอบโคน การรดน้ำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงแอปเปิ้ล, เพลงแดงโม
2. ครูสนทนากับเด็กนักเรียนเพื่อเป็นการทบทวนเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้
3. ครูเชิญวิทยากรมาพูดเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้ให้เด็กๆ ฟัง
4. สนทนาอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่วิทยากรพูด
5. นักเรียนชมการสาธิตการทำผลไม้จากกระดาษแก้วยัดสำลี การร้อย
6. นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยการทำผลไม้จากกระดาษแก้วยัดกระดาษหนังสือพิมพ์ การร้อย
7. นักเรียนที่สร้างผลงานเสร็จแล้ว ให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ แล้วเล่นตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ
8. นักเรียนฟังกติกาวิธีการเล่นเกมกระต่ายผลไม้ และเล่นเกมกระต่ายผลไม้
9. นักเรียนฟังกติกาวิธีการเล่นเกมจับคู่ภาพผลไม้กับตัวเลข
10. นักเรียนและครูร่วมกันวางแผนการเดินทางเพื่อไปทัศนศึกษาสวนผลไม้ ในวันพรุ่งนี้ว่าจะไปเส้นทางใด โดยครูขอความร่วมมือช่วยกันดูแลเด็ก ขณะไปทัศนศึกษา โดยครูมีหนังสือไปถึงผู้ปกครอง

วัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วทรงตัวในการเล่นเกมกระต่ายผลไม้
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแสดงออกขณะเล่นเกมกระต่ายผลไม้
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้
สัปดาห์ที่..... วันที่ 4 : ทักษะศึกษาสวนผลไม้

สาระสำคัญ

สวนผลไม้ที่จะพาเด็กไป ตั้งอยู่ที่คลองพลู นั่งรถประมาณ 15 นาที ถึง

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเดินทางไปทัศนศึกษาได้อย่างปลอดภัย
3. ปฏิบัติในการเข้าชมสวนผลไม้ ได้เหมาะสม
4. สนทนา ชักถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าชมสวนผลไม้ ได้อย่างเหมาะสมตามวัย
5. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
6. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการทำสวนผลไม้
7. เพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
8. สร้างผลงานโดยการทำสวนผลไม้จำลองจากกล่องกระดาษและวัสดุมาตกแต่งให้สวยงาม
9. เพื่อฝึกประสาทสัมผัสมีมือกับตา
10. เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานและการเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือเมื่อเลิกใช้งาน
11. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. เล่นเกมจับคู่ภาพผลไม้กับเงาได้ถูกต้อง
13. ฝึกการสังเกต เปรียบเทียบด้วยสายตา
14. เพื่อฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น
15. เล่นเกมเตยผลไม้ได้ตามกติกา

เนื้อหา

สวนผลไม้ที่จะพาเด็กไป ตั้งอยู่ที่คลองพลู นั่งรถประมาณ 15 นาที ถึงภายในสวนมีผลไม้
 คือ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบเพลง เมืองผลไม้ และเคลื่อนไหวตามข้อตกลง ดังนี้
ให้นักเรียนเคลื่อนไหวอิสระประกอบเพลงเมืองผลไม้ เมื่อเพลงหยุด ให้นักเรียนทำตาม
ข้อตกลง
เช่น ครูพูดชื่อผลไม้ว่า เงาะ ให้นักเรียนทำตัวเป็น ลูกเงาะ ครูพูดคำว่า ทุเรียน ให้นักเรียนทำตัวเป็นลูกทุเรียน เป็นต้น
2. นักเรียนและครูเดินทางจากโรงเรียนไปสวนผลไม้ โดยเดินทางตามเส้นทางที่กำหนด โดยให้นักเรียนนั่งรถไป
3. นักเรียนเข้าชมสวนผลไม้ ฟังบรรยายจากเจ้าของสวน (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)
4. นักเรียนซักถามข้อสงสัยตามความสนใจของแต่ละบุคคล
5. ตัวแทนนักเรียนกล่าวขอบคุณเจ้าของสวนผลไม้ และเดินทางกลับโรงเรียน
6. นักเรียนสร้างผลงานจากการทำสวนผลไม้จำลองจากกล่องนมและวัสดุตกแต่งอื่นๆ จากที่ไปชมสวนผลไม้มา
7. เมื่อทำงานเรียบร้อยแล้ว เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและบริเวณที่ทำงานให้เรียบร้อย
8. นักเรียนเล่นตามมุมเมื่อทำงานเสร็จแล้ว
9. เด็กเข้าแถวตามกลุ่ม อบอุ้มร่างกายโดยการหมุนแขนไปข้างหน้า 10 ครั้ง หมุนไปข้างหลัง 10 ครั้ง (เบาๆ ช้าๆ)
10. นักเรียนฟังกติกาการเล่นตีผลไม้ แล้วเล่นเกมตีผลไม้
11. นักเรียนฟังวิธีการเล่นเกมจับคู่ภาพผลไม้ทับเงา แล้วเล่นเกมจับคู่ภาพผลไม้กับเงา

การวัดและการประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- ความสัมพันธ์มือกับตาในการทำสวนผลไม้จำลองจากกล่องกระดาษ
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นเกมที่ผลไม้
- การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์
- การเล่นตามมุมต่างๆ

แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ
การดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น : การทำสวนผลไม้
สัปดาห์ที่..... วันที่ 5 : สิ่งทีหนูได้จากการไปชมสวน

สาระสำคัญ

ผลไม้แต่ละชนิดมีลักษณะของต้นและผลแตกต่างกัน และมีรสชาติที่แตกต่างกัน การปลูกผลไม้ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างดีจึงจะได้ผลผลิตที่ดี

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและทักษะการเคลื่อนไหว
2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายประกอบคำคล้องจองได้อย่างเหมาะสม
3. สนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการไปชมสวนผลไม้ได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง – พูด
5. สรุปความรู้ เส้นทางการเดินทางไปชมสวนผลไม้เป็นแผนภาพได้
6. เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
7. เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานและการเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือเมื่อเลิกใช้งาน
8. เพื่อฝึกความมีน้ำใจ แบ่งปันของเล่นกับผู้อื่น
9. ฝึกทักษะการสังเกต การคาดคะเน การชั่งตวงวัดจากการเล่นศูนย์น้ำ ศูนย์ทราย
10. เล่นเกมโดมิโนได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การทำสวนผลไม้มีหลายขั้นตอน ต้องดูแลเอาใจใส่ทุกขั้นตอนจึงจะได้ผลผลิตดี มีคุณภาพ มีรสอร่อย สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดจันทบุรี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนเคลื่อนไหวประกอบคำคล้องจองและเคลื่อนไหวพื้นฐาน
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่หนูได้รับจากการไปชมสวนผลไม้ และร่วมกันสรุปเป็นความรู้ของห้องเรียนว่ามีอะไรบ้าง

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงาน เพื่อจัดทำแผนการเดินทางหรือแผนที่ที่ตั้งสวนผลไม้ โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปราย แล้วสรุป แล้วจัดทำแผนผัง 1 แผนที่เดินทางจากโรงเรียน → สวนผลไม้ วาดภาพประกอบ
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาเล่า แสดงผลงานของกลุ่มตนเอง กลุ่มละประมาณ 2-3 นาที
5. นักเรียนอบอุ่นร่างกายด้วยการเดินเร็วๆ พร้อมทั้งหมุนแขนไปมา รอบสนาม 1 รอบ
6. นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ในการเล่นศูนย์น้ำ ศูนย์ทราย ครูพานักเรียนไปเล่นศูนย์น้ำ ศูนย์ทรายที่สนาม เมื่อเล่นเสร็จให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดอุปกรณ์ ทำความสะอาดร่างกายแล้วขึ้นห้องเรียน
7. นักเรียนเล่นเกมโดมิโนผลไม้

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- ความสัมพันธ์มือกับตาในการสร้างแผนที่ แผนผัง
- การใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว
- ความคล่องแคล่วในการเล่นบอลลูกผลไม้
- การเล่นตามมุมต่างๆ

ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม

- การแสดงออกอย่างมีความสุขและสนุกสนาน
- การทำกิจกรรมร่วมกัน
- การยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- การแสดงออกถึงความเป็นผู้พูด – ผู้ฟังที่ดี
- การเป็นผู้นำ – ผู้ตาม

ด้านสติปัญญา

- การอภิปราย การสนทนาซักถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้เมื่อไปชมสวนผลไม้
- การสรุปความคิดเป็นผลงานกลุ่ม
- การนำเสนอผลงานกลุ่ม
- การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ในการเล่นศูนย์น้ำ ศูนย์ทราย
- การเล่นเกมโดมิโน

เกม คำคล้องจองและภาพประกอบหน่วย
“ผลไม้”

เกมผลไม้พาเพลิน

อุปกรณ์

หมวกกระดาษรูปผลไม้ชนิดต่างๆ

วิธีเล่น

1. ครูแจกหมวกกระดาษที่เป็นรูปผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น รูปแอปเปิ้ล รูปเงาะ รูปทุเรียน รูปลองกอง เป็นต้น
2. ให้เด็กใส่หมวกรูปผลไม้แล้วเคลื่อนไหวไปรอบๆ สนาม
3. ครูเป่านกหวีด แล้วให้คนที่ใส่หมวกรูปผลไม้ชนิดเดียวกันวิ่งมาจับกลุ่มรวมกัน ผลไม้ชนิดไหนรวมกลุ่มกันก่อนสิ้นนั้นชนะ
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนหมวกเป็นผลไม้ชนิดอื่นกับเพื่อนแล้วเล่นเกมอีก 2-3 รอบ

เกมกระต่ายผลไม้

อุปกรณ์

- ไม่มีอุปกรณ์

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เท่าๆ กัน แบ่งว่ากลุ่มไหนจะเป็นฝ่ายไล่ ฝ่ายไหนเป็นฝ่ายหนี
2. ฝ่ายที่ไล่ต้องมารวมกลุ่มตั้งชื่อผลไม้อะไรก็ได้ให้ครบจำนวนคนในกลุ่มพอฝ่ายไล่ตั้งชื่อเสร็จแล้วจะบอกกับฝ่ายหนีว่าฝ่ายไล่มีชื่ออะไรบ้าง
3. ฝ่ายหนีต้องเรียกชื่อฝ่ายไล่ออกมา 1 คน แล้วฝ่ายไล่ก็จะวิ่งหาตัวเองไล่จับฝ่ายหนี
4. ฝ่ายหนีคนไหนที่โดนฝ่ายไล่จับต้องออกมาจากสนาม แต่ถ้าฝ่ายไล่เอาขาข้างที่ยกขึ้นลงก็จะตาย ฝ่ายหนีก็ต้องเลือกคนใหม่ออกมา
5. แต่ถ้าฝ่ายหนีโดยฝ่ายไล่จับหมดทุกคนฝ่ายหนีก็ต้องมาเป็นฝ่ายไล่บ้าง และฝ่ายไล่ก็มาเป็นฝ่ายหนี
6. ถ้าฝ่ายไล่จับฝ่ายหนีไม่หมดแต่ฝ่ายไล่คนตายหมดก็ต้องเป็นฝ่ายไล่ต่อเหมือนเดิมแต่จะเปลี่ยนชื่อผลไม้ใหม่

คำคล้องจองผลไม้

ฉันทชอบผลไม้	กล้วยไข่ ละมุด
ทั้งเงาะ มังคุด	กลางสาด ลำไย
ขนุน น้อยหน่า	แตงโม แตงไทย
มะม่วงใบใหญ่	ฝรั่ง พุทรา

ตี - ผลไม้

อุปกรณ์

- ไม่มีอุปกรณ์

วิธีเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เท่าๆ กัน จากนั้นครูนำเซตกันเป็น 2 ฝ่าย
2. ให้แต่ละกลุ่มตั้งชื่อผลไม้ แล้วให้ผลัดกันเรียกให้อีกฝ่ายออกมาทีละคนโดยร้องคำว่า ตีๆ ห้ามหยุด จึงไปแตะเพื่อนอีกฝ่ายให้มาอยู่เป็นตัวประกบกัน แต่ถ้าเสียงหมดในอีกฝ่ายหนึ่งต้องลากเป็นเชลยของอีกฝ่ายแล้วรอให้เพื่อนเข้าไปช่วย จึงจะออกมาอยู่ฝ่ายตัวเองได้
3. แต่อีกฝ่ายต้องกันไม่ให้อีกฝ่ายกลับไปยังที่ของตนเองได้หรือช่วยเชลยไปได้ ต้องช่วยกันระวัง
4. ถ้าฝ่ายไหนไปเป็นเชลยของอีกฝ่ายจนหมด อีกฝ่ายก็จะเป็นผู้ชนะ

เมืองผลไม้

จันทบุรีผลไม้ดี และมีทุกวัน ทูเรียนเรานั้นหวานมันทุคราลิ้มลอง มีผลหนึ่งงามได้ทำผล
 ทูเรียนทอง ด้วยความคิดตรอง เลือกกรองดอกทูเรียนไทย ผลเงาะก็มี มังคุดหวานดี ลองกองละไม
 ระกำจำใจชิมได้ มะขามหวานดี กระท้อนหอมผล ปมจนผลงามชวนชิม รวงสาดหวานนิ่มเชิญชิม
 ผลไม้เมืองจันท์

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วย การทำสวนผลไม้

เจ้าของสวนผลไม้ให้ความรู้กับนักเรียน เกี่ยวกับการปลูก ดูแลรักษา ผลไม้ชนิดต่าง ๆ

มีहनอนกินใบมังคุดด้วย

เงาะที่ร่วงจากต้น

เงาะที่หนูชอบกิน

ผลไม้ออกของหนู

ภาคผนวก ฅ

แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี
และ
ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

**แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่น
จังหวัดจันทบุรี**

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินโครงร่างหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์ให้ท่านซึ่งเป็น
ผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของ
หลักสูตร โดยมีค่าความหมายของความคิดเห็นเป็นดังนี้

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข้อมูลส่วนตัว ชื่อ

.....

ผู้เชี่ยวชาญสาขา

.....

สถานที่ทำงาน

.....

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน..... ปี

แบบประเมินของโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะให้เขียนข้อเสนอแนะลงในช่องข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลำดับ ที่	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	หลักสูตร					
	ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
	1.1 ด้านหลักการ					
	1.2 ด้านสาระที่ควรเรียนรู้					
	1.3 ด้านการประเมินพัฒนาการ					
2	เนื้อหา มีความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย					
3	การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย					
4	สอดคล้องความต้องการของเด็กปฐมวัย					
5	ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย					
6	ส่งเสริมความรู้ เจตคติที่ดี ความรัก ความหวง แหนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
7	แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม					
8	การวัดและประเมินพัฒนาการเหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย					
9	การบูรณาการมีความเหมาะสม					

ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรระดับปฐมวัยศึกษาโดยใช้สาระท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
หลักสูตร	
1. ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	
1.1 ด้านหลักการ	5.00
1.2 ด้านสาระที่ควรเรียนรู้	4.80
1.3 ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.80
2. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
3. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
4. สอดคล้องความต้องการของเด็กปฐมวัย	4.80
5. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย	5.00
6. ส่งเสริมความรู้ เจตคติที่ดี ความรัก ความห่วงใยและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	4.80
7. แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.80
8. การวัดและประเมินพัฒนาการเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	4.60
9. การบูรณาการมีความเหมาะสม	4.80

ภาคผนวก ญ

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติ

และ

ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติ

**ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นของผู้เรียน
หน่วย น้ำตกพลิว**

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็นบางครั้ง	ควร ส่งเสริม
กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ			
การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	34	-	-
การเคลื่อนไหวตามจังหวะและปฏิบัติตามสัญญาณ คำสั่ง	34	-	-
การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	34	-	-
การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์	34	-	-
การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามบทบาทสมมติ คำบรรยาย	32	2	-
การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตาม	32	2	-
กิจกรรมเสริมประสบการณ์			
การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ	34	-	-
การร่วมสนทนาซักถามและตอบคำถาม	34	-	-
การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	31	3	-
การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	34	-	-
สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	34	-	-
กิจกรรมสร้างสรรค์			
แสดงออกในการใช้ความริเริ่ม สร้างสรรค์ และจินตนาการ	33	1	-
แสดงความสนใจและตั้งใจสร้างสรรค์ผลงาน	34	-	-
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ของมือและตา	34	-	-
ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทนและรอคอย	34	-	-
สามารถบรรยายผลงานของตนเอง	32	2	-
แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน	34	-	-
สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับเพื่อนได้	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	ควรส่งเสริม
กิจกรรมการเล่นเสรี/ตามมุม			
แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีความเชื่อเพื่อและแบ่งปัน	34	-	-
สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	34	-	-
สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	34	-	-
ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่ได้	34	-	-
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง			
เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	34	-	-
การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอย	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเชื่อเพื่อต่อเพื่อน	34	-	-
การรู้จักวิธีการเล่นอย่างปลอดภัย	34	-	-
กิจกรรมเกมการศึกษา			
สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้	34	-	-
สนทนากับภาพ เรื่องราวในเกมการศึกษา	34	-	-
สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	34	-	-
เล่นเกมได้ถูกต้องและเสร็จตามเวลา	34	-	-
จัดเก็บเกมเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จ	34	-	-
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น			
สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	34	-	-
ทิ้งขยะได้ถูกที่โดยไม่ต้องตักเตือน	34	-	-
ดูแลรักษาห้องเรียนและต้นไม้ในโรงเรียนได้เอง	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ได้	34	-	-
ใช้วาจาที่สุภาพและเหมาะสม	34	-	-
ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นได้	34	-	-

**ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นของผู้เรียน
หน่วย งานประเพณีเข้าพรรษา**

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็นบางครั้ง	ควร ส่งเสริม
กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ			
การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	34	-	-
การเคลื่อนไหวตามจังหวะและปฏิบัติตามสัญญาณ คำสั่ง	32	2	-
การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	32	2	-
การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์	34	-	-
การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามบทบาทสมมุติ คำบรรยาย	31	3	-
การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตาม	32	2	-
กิจกรรมเสริมประสบการณ์			
การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ	34	-	-
การร่วมสนทนาซักถามและตอบคำถาม	33	1	-
การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	32	2	-
การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	34	-	-
สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	34	-	-
กิจกรรมสร้างสรรค์			
แสดงออกในการใช้ความริเริ่ม สร้างสรรค์ และจินตนาการ	33	1	-
แสดงความสนใจและตั้งใจสร้างสรรค์ผลงาน	34	-	-
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ของมือและตา	34	-	-
ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทนและรอคอย	34	-	-
สามารถบรรยายผลงานของตนเอง	34	-	-
แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน	34	-	-
สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับเพื่อนได้	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	ควรส่งเสริม
กิจกรรมการเล่นเสรี/ตามมุม			
แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	32	2	-
แสดงออกเป็นผู้มีความเชื่อเพื่อและแบ่งปัน	34	-	-
สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	31	3	-
สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	34	-	-
ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่	34	-	-
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง			
เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	34	-	-
การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอย	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	34	-	-
การรู้จักวิธีการเล่นอย่างปลอดภัย	34	-	-
กิจกรรมเกมการศึกษา			
สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้	34	-	-
สนทนากับภาพ เรื่องราวในเกมการศึกษา	34	-	-
สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	34	-	-
เล่นเกมได้ถูกต้องและเสร็จตามเวลา	34	-	-
จัดเก็บเกมเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จ	34	-	-
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น			
สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	34	-	-
ทิ้งขยะได้ถูกที่โดยไม่ต้องตักเตือน	34	-	-
ดูแลรักษาห้องเรียนและต้นไม้ในโรงเรียนได้เอง	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ได้	34	-	-
ใช้วาจาที่สุภาพและเหมาะสม	34	-	-
ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นได้	34	-	-

ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นของผู้เรียน
หน่วย การทอเสื้อจันทบูร หรือเสื้อแดง

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็นบางครั้ง	ควร ส่งเสริม
กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ			
การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	34	-	-
การเคลื่อนไหวตามจังหวะและปฏิบัติตามสัญญาณ คำสั่ง	34	-	-
การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	34	-	-
การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์	34	-	-
การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามบทบาทสมมติ คำบรรยาย	34	-	-
การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตาม	34	-	-
กิจกรรมเสริมประสบการณ์			
การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ	34	-	-
การร่วมสนทนาซักถามและตอบคำถาม	32	2	-
การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	34	-	-
การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	34	-	-
สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	34	-	-
กิจกรรมสร้างสรรค์			
แสดงออกในการใช้ความริเริ่ม สร้างสรรค์ และจินตนาการ	33	1	-
แสดงความสนใจและตั้งใจสร้างสรรค์ผลงาน	34	-	-
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ของมือและตา	34	-	-
ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทนและรอคอย	34	-	-
สามารถบรรยายผลงานของตนเอง	34	-	-
แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน	34	-	-
สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับเพื่อนได้	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	ควรส่งเสริม
กิจกรรมการเล่นเสรี/ตามมุม			
แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีความเชื่อเพื่อและแบ่งปัน	34	-	-
สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	34	-	-
สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	34	-	-
ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่ได้	34	-	-
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง			
เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	34	-	-
การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอย	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	34	-	-
การรู้จักวิธีการเล่นอย่างปลอดภัย	34	-	-
กิจกรรมเกมการศึกษา			
สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้	34	-	-
สนทนากับภาพ เรื่องราวในเกมการศึกษา	34	-	-
สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	33	1	-
เล่นเกมได้ถูกต้องและเสร็จตามเวลา	34	-	-
จัดเก็บเกมเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จ	34	-	-
การมีเจตคติที่ดีต่อห้องถิ่น			
สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในห้องถิ่น	34	-	-
ทิ้งขยะได้ถูกที่โดยไม่ต้องตักเตือน	34	-	-
ดูแลรักษาห้องเรียนและต้นไม้ในโรงเรียนได้เอง	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	ควรส่งเสริม
แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ได้	34	-	-
ใช้วาจาที่สุภาพและเหมาะสม	34	-	-
ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นได้	34	-	-

ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านเจตคติที่มีต่อท้องถิ่นของผู้เรียน
หน่วย การทำสวนผลไม้

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้ เป็นบางครั้ง	ควร ส่งเสริม
กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ			
การเคลื่อนไหวพื้นฐานอยู่กับที่และเคลื่อนที่	34	-	-
การเคลื่อนไหวตามจังหวะและปฏิบัติตามสัญญาณ คำสั่ง	34	-	-
การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง คำคล้องจอง	34	-	-
การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์	34	-	-
การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามบทบาทสมมุติ คำบรรยาย	34	-	-
การปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ผู้ตาม	34	-	-
กิจกรรมเสริมประสบการณ์			
การมีความสนใจ และตั้งใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ	34	-	-
การร่วมสนทนาซักถามและตอบคำถาม	34	-	-
การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	34	-	-
การร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วยความสนใจ	34	-	-
สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	34	-	-
กิจกรรมสร้างสรรค์			
แสดงออกในการใช้ความริเริ่ม สร้างสรรค์ และจินตนาการ	34	-	-
แสดงความสนใจและตั้งใจสร้างสรรค์ผลงาน	34	-	-
การใช้กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ของมือและตา	34	-	-
ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความอดทนและรอคอย	34	-	-
สามารถบรรยายผลงานของตนเอง	34	-	-
แสดงความชื่นชมผลงานของตนเองและของเพื่อน	34	-	-
สร้างสรรค์ผลงานร่วมกับเพื่อนได้	34	-	-

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง	ควรส่งเสริม
กิจกรรมการเล่นเสรี/ตามมุม			
แสดงออกเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน	34	-	-
สามารถคิดวางแผนและแก้ปัญหาได้เอง	34	-	-
สามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	34	-	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันได้	34	-	-
ร่วมจัดเก็บของเล่น/อุปกรณ์เข้าที่ได้	34	-	-
กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง			
เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างคล่องแคล่ว	33	1	-
ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกติกาได้	32	2	-
การเล่นกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ถูกวิธีและคล่องแคล่ว	34	-	-
ปฏิบัติตนในการอดทนและรอคอย	34	-	-
แสดงออกเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อน	34	-	-
การรู้จักวิธีการเล่นอย่างปลอดภัย	34	-	-
กิจกรรมเกมการศึกษา			
สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้	34	-	-
สนทนากับภาพ เรื่องราวในเกมการศึกษา	34	-	-
สามารถสังเกตและเปรียบเทียบได้	34	-	-
เล่นเกมได้ถูกต้องและเสร็จตามเวลา	34	-	-
จัดเก็บเกมเข้าที่ เมื่อเล่นเสร็จ	34	-	-
การมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น			
สนใจและรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น	34	-	-
ทิ้งขยะได้ถูกที่โดยไม่ต้องตักเตือน	34	-	-
ดูแลรักษาห้องเรียนและต้นไม้ในโรงเรียนได้เอง			

รายการที่สังเกต	ปฏิบัติได้ดี	ปฏิบัติได้เป็น บางครั้ง	ควร ส่งเสริม
แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ได้	34	-	-
ใช้วาจาที่สุภาพและเหมาะสม	34	-	-
ปฏิบัติตามประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นได้	34	-	-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุพัตรา หริงเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	30 มีนาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเลย
ประวัติการศึกษา	ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏเลย พ.ศ.2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลเมืองจันทบุรี 1 ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ตำแหน่ง	ครู อันดับ คศ.2